N°. 9056. NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANT. A°. 1860.

ALGEMEEN HANDELSBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN
Voor Amsterdam........ƒ 7.50. Voor de overige Steden des Rijks ƒ 8.50.
De Zondags-Editie........ „ 1.50. Afzonderlijke Couranten...... „ 0.10.
Ieder loopend Kwartaal moet voldaan zijn uiterlijk op den 15den der 3de maand.

Zaturdag 29 December.

UITGEVERS-DIRECTEUREN, GEBROEDERS DIEDERICHS.
Brieven Franco aan het Bureau Handelsblad.

PRIJS DER GEWONE ADVERTENTIËN:
Van EEN tot ZEVEN regels, behalve de 35 c. zegelgeld.........ƒ 1.75.
Iedere regel meer.. „ 0.25.
Buitengew. groote Lett., naar mate der ruimte die zij beslaan, à 25 c. per regel.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL, bevattende het Verslag van de Zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal en van de Avond-Zitting van den Gemeenteraad alhier, van Donderdag 27 Dec. jl.

HOMOGENITEIT.

„Het Ministerie moet als één beschouwd worden, in dier voege, dat zoo slechts één Minister niet aan zijne verpligting heeft voldaan, de HOMOGENITEIT *van zelve medebrengt dat het* Ministerie *en niet die Minister* alleen *moet veroordeeld worden."*
„Indien het dus mogt blijken dat het Ministerie zijne pligten niet heeft vervuld, al is het dan ook ten opzigte van een enkel departement: het verwijt daarop gegrond, treft het GEHEELE *Ministerie."*
[De Heer v. HALL, Zitting van 9 Dec. 1850. Bijbl. blz. 150.]

De gewigtigste vraagstukken omtrent koloniale politiek zijn aan de orde, waarbij de grootste belangen van koloniën en moederland betrokken zijn.

Geen mail komt aan die ons niet het bewijs levert, dat ook ginds de groote beginselen van koloniaal beheer in het volle licht der publieke discussie worden gesteld.

Hier te lande heeft zich eene magtige partij gevormd die van haar regt gebruik maakt om zich te doen gelden tegen hetgeen zij beschouwt als de gevaarlijke strekking eener meer liberale staatkunde. Wij betwisten die partij dat regt niet. Wij raadplegen ook haar oordeel voor die keeren, dat wij ons met eigenlijk gezegde koloniale kwestien bezig houden, maar wij betreuren alléén dat de wijze waarop zij hare denkbeelden ingang wil doen vinden of zich in oppositie stelt met de meening van anderen, niet het kenmerk draagt van een eerlijken strijd over beginselen, maar gaandeweg is ontaard in een vinnigen strijd over en tegen personen, waarin men de edelste en kundigste mannen, die de roem en het sieraad des Vaderlands of zijne koloniën uitmaken, zoodra deze zich tegen de koloniale reactie verzetten, tracht te bezwalken, of hun stellingen en meeningen aanwrijft, die zij zelven in de allereerste plaats afkeuren.

Intusschen er bestaat, afgescheiden nu van den *aard* en het *gebruik* der wapenen, strijd, felle strijd, waaraan meermalen erkende sommiteiten zoo in als buiten de Kamer deel namen, telkens wanneer het de bespreking van gewigtige koloniale belangen geldt.

Bij dat alles komt de spoedig verwachte benoeming van een nieuwen gouverneur-generaal, de hoogste magtsbekleeder in Indie, de vertegenwoordiger des Konings; in sommige gevallen met koninklijke magt bekleed en boven de wetgeving en het opperbestuur geplaatst.

Meer dan ooit wordt thans van de rigting en beginselen die gevolgd moeten worden, de toekomst van kolonien en moederland afhankelijk beschouwd.

Op een dergelijk oogenblik en onder zoodanige omstandigheden ontvangt het hoofd van het departement van kolonien hier te lande, een ook door hem zelven als zoodanig gekwalificeerd blijk van afkeuring in den algemeenen gang van het koloniaal regeringsbeleid.

Dat afgekeurd regeringsbeleid, zoover het zich heeft doen kennen in den boezem der vertegenwoordiging, drukte geheel uit de zienswijze, de verklaringen, de aansporingen van den afgevaardigde, die juist op dat oogenblik der groote koloniale spanning zich vrijwillig belastte met de vorming van een *nieuw kabinet*, waarin hij den Heer Rochussen opneemt, na vooraf, zoo vorming van een ministerie geen ijdel spel is — zich zeer zeker nader te hebben verstaan zoo wel over de algemeene grondslagen der koloniale politiek als over de vraagstukken, die destijds juist bij de Kamer hangende waren, over al of niet wettelijke regeling van gewigtige koloniale aangelegenheden, in onmiddellijk verband met de cultures en met de financien, te zamen of afzonderlijk.

En, zoo als gezegd, de Minister van Kolonien ondervindt afkeuring, sterk geformuleerde afkeuring van zijn beleid en van zijne handelingen; hij kan zich niet langer handhaven tegenover de Kamer. Hij biedt dan ook den Koning zijn ontslag aan, en..... het Kabinet en de Minister-President laten hem aan zijn lot over.

Alsof er niets gebeurd ware dat *het ministerie* treft; alsof het alleen eene persoonsverandering betrof; alsof het der Kamer te doen ware, om voor den hoffelijken en voorkomenden Heer Rochussen, een ander koloniaal *heer*, die welligt niet eens dergelijke hoedanigheden bezit, in de plaats te hebben, doch die het even als zijn voorganger, geheel eens was met den Heer van Hall, sedert deze zich zelf als koloniale specialiteit heeft gesignaleerd, om het gemis van de Heeren Baud en Stolte in de Tweede Kamer aan te vullen.

En toch, de *Staats-Courant* bragt het berigt, dat Z. M. het aangeboden ontslag van den Heer Rochussen had aangenomen ingaande met 31 Dec., zoodat voor nieuwjaar, hetzij een *nieuw* hetzij een *intérimair* minister van kolonien den Heer Rochussen moet vervangen.

De REGERING trekt zich dus niets aan van al het gebeurde.

Zij gedraagt zich als bij de motien van orde.

Zij verzaakt alle, zelfs eng begrensde opvatting van een homogeen ministerie. Ieder Minister leeft voor zich en de President-Minister voor allen gezamenlijk.

Dezelfde President Minister, die ten aanzien van een vorig bewind de constitutionnele eischen van homogeniteit en solidariteit van het kabinet in herinnering bragt, zich daarbij nog niet eens beroepende op *gebleken* wantrouwen of *uitgesproken* afkeuring, maar op door hem *vermeende* tekortkoming van een enkel departement;

dezelfde Regering, die met den president aan haar hoofd, in de Memorie van Beantwoording op Hoofdstuk I der Staatsbegrooting letterlijk dit zegt:

„De Regering deelt geheel in het door de Kamer reeds bij haar adres van antwoord op de Troonrede uitgedrukte en thans op nieuw medegedeelde gevoelen, dat er overeenstemming behoort te bestaan tusschen de raadslieden des Konings en de Staten-Generaal. Die steeds te helpen onderhouden zal eene aangename taak der Regering uitmaken. Mogt zij, in strijd met hetgeen de Regering *reden* heeft te verwachten, vroeger of later inderdaad BLIJKEN TE ONTBREKEN, dan zal de tijd daar zijn, waarop de Koning krachtens zijn grondwettig regt moet beslissen."

„De Tweede Kamer kan zich verzekerd houden, dat er EENDRAGTIGE EN KRACHTIGE ZAMENWERKING bestaat in den boezem van het Ministerie. Die daaraan mogt twijfelen, gelieve *feiten* op te noemen, waaruit het tegendeel zou blijken."

Welnu, wij nemen de vrijheid aan die *eendragtige* en *krachtige zamenwerking* te twijfelen, op grond van de *feiten* die openbaar zijn, en wij zien in het *loslaten* van den Heer Rochussen, na al het gebeurde ten aanzien der koloniale politiek, alleen eene eendragtige zamenwerking met den minister-president, om de eerste beginselen van ministeriele homogeniteit op het belangrijkste punt van staatsbeleid, de koloniale regering, in de praktijk ter zijde te schuiven.

Maar bovendien welke beginselen zal de nieuw te benoemen Minister onder deze omstandigheden moeten vertegenwoordigen? Zal hij homogeen zijn met die van den Heer van Hall, die homogeen was met die van den Heer Rochussen, die er om aftrad

Waarom dan persoonsverwisseling?

Zal hij homogeen zijn met de motiven der afkeuring sedert anderhalf jaar bij herhaling gebleken, maar dan moet het kabinet, dan moet de Heer van Hall inzonderheid tot andere beginselen, dan die den vorigen dag beleden waren, toegetreden zijn? Maar welke vastheid, welke waarborg voor een zich zelf gelijk blijven! kolonie-bestuur zal deze nieuwe gedaanteverwisseling dan wel opleveren? Of zal de geheele verandering van hoofd van het departement van kolonien zich oplossen in eene nieuwe poging tot transactie, in eene kortstondige proeve om voor eenig speciaal onderwerp, de hoofden en stemmen te tellen, met voortdurende vingerwijzing op de spoorwegen en kansrekening op het localiteitsbelang?

Maar dan herinneren *wij* weder aan hetgeen voorkomt in het eindverslag over de credietwet voor kolonien, waarin juist de termijn van *zes* maanden werd goedgekeurd, „omdat anders bij het optreden van eenen nieuwen minister, deze onmiddellijk na het weder bijeenkomen der Kamer eene normale begrooting zou moeten indienen, hetgeen niet wenschelijk was, omdat dan door de Kamer over zoodanige begrooting zou moeten worden gehandeld vóór men de gelegenheid had gehad met de KOLONIALE STAATKUNDE van dien minister eenigermate bekend te worden." (1)

(1) *Bijlagen* 537.

De overgroote meerderheid der kamer, die de koloniale staatkunde van den afgetreden minister pas heeft afgekeurd, wacht dus natuurlijk eene ANDERE staatkunde, omdat haar votum niet den persoon maar de staatkunde, het algemeen regeringsbeleid van den thans ontslagen minister betrof.

Hoe men dus de zaak keere of wende; nu het Ministerie blijkbaar alléén den persoon van den Heer Rochussen getroffen waant; nu het eenvoudig aanblijft; nu het schijnt te hebben afgezien van een beroep op de kiezers, dat wij niet *voorgesteld*, maar voor welks bedreiging wij niet vervaard waren; nu de koloniale staatkunde bij wijze van *aanvulling* in het *onveranderd* kabinet binnentreedt; nu voorzien wij ook niets anders dan nieuwe verwarring van begrippen, nieuwe dooreenmenging van standpunten en onzekerheid omtrent de gewigtigste punten van koloniale regering; nergens bevrediging, nergens oplossing, maar voortzetting van het laveren, parlementeren en transigeren, dat onafscheidelijk is van de parasitische politiek des Heeren van Hall.

Wij weten niet of de kwestie van *aftreding* of *ontbinding* in verband tot de homogeniteit van een constitutioneel bewind, in den ministerraad behandeld is; maar wat wij wèl weten is dit: dat de uitweg die thans gevonden is, wel verre van te zijn *„betere waardering der constitutionele „beginselen van den tegenwoordigen tijd"* (2), integendeel veel meer heeft van *politieke kansrekening* op levensverlenging, waartoe het ons leed doet dat ook andere ministers met den zamensteller van het Kabinet hebben medegewerkt.

(2) *Programma van* 1858, *overgenomen door den Heer van Hall, voor zoo ver hij zelf echter de uitvoering er van niet onmogelijk gemaakt heeft.*

BUITENLAND.

Engelsche Post.

LONDEN, Dingsdag 25 December.

Prins Ludwig van Hessen maakt van het vriezend weder gebruik, om zich op de vijvers van het Windsor-paleis met schaatsenrijden te vermaken, waaraan ook prins Arthur deel neemt.

— Te Londen was het heden voor de liefhebbers van schaatsenrijden een ware feestdag; reeds van vroeg in den ochtend waren de vijvers in de parken en de Serpentine met eene ontelbare menigte bedekt, die later op den dag al meer en meer aangroeide. Doordien de ijskorst nog niet zeer dik is hebben er verscheiden indompelingen plaats gehad en is zelfs een persoon, ondanks de poging tot redding, verdronken.

— In de vorige week hebben binnen deze hoofdstad plaats gehad 1269 sterfgevallen en 1780 geboorten.

— Aan den Great Eastern in Milford-Haven wordt thans druk gewerkt, ten einde het schip tegen het voorjaar voor de dienst gereed te hebben.

— Uit onlangs openbaar gemaakte statistieke tabellen nopens den vooruitgang der welvaart in Ierland, gedurende de laatste 30 jaren, blijkt, dat terwijl het getal der uit openbare middelen ondersteunde behoeftigen in Ierland, ten jare 1830 een derde der geheele bevolking bedroeg, dit in 1858—59 niet meer dan een tweeëndertigste beliep. In hetzelfde tijdvak werden van 3,500,000 braak liggende akkers land 2,000,000 bebouwd en stegen de inkomsten van 4 tot 7 millioen £. De tonneninhoud der Ierrsche schepen vermeerderde sedert 1833 van 333,700 tot 786,000 ton; het gemiddelde werkloon van een landbouwer klom van eene halve kroon tot 7 sh. Ook zijn de misdaden, inzonderheid veroordeelingen van doodslag, zeer afgenomen, ... plaats gevonden.

— De berigten uit de Vereenigde Staten zijn ver van bevredigend. De crisis schijnt haar toppunt te bereiken. Indien men de mededeelingen uit Washington kan gelooven, dan is de losscheuring van minstens zeven staten onvermijdelijk.

— Onze dagbladen behelzen het volgende hun van regeringswege medegedeeld telegram uit Alexandrie, dd. 18 Dec.

„De Heer Loch, de secretaris van Lord Elgin, is hier met depêches uit China aangekomen en vertrekt heden, den 18den, van hier naar Malta. De uitwisseling der ratificatien van het verdrag van Tientsing en de onderteekening der overeenkomst van Peking hebben den 24sten October plaats gehad. De gevolmagtigden van Engeland en Frankrijk hebben hun verblijf in de hoofdstad genomen en zouden er tot 9 Nov. blijven. Het Fransche leger is 1 Nov. uit Peking afgetrokken; de Engelschen zouden er tot aan het vertrek der gevolmagtigden blijven.

„Er is overeengekomen, dat eene krijgsmagt van aanmerkelijke sterkte tot aan de vervulling der vredes-voorwaarden te Tientsing zal blijven.

„De hoofdbepalingen van het vredesverdrag zijn: De Keizer zal betuigen dat de ten vorigen jare aan den mond der rivier van Peking voorgevallen botsing hem leed doet. Er zullen te Peking gezanten van Engeland en Frankrijk verblijf houden. De vroeger van China bedongen geldelijke schadevergoeding zal tot het tweevoud worden vermeerderd. Tientsing zal dadelijk voor den handel worden opengesteld. Aan de Chinezen zal door hunne overheden vrijheid tot landverhuizing worden gegeven. Kowloon wordt aan de Britsche kroon afgestaan. Het verdrag van Tientsing en de overeenkomst van Peking zullen terstond ten uitvoer gelegd en alom in het rijk afgekondigd worden.

„De paleizen van Yuen-min-Yuen, het zomerverblijf des Keizers benoorden Peking, zijn door de Engelschen tot den grond toe afgebrand.

„De lijken der gevangenen, welke in de handen der Chinezen zijn gevallen, zijn uitgeleverd en 17 Oct. plegtstatig op het Russische kerkhof te Peking begraven.

„De kapitein Brabazon en de abt Duluc zijn na den veldslag van Palikiao, op of omstreeks 21 Sept. onthoofd. Hunne lijken heeft men niet kunnen terugvinden.

„Er wordt van de Chinezen eene geldelijke schadevergoeding voor de achtergebleven betrekkingen der door hen vermoorde gevangenen verwacht.

„De Heeren Bruce en Bourboulon, de gewone gezanten van Engeland en Frankrijk in China, hebben Shanghaï verlaten om zich naar Tientsing te begeven."

Benevens deze officiele berigten leest men in de Londensche dagbladen een telegram, behelzende particuliere berigten uit Peking van 31 October. Wij ontleenen daaraan de volgende bijzonderheden: „De uitwisseling der ratificatien van het verdrag van Tientsing en de onderteekening der nadere overeenkomst zijn 24 October te Peking door lord Elgin en den Prins Hung, 's Keizers broeder, geschied. Den volgenden dag hebben dezelfde formaliteiten met den baron Gros, Frankrijks gevolmagtigde, plaats gehad.

„De geldelijke schadevergoeding, door de Chinezen te betalen, is in haar geheel op acht millioen tails (dat is nagenoeg dertig millioen gulden Nederlandsch geld) bepaald.

„Het negende artikel van het verdrag bepaalt, dat het eiland Tschusan door de Engelschen zal worden ontruimd.

„Men verzekert dat vier regementen van de Engelsche expeditie naar Engeland zullen terugkeeren.

„De Keizer van China bevindt zich te Zehol in Tartarye.

„De lijken der Heeren Bowlby, Norman en Anderson, de door de Chinezen gevangen genomen en in de gevangenschap omgekomen Engelschen, zijn zeer plegtstatig ter aarde besteld.

„Voor de nagebleven betrekkingen der vermoorde Engelsche ambtenaren is van de Chinezen eene schadevergoeding van 100,000 £ bedongen.

„De opstandelingen gaan voort in verscheidene oorden brandschatting te heffen en bedreigen Ningpo."

Duitsche Post.

WEENEN, 25 Dec. Aan de beurs heeft het gerucht, dat de betaling van den intrest der nationale leening op 1°. Januarij e. k. niet in zilver, maar in bankbilletten met eene verhooging van 40 pCt. zal geschieden, niet weinig indruk gemaakt. Op 1°. Januarij e. k. is het bedrag der zilver-coupons 7½ mill. florijnen. Indien de minister van financien niet in staat is dat bedrag in zilver te betalen, hoe zal het dan mogelijk zijn de betalingen in Venetie in klinkende specie te bewerkstelligen? Zou het gerucht waarheid bevatten, dat de Oostenrijksche bankbilletten in Venetie gedwongen koers zullen verkrijgen?

— Eene der eerste daden van bestuur van den nieuw benoemden minister van binnenl. zaken den Heer v. Schmerling, is geweest het afzenden van een telegram naar het opper-consistorie der Evangelische-Saksische gemeente te Hermanstadt, in Zevenbergen, het berigt inhoudende, dat de regeling der schadevergoeding, ter zake van het gemis der tienden, ten behoeve van de geestelijkheid dezer gezindheid, onmiddelijk ter hand genomen en met den vereischten spoed tot een goed einde zou worden gebragt. De talrijke vergadering heeft op dit berigt een uitbundig vreugdegejuich, ter eere des Keizers en van zijnen nieuwen minister aangeheven.

— De *Ostd. Post* deelt het berigt mede, dat de circulaire van den nieuwen minister van binnenl. zaken, den Heer von Schmerling, een zeer gunstigen indruk heeft gemaakt (*reeds per telegram medegedeeld in ons nommer van 27 dezer*) en dit te meer uithoofde de overtuiging is gevestigd dat een eerlijk man daarin spreekt, zoodat waar de zaken niet met de vereischte duidelijkheid worden omschreven, het vertrouwen in de plaats treedt van de zekerheid. Met dat al is het te bejammeren, dat nog zooveel kostbare tijd zal moeten verloopen, alvorens de breede rijksraad, te verkiezen door de verschillende landdagen, kan bijeengebragt worden. Wij onderstellen dat minstens drie maanden daartoe zullen vereischt worden, zelfs dan wanneer, gelijk wij hopen dat het geval zal zijn, het kiezen van leden van den rijksraad tot de eerste bemoeijing van elken landdag zal behooren.

— Uit Debreczin wordt berigt, dat aldaar op eene algemeene vergadering der burgerij eenstemmig is verklaard, dat de decreten door de Keizer in October jl. uitgevaardigd, niet overeenkomen met de wensche en regten des lands, en dat men verlangt terug te keeren naar de wetten van 1848. Een der leden deed het voorstel om aan te dringen bij de regering op de verwijdering van de vreemde militaire (niet Hongaarsche) troepen, ten einde botsingen met de bevolking des lands te vermijden. De vergadering vereenigde zich met het beginsel van dit voorstel en van het besluit, dat voorshands met betrekking tot deze zaak een adres aan de hofkanselarij zou worden aangeboden.

BERLIJN, 27 Nov. (des Ochtends). Een der Oostenrijksche dagbladen neemt de gebeurtenissen, aan het licht gekomen bij het behandelen van het proces tegen den Heer Stieber, tot onderwerp zijner beschouwingen, ten einde daardoor te betoogen, dat het regeringstelsel bij ons zoodanig is, dat de mannen die aan het hoofd der zaken staan, het vertrouwen van het Pruisische volk niet waardig zijn. Hoe Duitschland over dit onderwerp denkt, zal blijken, zegt dat blad, zoodra het uur van gevaar zal zijn aangebroken. Dan zal men ontwaren dat Pruisen niet aan de spits van Duitschland kan staan. Een van de dagbladen der hoofdstad dit berigt overnemende, voegt er eenige overwegingen bij, welke hoofdzakelijk hierop nederkomen: De bedoelde feiten, door het Oostenrijksche blad zoo zeer gegispt, moeten als geheel op zich zelven staande worden beschouwd; met de regering of het regeringstelsel als zoodanig staan zij niet in verband. Maar indien dergelijke feiten tot maatstaf moeten dienen bij de beoordeeling van het vertrouwen, dat eene regering verdient, dan zouden wij bij dat licht de regering van den nabuur, van Oostenrijk, willen beschouwen, waar de policie zoo vroeger als nog heden, steeds de perken harer magt te buiten gaat; waar bevelvoerende generaals zich door zelfmoord aan eene veroordeeling onttrekken, waar een minister van financien zich van het leven berooft, om gewigtige redenen waarschijnlijk, welk oordeel zou, naar dien maatstaf, over de Oostenrijksche regering moeten geveld worden? De eigenlijke oorzaak van den aanval op onze regering moet hierin worden gezocht, dat onze regering het geld en bloed des volks niet wil in de waagschaal stellen om een regeringsstelsel in Italie te helpen schragen, hetwelk door geheel Europa is veroordeeld.

— Volgens de *Bresl. Ztg.* worden door het ministerie van oorlog de noodige maatregelen genomen, om de armee, zoo noodig tegen het voorjaar mobiel te kunnen maken.

... zich overal stemmen verheffen, ... tot eene krachtdadige tusschenkomst ter gunste van het constitutioneel regt. Pruisen behoort aan het hoofd dier beweging te staan, naar aanleiding van zijne verpligting uit de jaren 1850 tot 1852 voortvloeijende, van zijn eerbied voor het regt, dat het luide en openlijk ten aanzien van Duitschland erkend heeft en van zijn invloed op de Duitsche aangelegenheden. Wanneer het der Pruisische regering ernst is, dan kan het niet anders, of zij moet de overwinning behalen.

— Volgens een berigt uit Petersburg, heeft er in het stadje Narva, gelegen in het gouvernement Petersburg, eene muiterij plaats gehad, waaraan ruim 300 lijfeigenen hebben deelgenomen. De aanleiding daartoe was de kwestie van de emancipatie der lijfeigenen. Drie bataillons troepen terstond derwaarts gezonden, hebben binnen weinige oogenblikken de gestoorde rust hersteld. Een zestal belhamels zijn reeds naar Siberie op weg.

— Nog wordt uit genoemde stad medegedeeld, dat de Keizer sedert eenige dagen ongesteld is, ten gevolge van het zeer gure jaargetijde. De algemeene gezondheidstoestand is zeer ongunstig ten gevolge van mazelen en griep, welke in Nov. sterk hebben gewoed.

— In Finland worden de vestingen allerwege versterkt, vooral van Helsingfors; dit geschiedt uithoofde de maatregelen door de Zweedsche regering genomen niet getuigen van eene vriendschappelijke gezindheid jegens Rusland.

FRANKFORT, 26 Dec. Uit Munchen meldt men, dat het berigt onjuist is, volgens hetwelk Beijeren al zijn getrokken geschut uit Pruisen zal ontvangen. De vervaardiging van dit geschut is opgedragen aan de directie der Beijersche geschutgieterij.

— De voormalige Sardinische zaakgelastigde, graaf Doria, bevindt zich nog ter dezer stede

— Sedert eenige dagen is hier het gerucht in omloop, dat de Keurvorst van Hessen voornemens zou zijn afstand van de regering te doen. Zijn opvolger is dan Prins Frederik van Hessen, die met eene Pruisische Prinses is gehuwd. Deze Prins zou evenzeer als de Keurhessische kamers bereid zijn den Keurvorst en diens familie eene geëvenredigde geldelijke vergoeding toe te staan.

Fransche Post.

PARIJS, Woensdag 26 December.

De Keizer heeft de geheele verzameling kunstwerken en zeldzaamheden van Prins Soltykoff aangekocht. Zij zal in de verschillende afdeelingen van het museum van het Louvre worden geplaatst.

— Men verneemt dat de Russische gezant alhier, bij afwezigheid van den pauselijken nuntius, op zich heeft genomen om op de nieuwejaarsreceptie ten hove, namens het corps diplomatique, het woord te voeren.

— De Fransche gezant te Rome, de hertog de Grammont, heeft bij den Russischen gezant aldaar geklaagd over een van diens landgenooten, die eenige dagen geleden in de stad was aangekomen om er den winter door te brengen, en nu ten gevolge van het vertoog van den hertog, bepaaldelijk in last heeft gekregen om oogenblikkelijk te vertrekken. Wat had die Rus nu gedaan, om zich zulk eene ongenade op den hals te halen? Hij had in een koffijhuis, bij het doorlezen der Parijssche *Illustration*, in eene gravure waarop Keizer Napoleon was voorgesteld, met zijn pennemes diens beeldtenis het hoofd afgesneden!

— Kossuth heeft in de dagbladen een krachtig protest doen plaatsen tegen de gevangenneming en uitlevering van den graaf Teleki.

— De *Patrie* is van oordeel, dat het voor Frans II tijd is, gehoor te geven aan de stem der wijsheid en der menschelijkheid, die hem gebiedt de vesting over te geven. Indien het Fransche eskader, zoo zegt het blad, tot dusver medegewerkt heeft om den wederstand van Gaëta te verlengen, dan is dit geschied omdat de Keizer aan de bevolking tijd wilde geven, om alles rijpelijk te overwegen. De vrienden der dynastie beweerden, dat de tegenwoordigheid des Konings op een of ander punt van het koningrijk, voldoende zou wezen om zijne onderdanen tot hem terug te brengen. De ondervinding heeft bewezen, dat dit slechts eene illusie was. De *Patrie* erkent dien ten gevolge, dat de beweegredenen, waarom de admiraal le Barbier de Tinan Gaëta van de zeezijde beschermde, niet meer bestaan en dat het tijd is een tegenstand op te geven, die van nu af slechts eene dwaasheid zou zijn. Men is van gevoelen, dat dit artikel een half officieel karakter heeft.

Belgische Post.

BRUSSEL, Donderdag 27 December.

Zaturdag jl. is voor de correctionele regtbank eene zaak behandeld, welke hier veel opzien heeft verwekt. Eenigen tijd geleden is zekere Heer A. van Rijckevorsel, zich noemende rentenier en sedert eenige jaren alhier woonachtig, plotseling verdwenen. Hij was van Nederlandsche afkomst en houder van een groot aantal actien van industrieele ondernemingen en

van verscheiden maatschappijen, zoowel Belgische als vreemde, welke de Heer Collot d'Escury, insgelijks te Brussel wonende, als zijn eigendom opeischt. De regtbank heeft Adriaan v. Rijckevorsel veroordeeld tot twee jaren gevangenisstraf, 25 fr. boete en subsidiair tot lijfsdwang voor de betaling van kosten en boete; wijders heeft de regtbank den beschuldigde veroordeeld om aan de civiele partij, voor schade en interessen, te betalen de som van Twee Honderd Twintig Duizend en eenige Honderde francs, zijnde het bedrag der ontvreemde sommen.

BINNENLAND.

AMSTERDAM, Vrijdag 28 December.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft gisteren hare beraadslagingen over de ontwerpen, uitmakende de Staatsbegrooting voor 1861, aangevangen. De algemeene beschouwingen waren ditmaal van langer duur dan gewoonlijk. In de eerste plaats is door den Heer Schimmelpenninck van der Oye eenigermate de politieke kwestie behandeld, als tegenhanger van hetgeen daarover bij de Tweede Kamer is ter sprake gekomen. Hij hoopte, dat de regering niet voldoen zal aan den aandrang van sommigen, om tot eene ontbinding der Tweede Kamer over te gaan, hetgeen een uiterste maatregel is, waartoe men niet te spoedig moet besluiten. Hij schetste daarbij de moeijelijkheid, om in ons beperkt land goede staatslieden te vinden, terwijl uit eene gedurige afwisseling van ministers niets dan oponthoud en vertraging in de afdoening der zaken voortvloeiden. Sedert 1848 hadden wij reeds 60 ministers gehad. De Heer van Swinderen heeft de noodzakelijkheid betoogd, dat er gemeen overleg tusschen de regering en de volksvertegenwoordiging bestaan, terwijl de Heer van Andringa de Kempenaer verklaarde, dat, zoo hij tegen eenig hoofdstuk stemmen mogt, dit niet uit gebrek aan vertrouwen in eenig minister zijn zou. Van den kant van het ministerie is de politieke kwestie niet behandeld. Ook over de financiele kwestie werd door verschillende sprekers, inzonderheid door de Heeren Fransen van de Putte en van Rijckevorsel breedvoerig gehandeld. Eerstgemelde schetste den min gunstigen finantielen toestand en het overdrevene der berekeningen van den minister van finantien. In dit laatste opzigt werd hij door den Heer van Rijckevorsel ondersteund. De minister van finantien heeft de juistheid zijner opgaven aangetoond en onder anderen medegedeeld, dat op 31 December aanstaande in de schatkist zullen voorhanden zijn 40 millioen, zijnde dus 3 millioen meer dan waarop hij bij de aanbieding der begrooting had gerekend. Dat meerdere vloeit voort voor de helft uit de hoogere opbrengst der gewone middelen, en voor de andere helft uit de hoogere opbrengst van het batig slot der O. I. geldmiddelen. Er zijn bij deze algemeene beraadslagingen nog andere punten besproken, waarvan wij alleen hier zullen mededeelen, dat de minister van finantiën heeft te kennen gegeven, dat de wetsontwerpen nopens de Nederlandsche en Indische comptabiliteit, zoo spoedig mogelijk zullen worden ingediend, maar dat het de vraag is, of dit nog in den loop van het tegenwoordig zittingjaar zal kunnen geschieden en tevens zoo dit al het geval is of zij dan nog wel in dat zittingjaar zullen kunnen worden afgedaan. Ook heeft die minister de verzekering gegeven, dat het ernstig streven der Regering is, middelen te beramen, om in de financiele behoeften der gemeenten te voorzien. Ook straalde in zijne rede door, dat hij op middelen bedacht is, om den aanzienlijken geldvoorraad, die zich thans in de schatkist bevindt, op de eene of andere wijs ten voordeele van den Staat te doen strekken, waartoe welligt eerlang een voorstel zal worden gedaan. De Minister van Binnenl. Zaken heeft in den loop zijner rede zijn voornemen aan den dag gelegd, om twee afzonderlijke voorstellen aan de Kamer in te dienen, als: 1°. voor het scheepvaartkanaal in Groningen en 2°. voor de Aspersche sluis. Tevens heeft hij de noodzakelijkheid doen uitkomen, om de gemeenschap van Amsterdam naar zee voor stremming te behoeden, waarvoor hij beducht was, zoo er niet spoedig voorziening plaats vond. Na de sluiting der algemeene beraadslagingen zijn reeds de vier eerste hoofdstukken der begrooting behandeld en met algemeene stemmen aangenomen. Het zijn de hoofdstukken 1°. Huis des Konings; 2°. Hooge collegien; 3°. Buitenl. zaken en 4°. Justitie. De beide laatsten gaven tot eenige discussie aanleiding, meerendeels over punten, reeds in de Tweede Kamer of in de gewisselde stukken der Eerste Kamer behandeld. Het verdient daarbij vermelding, dat de Minister van Justitie verklaard heeft (in antwoord op eene deswege gedane vraag) dat naar zijn oordeel, de wet nopens de tucht op de koopvaardijschepen in sommige opzigten herziening behoeft. Heden voortzetting der beraadslagingen, en wel het eerst over hoofdstuk V (Binnenl. Zaken).

Z. M. heeft benoemd tot adv.-gen. bij het prov. geregtshof in Zuid-Holland Jhr. Mr. C. J. van Nispen tot Pannerden, thans offic. van justitie bij de arrond.-regtb. te Middelburg; tot offic. van justitie bij de arrond.-regtb. te Middelburg Mr. J. Spoor, thans subst.-offic. van justitie bij de arrond.-regtb. te Breda, en tot subst.-offic. van justitie bij de arrond.-regtb. te Gorinchem.

Z. M. heeft benoemd tot ontvangers der directe belastingen, in- en uitg. regten en accijnsen te Reusel en Bladel den Heer L. A. H. Crommelin, thans ontvanger derzelfde middelen te Wieringen; te Wieringen den Heer J. P. Reede, thans commies der rijksbelastingen te Goor; tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Oost- en West-Souburg c. a. den Heer B. Ritter, thans ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande egten en accijnsen te Sas van Gent.

Z. M. heeft benoemd bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt: tot offic. van gez. 2de kl., (naar ouderdom van rang) de offic. van gez. 3de kl. W. H. L. Michgorius en A. B. J. Lulofs, van gemeld personeel; verleend een eervol ontslag uit de militaire dienst (op zijn verzoek) aan den 1sten luit. T. K. J. Kraat, van het corps ingenieurs, mineurs en sapeurs, en hem benoemd bij het wapen der cavalerie, bij het 5de reg. drag., tot 2den luit.; benoemd bij het wapen der inf., tot 2den luit. bij het 1ste reg., den sergt.-tit. W. Hingman, van het corps; bij het 2de reg., de sergts. P. J. C. A. Romijn, van het instr.-bat., W. M. van Eck, van het 5de en H. J. Verboom, van het 3de reg., alsmede de sergts. C. A. Rombach, van het instr.-bat., A. Lamot, van het corps, en F. C. H. L. van Erckelens, van het 3de reg. van het wapen; bij het 3de reg., den sergt. J. R. Keuchenius, en den sergt.-titulair Jhr. A. W. van Reigersberg Versluys, beiden van het reg. grenadiers en jagers, benevens den sergt. J. C. van Schermbeek, van het corps; bij het 4de reg., de sergts. M. W. Jaeger, van het corps, G. S. A. de Roude, van het 7de reg. inf., en H. B. de Blij, van het instr.-bat.; bij het 5de reg., de serg. W. A. J. van den Hurk, van het instr.-bat.; B. van Erp Taalman Kip, van het 2de, F. W. A. van Dedem van Driesberg, van het 7de, F. van der Esch, van het 2de en J. H. Weenink, van het 7de reg. van het wapen; bij het 6de reg., de serg. E. B. H. Frackers, van het corps en W. J. Scheltus, van het instr.-bat.; bij het 7de reg., den serg. J. M. Sanders, van het corps; bij het 8ste reg., de serg. F. J. Meijer en A. H. L. Badings, beide van het 7de, R. H. D. Greeneveld, van het 3de, A. Hoek, van het 2de, en H. J. Bergé, van het 4de reg. van het wapen; bij het wapen der cavallerie, tot 2den luit.: bij het 1ste reg. dragonders, de wachtmeesters-titulair A. H. Metelerkamp en W. J. A. Boellaard, van het corps; bij het 2de reg. drag., den wachtm.-tit. W. J. M. Greve, van het corps en den wachtm. P. F. B. J. v. Nouhuys, van het 3de reg. drag.; bij het 4de reg. drag., de wachtm.-tit. D. Dutry van Haeften, van het 1ste reg. drag. F. C. W. baron Rengers v. Warmenhuizen, van het corps en L. B. Loeff, van het 3de reg. drag.; bij het wapen der art.: tot 2den luit. bij het 3de reg. vest--art. den serg. J. G. v. Gennep, van het corps; bij het wapen der inf. van het leger in O.-I.: tot 2den luit. de serg. F. en E. Sieburgh, beiden van het 3de reg. inf., alsmede den serg. J. W. v. Eys, van het reg. gren. en jagers; bij de landmagt in West-Indie: tot 2den luit. bij het wapen der inf., den wachtm.-titulair J. F. A. E. van Lansberge, van het 3de reg. dragonders.

Z. M. heeft met ingang van 1 Jan. a. s. benoemd tot scheeps-klerken bij de Ned. zeemagt: W. F. Margadant, P. J. Roest, J. C. Coeland, W. F. Klompé, L. C. Duhné, H. Kist van Heyningen, H. Horneer, W. E. Muller, P. K. S. Metman en L. G. van Deun.

Z. M. heeft benoemd tot adsistent voor de dienst der Nederlandsche bezittingen ter kuste van Guinea, den ambtenaar ter beschikking van den gouverneur aldaar, D. Hens.

Naar men verneemt, zijn voor eenigen tijd de hoogleeraren J. van der Hoeven, J. L. Schroeder van der Kolk en F. C. Donders benoemd tot correspondenten van de physische klasse der Koninklijke Societeit van Wetenschappen te Göttingen en nu onlangs nog de hoogleeraar J. van der Hoeven tot buitenlandsch geassocieerde van de Société d'Anthropologie te Parijs.

Burgemeester en wethouders dezer stad hebben met 1 Jan. e. k. aan den Heer Jan Bos op zijn verzoek eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van controleur bij het bevolkings-register, en de waarneming van genoemde betrekking opgedragen aan den Heer Mr. W. Bunk.

Gisteren werd in het locaal *Eensgezindheid* alhier, onder voorzitting van den Heer W. P. C. Fabius, de maandelijksche openbare vergadering der vereeniging tot afschaffing van sterken drank gehouden. De Heer J. H. Duisdeiker Lz. vervulde de spreekbeurt en betoogde in eene populaire rede, door voorbeelden uit het volksleven toegelicht, dat de aansluiting aan het genootschap tot afschaffing van sterken drank het werk van een wijze is. De voorzitter sloot de vergadering met een ernstig woord, wekte op tot volharding, wees op het groot aantal leden in het bijna geëindigde jaar gewonnen en uitte den wensch, dat de aanstaande Nieuwjaarsdag blijken mogt dragen, dat de natie meer en meer doordrongen werd van de waarheid: Dat geregtigheid een volk verhoogt en dat zonde een schandvlek is voor de natie. Vele personen sloten zich bij de vereeniging als leden aan.

Sedert eenigen tijd heerscht te Gent (Over-Betuwe) eene keelziekte, die aldaar reeds vele slagtoffers, inzonderheid onder kinderen, heeft gemaakt. De predikant dier gemeente verloor in de laatste dagen achtervolgens zes zijner kinderen aan die kwaal. De vier nog overgebleven kinderen zijn mede door die kwaal aangetast.

Te Keulen was den 27sten Dec. weinig drijfijs.

Te Nijmegen den 26sten Dec. de Waal over een vierde gedeelte der breedte met drijfijs bedekt. De overvaart geschiedt zeer geregeld met losse vaartuigen.

Te Arnhem den 26sten drijfijs. Daags te voren de schipbrug weggenomen. Overtogt in het veer met de pont. Te Vreeswijk de Lek voor drie vierde gedeelte met drijfijs overdekt; waterhoogte des morgens ten 8 ure 2.17 el + AP.

Te Westervoort den 26sten Dec. geen drijfijs. Overtogt met pont en schuit. Te Katerveer en te Kampen den 25sten Dec. eenig drijfijs.

Te Maastricht, den 25sten Dec. eenig drijfijs. (*Staats-Courant.*)

'sGRAVENHAGE, 27 Dec. Naar men verneemt, heeft H. M. de Koningin-Weduwe heden eene buitengewone belangrijke uitdeeling van levensmiddelen en brandstoffen aan de behoeftigen alhier doen uitreiken.

— Heden heeft door de commissie voor de staats-spoorwegen, in een der localen van het Ministerie van Binnenl. Zaken, de aanbesteding plaats gehad van het leveren van 70,000 stuks houten dwarsleggers, in 7 perceelen, waarvoor de volgende inschrijvings-billetten zijn ingekomen, als van de Heeren:

1°. H. E. van Gelder, te Amsterdam, II perceelen, ieder van 20,000 greenen Dantziger *f* 3.20; III perceelen, 30,000 gr. Dantziger *f* 2.60; V perceelen, 50,000 gr. Dantz., *f* 2.63; VI perc., 70,000 gr. Dantz., *f* 2.65; VII perc., 70,000 beuken, *f* 3.35; III perc., 30,000 beuken, *f* 3.15.

2°. Tontain en Jannige, te Groningen, I perc., 10,000 greenen, *f* 3.28.

2°. A. J. Kwak en Comp., te Nijmegen, I perc. 10,000 eiken, *f* 4.74.

4°. H. ter Halle, te Wessel in Munsterland, I perc. 10,000 eiken, *f* 4.19, of 10,000 beuken *f* 2.57.

5°. E. Doublet, te Amsterdam, III perc. 30,000 greenen halfrond *f* 2.15, of 30,000 greenen bezaagd *f* 2.49.

6°. F. Stam, te 's Gravenhage, III perc. 20,000 greenen Dantz. *f* 2.55, of 20,000 greenen Dantziger halfrond *f* 2.25, 10,000 beuken halfrond *f* 2.69.

7°. De erven H. L. Ketjen, te Zutphen, I perc. 5000 eiken *f* 4.75, I perc. 5000 beuken *f* 3.90.

8°. Van der Elst en Smits, te Amsterdam, I perc. 10,000 beuken *f* 2.35.

9°. J. P. Romijn, te Leeuwarden, I perc. 10,000 greenen *f* 2.59.

10°. C. J. van Veersen, te Utrecht, I perc. 60,000 greenen *f* 2.69.

11°. Eindhoven en Zn., te Zwolle, I perc. 10,000 eiken *f* 4.17, I perc. 10,000 beuken *f* 2.71; I perc. 10,000 greenen *f* 2.45, III perc. 30,000 greenen *f* 2.70, VI perc. 60,000 beuken *f* 2.79, III perc. 30,000 greenen *f* 3.20, I perc. 3000 eiken en 7000 beuken te zamen *f* 31,200.

12°. A. Slicher en Zoon te Monnikendam 1ste perc. 10,000 greenen *f* 3.84.

Alles berekend per leggers. De commissie zal nader aan de belanghebbenden den uitslag van deze en de volgende aanbesteding mededeelen.

Wijders is aanbesteed het leveren van 4800 ton (van duizend Ned. ℔) spoorstaven met de eindverbindingen en 110 ton ijzeren hoekbouten. Daarvoor waren zeven inschrijvingsbilletten ingekomen, als 1°. van de Heeren W. Hoven alhier IV perc. haakbouten *f* 169,99 per ton.

2°. W. Kuppren, Westphalen, I perc. *f* 16,395; S. R. Stokvis, IV perc. *f* 157,80 per ton; Boulhaan en Vaugel Menstronen *f* 155 per ton; van den Berg *f* 17,680.

3°. Boulhaan en Vaugel, III perc. 100 Ned. ℔ spoorstaven *f* 8.50; lastplaten, 100 Ned. ℔ *f* 13; bouten met 1 en 2 moeren *f* 22; bindplaten *f* 9.40.

4°. J Cockerill, te Londen, I perc., 1600 rails, *f* 83.67; 1 ton haakbouten *f* 149.30.

5°. Société Anonyme de Montigny sur Sambre, I perc., 48,000 ton, *f* 139,633.

6°. Société Hauts Fourneaux Grestin, I perc. *f* 80.32, II perc. *f* 80.79½ III perc. *f* 8,27, IV perc. haakbouten *f* 151.20 per ton.

7°. J. van de Poel, te Arnhem, haakbouten *f* 177.50.

— Heden heeft voor het provinciaal geregtshof in Zuid-Holland de behandeling plaats gehad der zaak van F. Bontendijk en G. van der Zijden, arbeiders te Strijen, beschuldigd van moedwillige brandstichting in een gebouw, waardoor *niet* te voorzien was, dat menschenlevens in gevaar konden worden gebragt. Daar de tweede beschuldigde voortvlugtig is, is de verdere behandeling der zaak bepaald op 24 Januarij a. s.

* HOORN, 27 Dec. Onze kleine visscherlieden, die het den geheelen zomer niet voordeelig hebben gehad, gaat het thans zeer slecht. De vischvangst heeft geheel opgehouden, en er is geen ijs genoeg om bot te kloppen, of om spiering te vangen, waarmede des winters nog een broodje verdiend wordt.

* BENNEBROEK, 27 Dec. Ten gevolge van de in werking treding van de wet op het onderwijs, is dezer dagen aan ongeveer een honderdtal leerlingen uit de naburige gemeenten Heemstede, Vogelenzang en Haarlemmermeer het verder genot van het onderwijs in deze gemeente ontzegd. Onderwijzer en leerlingen waren diep getroffen bij het afscheid

ARNHEM, 27 Dec. Sedert [illegible] gehouden met den opbouw van het invaliden-huis op Bronbeek. Dit gebouw, hetwelk eene vrij aanzienlijke lengte beslaat, is thans uitwendig bijna geheel voltooid. Het ligt in de onmiddellijke nabijheid en wel achter het vroegere lusthof van Z. M. den Koning, hetwelk denkelijk voor eene commandantswoning zal worden bestemd; het is echter jammer dat het nieuwe gesticht, dat een grootsch gebouw uitmaakt, aan de zijde van den Velperweg gedeeltelijk door die laatste woning bedekt wordt.

* DALFSEN, 25 Dec. Bij den raad dezer gemeente is besloten, af te zien van het voorgenomene plan, om een grindweg van de Lichtmis af over Dalfsen naar Heino te leggen. Ter vervanging hiervan werd gisteren door den voorzitter aan den raad voorgesteld, om een kanaal te doen graven van af den huize Rollecate aan de Dedemsvaart langs Dalfsen, in de rigting op sluis 2—3 naar het Almelosche Kanaal.

'sHERTOGENBOSCH, 25 Dec. Dezer dagen is tegen M. J. en J. Coolen, bouwlieden te Oss, geverbaliseerd geworden wegens het bedriegen van koopers door het inmengen van water in de boter, die zij ter dezer stede ter markt bragten, en dit wel tot eene hoeveelheid van 5 Ned. ℔ water op 10 Ned. ℔ boter. Die kwade practijken hebben hier en daar reeds te lang voortgeduurd en den Hollandschen boterhandel niet weinig benadeeld. De Londensche markt, waar vroeger de Hollandsche boter zoo zeer gezocht was, levert het bewijs van de treurige gevolgen.

MAASTRICHT, 25 Dec. Heden ontstond alhier brand in de fabrieken van den Heer P. Regout; door de spoedig aangebragte hulp, bepaalde zich de schade tot het verbranden van het dak van eene der werkplaatsen.

— Gisteren had eene jong getrouwde vrouw alhier, haar eerste kindje, 1½ jaar oud, in een stoeltje nabij het vuur gelaten, terwijl zij zich met eene buurvrouw over allerlei nieuwtjes onderhield; toen zij in hare kamer terug kwam, was de kleine in een opengelaten ketel met kokend water gevallen en zoo deerlijk gebrand, dat het kind kort daarop bezweek.

— Den 23sten dezer had in het dorp Borgharen (Limburg) het volgende ongeluk plaats: Twee jongelieden, de gebroeders M., hadden zich in een gebouw, waarin men appelen en andere voorwerpen droogde, voor de koude opgesloten; toen men hen, na hen lang te hebben gemist, opzocht, vond men beiden in het digt gesloten vertrek gestikt.

Nederlandsche Kolonien.

(PER OVERLAND-MAIL.)

BATAVIA, 14 November 1860.

Nopens de Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo, kan thans het volgende worden medegedeeld:

De waarschijnlijke aanleiding tot de laatste, hernieuwde en algemeene vijandelijke beweging in genoemd gewest schijnt gezocht te moeten worden in de afkondiging der proclamatie van den 11den Junij jl., waarbij het Bandjermasinsche rijk werd in bezit genomen, en alzoo bij de opstandelingen de laatste hoop vervloog, dat eindelijk nog aan hunnen wensch zoude zijn toegegeven om Hidaijat als sulthan daarvan te erkennen.

De hoofden des opstands, hierbij ondersteund door priesters, welke bij deze bestuursverandering toch veel van hunnen invloed en rijkdom moesten verliezen, schijnen zich toen al dadelijk te hebben voorgenomen om al hunne strijdkrachten te vereenigen en hunnen invloed op de bevolking tot vermeerdering van dezen te doen gelden, om ons eenen beslissenden slag toe te brengen. Dat men daartoe eerst in Augustus jl. overging, is te verklaren, vermits er tijd noodig was tot die vereeniging, vooral nu de noodige bevelen daartoe door vertrouwde zendelingen aan de overal verspreide benden moesten worden gezonden en ook omdat de maanden Augustus en September (de Mahomedaansche Shaffar en Moeloed) door de hadjis als voor dien oorlog gelukkig werden aanbevolen.

Het plan nu schijnt geweest te zijn, om door ernstige bedreiging van het noordelijke gedeelte van het gewest (Tabalang en Amoenthaij) onze troepen uit het zuiden derwaarts te lokken, en daarna, door een gelijktijdigen aanval op onze zuidelijke posten, in de Tanah Laut en Martapoera, ons met éénen slag uit die streken te verdrijven, en alzoo onze andere troepen aan de Riam Kiwa af te snijden en te vermeesteren. Te gelijker tijd moesten wij door kleinere benden in de omstreken van Amawang en Alleij worden bezig gehouden.

Dit wel bedachte plan des vijands is echter geheel mislukt, gedeeltelijk door gebrek aan volkomen overeenstemming in de uitvoering der overeengekomen handeling, doch voornamelijk door de goed beraamde en met spoed uitgevoerde maatregelen van onze zijde en de goede houding onzer troepen, zoodat de groote magt, waarmede Antasarie Karau, Pakoe en Dajoe bedreigde, door de kolonne onder den majoor C. F. Koch reeds verjaagd en uit elkander gedreven was, vóór dat de vijand in het zuiden gereed was om iets belangrijks te ondernemen, terwijl toen hij daartoe overging en Martapoera aanviel, deze aanval glansrijk werd afgeslagen en zijne aldaar verzamelde magt spoedig uit elkander stoof.

Even als vroeger plaats had, loste zich de vijandelijke magt dientengevolge ook thans weder op in verspreide benden van 30 tot 300 man, zoodat de gecombineerde aanval des vijands wederom in eenen postenoorlog ontaarde, die in bijna alle deelen des lands gedurende de maand September hardnekkig gevoerd werd, ook thans nog voortduurt en de volhardenden moed en ijver onzer officieren en soldaten wederom op eene zware doch tot heden glansrijk doorgestane, ofschoon hier en daar te duur betaalde, proef stelt.

Voornamelijk waren de vijandelijke benden nu genesteld in de omstreken van Moengoe Thaijoe en Amawang, in de bergachtige streken aan de Riam Kanan en Kiwa en in het zuidelijk gedeelte der Tanah Laut, terwijl eene meer beduidende magt, zamengesteld uit de verschillende deelen der sedert vlugtende benden en aanwervingen uit Alleij en de bewoners ten noorden en oosten van Amoenthaij, zich bij Batoemandie, 1 dagmarsch ten noorden van Barabei-io, in eene groote versterking had zamengetrokken.

— Van de afdeeling Martapoera meldt men:

Patrouilles op den 3den September onder den adjudant-onderofficier dienstdoende officier Backerus naar Soengei-Allang en onder den 1sten luitenant C. J. G. Hamming naar Pamattan Danau gedaan, leverden weinig belangrijks op. Men zag slechts nu en dan een paar gewapenden, die op onze nadering onmiddelijk de vlugt namen. De luitenant Hamming trof bij zijne terugkomst weder al de bij den opmarsch verlaten bevonden kampongs bewoond aan, terwijl die bewoners zijne troepen ververschingen aanboden.

Ook eene patrouille, die onder genoemden officier op den 6den daaraanvolgende de omstreken van Goenong Lawak en Kalangan bezocht, bespeurde nergens eenige muitelingen.

— Berigten nopens het bedreigen van onze bezetting te Moenggoe Thaijoe, deden daarop den kommandant der troepen te en boven Martapoera besluiten, door den 1sten luitenant C. J. G. Hamming, die inmiddels bestemd was voor het kommandement te Mataraman, met een 40tal bajonetten, eerst nog de omstreken van Moenggoe Thaijoe, van de aldaar steeds sterker wordende vijanden te doen zuiveren. Deze officier vertrok daarop nog den 6den September, werd gedurende den marsch boven Soengkeij door een spoedig en met verlies verjaagden vijand verontrust en ontving te Moenggoe Thaijoe aangekomen, van den militairen kommandant aldaar, de 2de luitenant H. W. C. Potthast berigt, dat de vijand pl. m. 500 man sterk, zich te Tambrangan ophield. Nog ten 3½ ure van denzelfden nacht (6 op 7 September) rukte de luitenant C. J. G. Hamming met 35 man naar laatstgenoemde plaats op, om den vijand zoo mogelijk te overvallen, hetgeen echter mislukte, door dat deze tegen 5½ uur door het schot van een zijner in de allang-allang verscholen voorposten gewaarschuwd, met overhaasting de vlugt nam. De omtrek van de daarop geheel verlaten gevonden kampong Tambrangan werd daarna zonder eenig spoor van den naar alle kanten zich verspreid hebbenden vijand te ontdekken, doorzocht en daarop de terugtogt naar Moenggoe Thaijoe aangenomen.

— Ten vervolge van het vroeger medegedeelde zijn wij in de gelegenheid gesteld eenige meerdere bijzonderheden nopens de op de zuidkust van Ceram (Molukken) plaats gehad hebbende ongeregeldheden mede te deelen.

Op den 22sten September werd een vijftigtal inlanders van Haria (Saparoea), die bezig waren met het aanleggen van eene kakao-tuin, aangevallen door de bevolking der negorijen Waisamoe en Kairatoe (zuidkust van Ceram) in vereeniging met Alfoeren, ten gevolge waarvan eenige hunner werden vermoord of verwond; terwijl hunne op het strand liggende praauwen uitgeplunderd en de tijdelijke woningen en de werkloods nabij de negorij Kairatoe van den heer van der Beek, alsmede eene groote hoeveelheid ter verzending gereed liggend hout verbrand werden.

Ook de inlandsche schoolmeester te Waisamoe, benevens zijne vrouw en drie huisgenooten werden vermoord en hunne lijken onthoofd.

De opstandelingen schenen een oogenblik de negorij Kamarian te willen aanvallen, waarom de bevolking en de aldaar aanwezige zendeling vlugtten.

Op het vernemen dezer tijdingen, ging de adsistent-resident van Saparoea en Haroekoe, vergezeld van de regenten van Porto en Oelath met een detachement, bestaande uit 47 schutters en 15 soldaten, den 23sten September op reis; terwijl den volgenden nacht van Amboina met Zr. Ms. stoomschip Vice Admiraal Koopman naar Kairatoe vertrok eene versterking, bestaande uit 6 officieren en 125 man.

Genoemde adsistent-resident, te Kamarian aangekomen, vond die negorij in groote onrust, daar de bevolking tot het Kakian-verbond behoort. Hij liet in der haast eene soort van versperring maken, voor het geval dat de Alfoeren die plaats mogten aanvallen, waarop hij naar Kairatoe vertrok. Bij zijne aankomst aldaar in den ochtend van den 25sten September werd geene vlag geheschen, en vertoonden zich overal langs het strand gewapende Alfoeren.

Op de boodschap, die de adsistent-resident naar den wal zond, om sloepen tot het debarkement gereed te maken, antwoordde de bevolking dat zij hem niet verkoos te ontvangen en dat hij naar Waisamoe konde doorreizen.

Evenzoo weigerde de orang kaja van Kairatoe om aan boord der orembaai van den adsistent-resident te komen. Eene poging om het detachement aan wal te brengen, werd door de oproerigen, die een hevig vuur op de onzen rigtten, belet; hoewel dat vuur van onze zijde werd beantwoord, was men toch genoodzaakt door den toenemenden Zuid-Oostenwind de praauwen zee te doen kiezen.

Zr. Ms. stoomschip Vice Admiraal Koopman was echter in de nabijheid en ankerde weldra bij Kairatoe; doch naauwelijks ten anker liggende, werd het met geweervuur van den wal bestookt, dat het evenwel door grof geschut spoedig tot zwijgen bragt. De troepen debarkeerden onmiddellijk, na afloop waarvan het stoomschip naar Amboina terugkeerde, ten einde zoo noodig versterking te kunnen overvoeren.

De bevolking van Kairatoe verbrandde daarop hare negorij en bestookte de troepen onophoudelijk met schoten uit de bosschen, welke Kairatoe van alle zijden omgeven.

Den 28sten September marcheerde de luitenant-kolonel de Brabant naar Hatusua, welke negorij verlaten werd bevonden; aan het strand trof men eene bedekte houten verschansing aan.

Vervolgens werd naar Waisamoe opgerukt, op welken togt echter niets bijzonders ontmoet werd. Ook daar waren de huizen grootendeels ledig, terwijl de niet vervoerbare goederen waren vernield. Acht lijken zonder hoofden en reeds tot ontbinding overgegaan, lagen hier en daar verspreid.

Nadat deze negorij in de asch was gelegd, werd de terugtogt naar Hatusua aangenomen, alwaar eene kleine versterking is opgerigt tot verblijf der troepen, in afwachting van berigt, waar de opstandelingen zich ophouden. Van tijd tot tijd werden deze troepen verontrust.

Van de andere plaatsen op de Noord-, Oost- en Zuidkust van Ceram zijn geene de minste onrustige tijdingen ontvangen.

Aangaande de oorzaken van bovenbedoeld verzet laat zich nog niet met zekerheid zeggen. Vermoedelijk is het Kakian verbond, dat onverzoenlijken haat aan al, wat daaraan vreemd is, voorschrijft, de groote drijfveer.

— In den zeldzamen ouderdom van ruim 100 jaren (101 volgens de Javaansche tijdrekening) is overleden de inlander Mohamad Besari, tot 1854 hoofd van de vrije priester-desa Bandjarsari-koelon, distrikt Ooteran (Madioen), in welke betrekking hij toen door zijn zoon is opgevolgd. Hij maakte gedurende zijn leven tweemalen de bedevaartreis naar Mekka, en was tot aan zijne laatste oogenblikken in het bezit van zijne verstandelijke vermogens. Alhoewel overigens gezond, miste hij in het laatste tiental jaren zijns levens het gebruik zijner beenen, door verzwakking en verlamming dier ledematen.

— In deze maand werden in de residentie Lampongs afgemaakt 10 tijgers, 74 rhinocerossen, 137 krokodillen, en aangebragt 12 krokodillen-eijeren, voor welk een en ander *f* 1545.40 aan premien zijn uitbetaald.

— De gezondheidstoestand te Celebes en onderhoorigheden was in de maand September over het algemeen bevredigend. In de Noorder-districten deden zich eenige cholera-gevallen voor. De weêrsgesteldheid was heet en droog. De Z. O. wind bleef met hevigheid waaijen. In het landschap Tello heerschte groot gebrek aan water. Dit alles werkte nadeelig op den landbouw. De suikerriet-aanplantingen in de Noorder-districten, de katoen-aanplant in Tello, het djagong gewas in de Zuider-districten en de in Bonthain en Sindjai te veld staande padi hadden daarvan veel te lijden.

— De bezigheden aan de groote waterleiding in het regentschap Polongbanking (afdeeling Zuider-districten) werden weder met kracht voortgezet.

— Herhaaldelijk werden pogingen tot brandstichting gedaan. Het gevolg daarvan was, dat te Bantoa, Alloe en Kaba 12 huizen afbrandden en veel padi te loor ging. Zucht tot stelen scheen de drijfveer dezer euveldaden te zijn. Ook hadden onderscheidene amok-partijen plaats, ten gevolge waarvan 10 personen vermoord en 9 verwond werden.

— Aan onderscheidene hoofden en inlanders der Gouvernementslanden zijn geschenken uitgereikt, ter belooning van bewezene diensten bij de jongste expeditien naar Boni.

— De hoofden der bergregentschappen van de Afdeeling Noorder-districten, hebben zich bereid verklaard, door elk huisgezin 50 koffijboomen per jaar te doen aanplanten, en van de vruchten dier boomen het derde als belasting aan het gouvernement te leveren.

— Ambo Laoeré, neef van den voormaligen leenvorst van Tanette Lapatauw, die sints 22 jaren in de Noorder-districten gevestigd was, en bij het uitbreken van den jongsten oorlog tegen Boni 's gouvernements gebied heimelijk verliet, is te Makasser vergiffenis komen vragen. Bij wijze van proef is hij weder onder toezigt in de Noorder-districten, bepaaldelijk in het regentschap Talatjoe, met der woon toegelaten.

— Onder toezigt van den adsistent-resident ter beschikking Bakker, is de afdeeling Sindjai opgenomen en in kaart gebragt. Met groote moeite was het hem gelukt eene volkstelling aldaar te bewerkstelligen. Het cijfer der bevolking van dit kortelings ingelijfde gewest bedroeg ongeveer 60,000 zielen.

— In al de districten was de verkiezing van regenten zonder stoornis afgeloopen,

— Aroe Oedjoeng is tot rijksbestierder van Boni verheven. Aan den doeloeng van Lameroe is vergunning verleend om te Makasser vergiffenis te komen vragen, onder voorwaarde, dat de twee zich nog in Lamoeroe bevindende Javaansche soldaten (deserteurs) gelijktijdig of vooraf worden uitgeleverd.

— De leenvorstin van Tanette keerde den 16den September van Makasser naar haar rijk terug. Er zal eene kommissie ingesteld worden tot regeling der grensscheiding tusschen dit rijk en Barroe. Aan den voorgeren echtgenoot der leenvorstin Datoe Bakka is op zijn verzoek onder zekere voorwaarden vergiffenis geschonken. Deze persoon is vervolgens den 25sten September per kruisboot van Makasser naar Soppeng teruggekeerd.

— Te Toratea is een opstand van wederspannige prinsen uitgebroken tegen den vorst van Laijkan, ten gevolge waarvan in een gevecht vijftig man zijn gedood en eenige kampongs verbrand. Door den gezaghebber der zuiderdistricten is echter deze zaak in der minne geschikt.

— Sedert de laatste opgave in de Javasche courant zijn bij het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen benoemd: Tot besturende leden de HH. Jhr. Mr. H. C. van der Wijck, Mr. T. H. der Kinderen en Mr. J. A. van der Chijs; tot honorair lid Dr. P. Bleeker; tot gewone leden de HH. Aquasi Boachi, C. Baumgarten, P. Beets, N. P. van den Berg, Dr. A. Bernstein, W. W. van Berkel Bik, A. J. P. H. D. Bosch, C. J. Bosch, G. L. Broex, J. F. G. Brumund, H. D. Canne, J. G. Coorengel, A. R. J. Cramerus, J. H. Senerpont Domis, L. A. Galle, Mr. C. G. van Harencarspel, K. F. Holle, W. A. Jellinghaus, H. Klein de Poll, J. C. de Kock van Leeuwen, P. Landberg Jr., J. van Lennep, G. P. J. Lichte, J. J. Meder, J. J. Modderman, J. T. Nieuwenhuizen, Jhr. Mr. O. E. van Nispen, Mr. F. Th. Pahud, J. H. K. Phitzinger, F. H. W. von Ranzow, Mr. H. Rochussen, L. A. Saportas, H. A. Steyn Parvé, J. A. L. Steyn Parvé, N. Trakranen, J. Vijzelaar, C. de Waal, R. Wijnen, J. P. Zoetelief; tot secretaris de Heer E. Netscher.

— Op den 10den October bevonden zich aan de overvaart te Pamarajan, district Kollelet, afdeeling Pandeglang (Bantam), acht inlanders, die over de rivier Tji-oedjoeng wenschten gezet te worden. In weerwil, dat hun het gevaar werd voor oogen gehouden, wegens den hoogen stand van het water en den sterken stroom, bleven zij volharden bij hun verlangen. Bij het afsteken van den wal sprongen nog twee inlanders op de praauw, welke, in het midden der rivier gekomen zijnde, overdwars geraakte en afdreef, daar men, wegens den sterken stroom, de overvaart-lijn niet houden kon, waarop de zich in de praauw bevindende personen in het water sprongen, met het noodlottige gevolg dat zeven hunner zijn verdronken.

— Gedurende de maand Sept. jl. is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen eene som van ƒ856,736.70; de ontvangst over de negen eerste maanden van 1860 bedraagt ƒ7,544,242.29½; hieronder is echter begrepen aan fictive regten op gouvernements-producten ƒ1,163,269.23; aan terugbetaalde regten ƒ88,431.24, zamen ƒ1,251,700.47; zuivere ontvangst ƒ6,292,541.82½. Gedurende de negen eerste maanden van 1860 is meer ontvangen dan over dienzelfden tijd in 1858 ƒ1,216,393.79, in 1859 ƒ729,301.71.

— In de jongst verloopen maand Oct. zijn in het gewest Buitenzorg op verschillende plaatsen vier mannen, waaronder een Chinees, en eene vrouw door den bliksem gedood; allen werden op het veld getroffen, met uitzondering van den Chinees, die zich in zijne woning bevond. Nog sloeg het onweêr in een klapperboom, staande in de Chinesche kamp ter hoofdplaatse, met dat gevolg, dat dezelve onmiddellijk in brand geraakte, welke brand nogtans door middel van de brandspuit spoedig werd gebluscht.

— Door de te Patjitan plaats gehad hebbende hooge bandjirs, is onder het vee eene ziekte ontstaan, aan welke in het district Lorok, onder dit gewest ressorterende, zijn gestorven 369 buffels, 56 runderen en 17 paarden. De ziekte, waardoor dat vee is aangetast geworden, schijnt bekend te staan onder den naam van Kuget, en was slechts van korten duur. Het hierdoor aangetaste vee begon met hevige stuiptrekkingen te krijgen en stierf weinige oogenblikken daarna. De oorzaak hiervan is de omstandigheid, dat dit vee, ten gevolge van langdurige droogte gebrek aan water hebbende gehad, nu, terwijl op het onverwachts aanhoudende hevige regens zijn ingevallen, zich aan het overmatig gebruik van water heeft overgegeven. Op de plaatsen in dit gewest, welke steeds van eene genoegzame hoeveelheid levend water zijn voorzien gewest, is de bedoelde ziekte niet waargenomen geworden.

— Een achttal Rottinezen van het rijk van Della en gevestigd te Pritty, hebben in het Takaipsche (Groot Sonnebait) groote ongeregeldheden gepleegd. Zeven hunner maakten zich schuldig aan plundering en roof, terwijl de achtste de moeder van den otapalu van Tatuike doodschoot, terwijl hij met hare familie voor de deur zat. De laatstgenoemde misdadiger nam de vlugt naar Koepang, doch werd dadelijk opgevat. De zeven anderen zijn door den fettor van Takaip uitgeleverd, met te kennen gave, dat hij over die handelingen geene wraak zoude nemen, omdat zij 's gouvernements onderdanen zijn. De schuldigen zullen ten strengste gestraft worden, om der Timoresche bevolking te doen zien, dat haar door het bestuur voldoening gegeven wordt. Dergelijke gevallen zouden vroeger zeer zeker groote gevolgen na zich gesleept hebben. Men mag de thans betoonde kalmte der hoofden van Takaip verstelijk toeschrijven aan de voorkomenheid, waarmede zij, gedurende hun verblijf te Koepang, zijn behandeld geworden. Zulks is ook het geval met de hoofden uit de binnenlanden, die te Koepang zijn geweest; zij geven van alle gebeurtenissen kennis aan den resident en vragen hem steeds raad. Nog nimmer heeft in de binnenlanden eene zoo langdurige, ongestoorde rust geheerscht als tegenwoordig. Alle vechterijen onderling, waarbij meest vele onschuldigen werden omgebragt, hebben geheel opgehouden; terwijl geschillen, zonder elkander geweld aan te doen, worden bijgelegd.

— De resident en de militaire kommandant van Banka kwamen den 22sten van hunne inspectiereis over het eiland terug. De telegraphische gemeenschap met Batavia en Singapoer bleef verbroken. Vruchteloos waren de pogingen om den kabel te herstellen. De gezondheidstoestand was over het algemeen minder gunstig. In het garnizoens-hospitaal te Muntok lagen vele zieken, terwijl in het distrikt Koba, zoowel onder de militairen als onder de bevolking zich vele koortslijders bevonden. De dwangarbeiders maakten hierop eene gunstige uitzondering.

— Zr. Ms. stoomschip Merapi is den 16den October jl. van een togt naar Siak te Riouw aangekomen. De berigten zoowel nopens den toestand van Siak en binnen Siak, als ten aanzien van den gezondheidstoestand, waarin de bezetting te Bangkalis en ter hoofdplaats verkeerde, zijn allezins gunstig. De werkzaamheden aan de nieuw daartestellen versterking waren o. a. door zware regens eenigzins vertraagd. Op den 10den October werden aan boord van de Merapi, onder een gepast ceremonieel aan eene commissie van den sulthan tot dat einde met de gebruikelijke staatsie afgezonden rijksgrooten eenige geschenken namens het gouvernement overhandigd, welke plegtigheid een allezins gunstigen indruk heeft gemaakt. De sulthan betuigde schriftelijk zijne erkentelijkheid voor deze onderscheiding.

— Door den gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel Departement.

Benoemd: Tot comm. op het res. kant. te Poerworedjo, M. van Bronckhorst; bij het gymnasium te Willem III, tot conrector Dr. J. Meuleman; tot praeceptor Dr. W. G. de Roo; tot docent in de Fransche taal- en letterk. A. N. Clavier; tot docent in de Engelsche taal- en letterk. G. Th. Gezelschap; bij de dienst der producten en civ. magazijnen, tot hoofdcomm. W. T. van Dinter; tot 1sten comm. C. A. van Dinter, J. van Slooten en F. W. H. van Straaten; tot 2den comm. J. L. Hanozet Gordon, J. C. J. Voigt en B. T. de Bruyn; tot 3den comm. F. G. C. Degent en L. W. J. Olivier; tot onderw. aan de gouv. lagere school te Bandjermassin J. A. A. van Zolingen, te Bangkallang H. F. J. Camphuijs; tot onderm. te Samarang H. J. Hicks, te Padang Pandjang W. A. Schoggers, te Soerabaya E. Spier; tot kweekel. te Padang P. C. van Daalen; tot griffier bij den landraad J. M. Burgemeestre; tot posth. van Pangoel F. G. Koentz; tot 1ste klerk bij den ads.-res. van Montrado J. A. C. Hoofsteeder; tot comm.-betaalm. te Banda R. N. Rijkschroeff; tot comm. bij de pakh.-adm. te Banda F. J. Hoedt; tot adv. en proc. bij den raad van just. te Samarang Mr. M. Andreas; tot lid van het collegie van boedelm. te Batavia E. Frank; tot lid der wees- en boedelk. te Samarang Jhr. J. O. Rendorp; tot omg. regter te Tjiandjoer op Java Mr. J. C. J. v. d. Schalk; tot lid in den raad van justitie te Samarang Mr. A. J. W. Cornets de Groot; tot 2den comm. op het bureau der adsist.-resid. voor de policie der stad en voorsteden van Batavia L. C. Heyblom; tot lid in het burgerlijk armbestuur te Batavia E. G. Sersansie; tot chef der vijfde waterstaats-afdeeling, met aanwijzing van Padang tot standplaats, de ing. 2de kl. J. M. Hageman; tot chef der achtste waterstaats-afdeeling, met aanwijzing van Makasser tot standplaats, de ing. 2de kl. M. J. Schram. tot lid der sub-commissie van onderwijs te Buitenzorg, tot lid J. Dekker; te Pattie, W. van der Kaa.

Bevorderd: Tot ing. 2de kl. H. van Ketwich; tot ing. 3de kl. R. C. van der Pijl.

Gesteld: Ter beschikking van den dir. der cultures de ambten. 1ste kl. Mr. L. J. Sellinger; in definitieve dienst de adspir.-ingen. A. A. Overgaauw Pennis. Hersteld: In activiteit de opz. 3de kl. W. Fornée.

Tijdelijk opgeroepen: Naar Buitenzorg, de voorman Ch. Mounier.

Toegestaan: Op verzoek, tot vervolg van acten van toelating tot de uitoefening van de genees-, heel- en verlosk. praktijk in de adsist.-resid. Buitenzorg, aan Th. Keizer, en in de afd. Bondowoso (resid. Bezoeki), aan Th. P. Veltman.

Overgeplaatst: Naar Soerabaija J. H. Buyten, naar Banjoemaas G. G. van Grijsen, naar Bandjermasin W. Goedhuys, naar Batavia C. H. Coenraad, naar Samarang J. H. Ehrenreron, naar Poerworedjo A. G. de Visser, naar Samarang K. E. Gerard, naar Tjiandjoer, als eerst aanwezend ingenieur J. J. F. Moet.

Ontslagen: Op zijn verzoek eervol, uit 's lands dienst de ing. 2de kl. J. A. A. Besson; eervol, de onderw. aan de gouv. lagere school te Bangkallang H. van Weeren; de kweekeling van de Herv. weeshuisschool te Samarang J. Martens; wegens ziekte, eervol, de commies-betaalm. te Banda J. E. van Zuylen; eervol uit de opz. 2de kl. bij de burg. openb. werken W. C. H. L. C. von Weckherlin; de ambten. bij het binnenl. bestuur in het gouv. van Celebes en onderhoorigheden J. W. Kröller; eervol wegens ziekte, J. Munnich, lid van het coll. van boedelm. te Batavia; bij de subc. van onderw. te Buitenzorg, op zijn verzoek eervol, het lid C. de Groot; te Patti, voor de zaken te Japara, eervol ..., het lid H. J. Dagheaux; op zijn verzoek eervol, wegens ziekte, de 1ste comm. bij de dir. der prod. en civ. magaz. J. A. H. Buddingh; eervol de ambten. ter beschikking van den resid. van Palembang, Th. Altheer.

Ingetrokken: Op zijn verzoek, het aan den adsist.-resid. van Bawean, resid. Soerabaya, J. F. van der Loo, verleende eervol ontslag uit 's lands dienst

Verleend: Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den secret. der resid. Wester-Afd. van Borneo, F. C. Geselschap.

Militair Departement.

Benoemd: Tot adjoint bij den gen. staf, de 1ste luit. inf. R. N. Bär, met bepaling dat hij als zoodanig bij zijn wapen zal worden gevoerd à la suite; tot adj. bij het garn.-bat. van Banka, de 1ste luit. C. Schäfer, tot adj. bij het garn.-bat. der Moluksche eilanden, de 2de luit. G. de Bont; tot adj. bij het garn-bat. van Palembang, de 2de luit. J. J. Hollanders; bij de mil. admin. tot 2den luit.-kwartierm. S. H. Kuijpenga en J. Valk; tot 2den luit. inf. bij de garn.-comp. van Benkoelen, K. Schuitemaker.

Bevorderd bij de mil. geneesk. dienst, tot offic. van gez. 2de kl. W. L. Ferné v. d. Heul; tot apoth. 2de kl. A. J. H. Kieven.

Gesteld op non-activiteit de offic. van gez. 3de kl. Th. H. Macgillavry.

Overgeplaatst: Op zijn verzoek als 1ste luit.-kwartierm. inf. M. D. Wijnmalen; bij de geneesk. dienst te Palembang, de offic. van gez. 3de kl. J. A. Einthoven; bij de civ. en mil. geneesk. dienst te Patjitan, de offic. van gez. 2de kl. A. G. Freijburg; bij de geneesk. dienst ter Sumatras Westkust en Onderhoorigheden, de offic. van gez. 2de kl. H. J. Alken.

Ontslagen op hun verzoek, eervol, als adjoint bij den gener. staf en adjud. bij het garn.-bat. van Banka, respect. de 1ste luits. inf. P. v. d. Weijde en J. B. de Graaf; op zijn verzoek, eervol, als adj. bij den milit. comm. der Westerafd. van Borneo, de 1ste luit. inf. A. Luijmes.

Verleend: Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den ritm. bij het reg. Oost-Ind. cavall., J. M. Nolthenius van Elsbroek.

Marine Departement.

Tot 1ste klerken bij de hoofd-adm. D. J. Bonte en N. V. G. Ritter; tot machinist-leerling aan boord van 's gouv. stoomer Java F. Philips.

(VERVOLG DER BERIGTEN ZIE BLADZ. 5.)

CORRESPONDENTIE.

Eenige bezadigde ontevredenen klagen er over, dat eerst den **24sten** December de aanslag-billetten voor de plaatselijke directe belasting zijn bezorgd, zoodat op dien dag reeds 9 van de 10 termijnen van betaling der belasting waren verschenen. Zij vragen of het billijk is, dat bij niet betaling der geheele som binnen 8 dagen, de burgers met aanmaningen, sommatien, enz. worden gekweld; of hierdoor het voldoen der belasting gemakkelijk wordt gemaakt?

ADVERTENTIEN.

25-JARIGE ECHTVEREENIGING VAN
ABRAHAM SALOMON COHEN
EN
DINA JOACHIM'S. (21779)
AMSTERDAM, 29 December 1860. HUNNE DANKBARE KINDEREN.

Getrouwd: A. GLAZER
AMSTERDAM, Weduwnaar van G. DEKKER
27 December 1860. EN C. J. VAN DEN BROEK.
Eenige Kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden. (21769)

Heden beviel mijne Echtgenoote A. M. VAN EMMERIK van eene *DOCHTER.* (21791)
AMSTERDAM, 23 December 1860. HERMAN KOSTER.

Voorspoedig bevallen van een welgeschapen *ZOON,* D. P. VERSTER, VAN DEN BERGH.
AMSTERDAM, 26 December 1860. (21768)

Heden beviel voorspoedig van een dooden *ZOON*, G. J. STROEVE, geliefde Echtgenoote van (21792)
AMSTERDAM, 26 December 1860. H. PROOST.

Voorspoedig bevallen van eene welgeschapene *DOCHTER* N. J. VAN WEZEL, geliefde Echtgenoote van L. A. ROZELAAR.
AMSTERDAM, 27 December 1860.
Algemeene Kennisgeving zoo binnen als buiten deze Stad. (21777)

Bevallen van eene *DOCHTER*, mijne geliefde Echtgenoote M. J. F. QUANT. T. L. KOORN.
ALKMAAR, 27 December 1860. (21801)

Bevallen van een *ZOON*, SARA BOEKENOOGEN, geliefde Echtgenoote van G. J. VAN GELDER.
WORMERVEER, 25 December 1860. (21752)

Heden overleed aan verval van krachten in den gezegenden ouderdom van 93 Jaren, onze zeer geachte en veel beminde Vader de Heer JONAS ABRAHAM BIERMAN, diep betreurd door ons, zijne Behuwdkinderen, Kleinkinderen en verdere Betrekkingen.
AMSTERDAM, 23 December 1860. A. J. BIERMAN.
(21654) S. J. A. BIERMAN.

In AMSTERDAM is op den 24sten December 1860 overleden de Wel-Edele Gestrenge Heer CAREL JOSEPH FODOR, Officier der Orde van de Eikenkroon, Lid van den Raad van Bestuur der Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten alhier, en Lid van verdienste van verschillende Binnen- en Buitenlandsche Genootschappen. ((21778)

Heden overleed te BEEK bij NIJMEGEN, mijn eenig overgebleven Kind MARIA HENDRIKA, in den ouderdom van ca. Vijf Jaren.
A. A. VAN WAIJENBURG.
AMSTERDAM, 26 December 1860. (21784)

Mijne geliefde Echtgenoot IDA OIJENS, ontsliep heden te UTRECHT, tot diepe droefheid van mij, mijne Kinderen en Behuwdkinderen op den leeftijd van bijna Drie en Vijftig jaren.
26 December 1860. J. L. GREGORY PIERSON.
Eenige Kennisgeving. (21789)

Nog treurende over het verlies van onzen oudsten Zoon HENRY, trof ons op den 22sten dezer wederom een gevoelige slag, door het overlijden te Amersfoort van onzen Zoon LOUIS, in den ouderdom van 23 jaren en 8 maanden.
Hoe zwaar dit verlies ons treft, kunnen zij alleen beseffen, die de beide overledenen gekend hebben. J. HIJMANS.
GORINCHEM, 25 December 1860. S. HIJMANS, JACOBS.
Algemeene Kennisgeving. (21760)

Heden overleed tot onze diepe droefheid, onze hartelijk geliefde Vader en Behuwd-Vader, J. H. SCHELLWALD, in den ouderdom van 74 jaren. J. H. SCHELLWALD Jr.
ZWOLLE, L. W. SCHELLWALD,
25 December 1860. OVINK.
Eenige en Algemeene Kennisgeving. (21759)

Voor de vele bewijzen van deelneming, betoond bij het overlijden onze geliefde Moeder en Behuwdmoeder MARIA GESINA HULTERS, Wed den Heer D. W. VAN DIJK, betuigen wij bij dezen onzen opregten dank
AMSTERDAM, 27 December 1860. J. E. DE BOER.
(21724) C. DE BOER, VAN DIJK.

Voor de vele bewijzen van deelneming, bij de ziekte en het overlijden onzer geliefde derde Dochter CATHARINA ANTONIA ANNA betoond, betuigen wij bij dezen onzen opregten dank.
A. H. FRIJE.
(21793) A. A. A. FRIJE—WEIJTLANDT.

Gevoelig voor de bewijzen van belangstelling, mij betoond bij het overlijden van mijne hartelijk geliefde Moeder, Douairère VON ROSENTHAL, Geb. NOORTBERGH VAN BRANDWIJK, betuig ik bij dezen mijnen hartelijken dank. DOUAIRIÈRE M. J. V. H. DE KRUYFF,
(21816) VON ROSENTHAL.

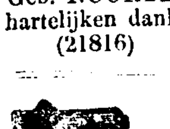

PIANO'S ERARD TE PARIJS.

DEPOT AMSTERDAM SINGEL BIJ HET SPUI, F 274.
In bovengenoemd Magazijn eene ruime sortering van deze beroemde **PIANO'S** vindende, berigten de Ondergeteekenden door deze, dat zij door de uitgebreide relatien met dit Huis in staat zijn gesteld dezelve 200 Francs beneden den gewonen prijs te kunnen leveren; allen zes jaren geguarandeerd met overleggend Certificaat.
C. F. VAN DER DOES.
(21726) **J. A. VAN DEN BRINK.**

TERSTOND GEVRAAGD, op een MAGAZIJN in MANUFACTUREN alhier, als **JONGSTE BEDIENDE:** Een **JONGELING,** niet beneden 16 jaren, goed kunnende Rekenen en Schrijven en grondig bekende zijnde met de Neder- en Hoogduitsche Talen. Eigenhandige Offertes in de beide voornoemde Talen worden Franco ingewacht onder Lett. C. B., Bureau Handelsblad. (21763)

Het KANTOOR van LUGARD & COMP. is **VERPLAATST** naar de Westermarkt, LL 323. (21803)

Gremium der K.K. Börse-Sensale in Wien.

Der VORSTAND beehrt sich anzuzeigen, dasz das **GREMIUM** vom 1 Jan. 1861, angefangen, an allen Börsetagen ein Coursblatt unter dem Titel:
COURSBLATT DES GREMIUMS DER K. K. BÖRSE-SENSALE
schon um 3 Uhr Nachmittags ausgegeben wird und erlaubt sich zur Pränumeration auf dasselbe einzuladen.
Die Bedingungen sind:
für die Provinzen und das im Deutsch-Österr. Postverein stehende Ausland
Vierteljährig Ö. W. ƒ 2.40 n. Rz. } je Exemplar, und bis zu 10
Halbjährig „ „ 4.80 „ } Exemplaren um Ö. W. ƒ1.50
Ganzjährig „ „ 9.60 „ } n. Rr. für jedes Exemplar.
per Quartal mehr, ohne Porto Erhöhung.
Pränumerationen werden angenommen: In Wien in der Kanzlei des Gremiums und der Wiener Effecten-Societät im neuen Bank- und Börse-Gebäude, bei den K. K. Postämtern und sämmtlichen auswärtigen Post-Anstalten **VOM VORSTANDE.**
WIEN, December 1860. (21692)

ZAANLANDSCHE COMMUNIECATIEWEG.

De RAAD VAN ADMINISTRATIE der Maatschappij van den Zaanlandschen Communicatieweg noodigt HH. Aandeelhouders beleefdelijk uit tot het houden eener **ALGEMEENE VERGADERING** op DONDERDAG DEN 3DEN JANUARIJ 1861, des Voormiddags ten Elf Ure, in het Gemeentehuis te Westzaan, om te voldoen aan Art. 24 der Statuten van gezegde Maatschappij.
De HH. Aandeelhouders worden herinnerd, dat zij van hunne Aandeelen moeten zijn voorzien, om in de Vergadering te worden toegelaten.
WESTZAAN, De Raad van Administratie voornoemd:
28 December 1860. **J. DEKKER Gz.,** *waarnemend President.*
(21766) **JB. AVIS Cz.,** *Secretaris.*

Bij ACTE, op heden, voor den Notaris JACOBUS MULDER en Getuigen, alhier verleden, is tusschen de Ondergeteekenden JACOB MEIJER HAMBURGER, Koopman, en MEIJER JACOB PREMSELA, Koralijnslijper en Koopman, beiden alhier woonachtig, aangegaan eene **VENNOOTSCHAP,** betreffende den Handel in Gouden en Zilveren Werken, Edelgesteenten en al hetgeen verder daartoe behoort, benevens de revenuen eener Gesteentenslijperij, onder de Firma van **PREMSELA EN HAMBURGER,** waarvan elk der Vennooten de Teekening zal hebben, echter uitsluitend de Vennootschap betreffende en geenszins tot opneming van Gelden, sluiten van Borgtogten of andere Hazardieuse Ondernemingen. De Vennootschap is aangegaan voor den tijd van Tien Jaren, te beginnen primo Januarij 1861, en zal bij het eindigen van dien termijn, wanneer zes Maanden bevorens geene opzegging aan elkander is geschied, telkens geacht worden voor gelijken tijd te zijn gecontinueerd. (21757)
AMSTERDAM, **J. M. HAMBURGER.**
18 December 1860. **M. J. PREMSELA.**

Bij ACTE op heden voor den Notaris JACOBUS MULDER en Getuigen alhier verleden, is tusschen de Ondergeteekenden EMANUEL ABRAHAM VAN GELDER, Fabriekant en Koopman; HARTOG EMANUEL VAN GELDER, Grossier in Goud- en Zilver; en ABRAHAM MICHEL EMANUEL VAN GELDER, zonder Beroep, allen wonende alhier, de eerste en laatste op den Oudezijds Achterburwal hoek Koestraat, en de tweede op de Raamgracht, aangegaan eene **VENNOOTSCHAP** betreffende den Handel in GOUD, ZILVER, JUWEELEN, HOROLOGIEN, KORALEN en al hetgeen daartoe behoort, onder de FIRMA van **E. A. VAN GELDER & ZONEN,** waarvan elk der Vennooten de teekening zal hebben, echter uitsluitend de Vennootschap betreffende, en geenszins tot opneming van Gelden, sluiten van Borgtogten of andere hazardieuse Ondernemingen. De Vennootschap is aangegaan voor den tijd van Vijf Jaren, te beginnen primo Januarij 1861, en zal bij het eindigen van dien termijn, wanneer Zes Maanden bevorens geene opzegging aan elkander is geschied, telkens geacht worden voor gelijken tijd te zijn gecontinueerd.
AMSTERDAM, **E. A. VAN GELDER.**
6 December 1860. **H. E. VAN GELDER.**
(21765) **A. E. VAN GELDER.**

AANBESTEDING.

KERKMEESTERS der HERVORMDE GEMEENTE te WOLFAARTSDIJK maken bekend, dat op Vrijdag den 18den Januarij 1861, des Middags ten 12 Ure, in het Parochiehuis aldaar, in het openbaar en onder nadere goedkeuring zal worden **AANBESTEED:**
Het AFBREKEN en AMOVEREN van de BESTAANDE KERK en TOREN met annex SCHOOLGEBOUW en het BOUWEN van eene

NIEUWE KERK MET TOREN.

Bestek met Teekening is à ƒ 2.50 verkrijgbaar gesteld bij de Boekhandelaren:
H. R. VAN ELK, te Dordrecht.
C. VAN DER POST JR., „ Utrecht.
H. J. VAN KESTEREN, Warmoesstraat, „ Amsterdam.
W. WENK, Noordblaak, „ Rotterdam.
F. KLEEUWENS & ZOON, „ Goes.
De aanwijzing in loco zal plaats hebben op Woensdag den 16den Januarij 1861, des Voormiddags ten 10 Ure.
Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij de HH. HANA en SMITS, Architecten te Amsterdam, en den Heer J. SOUTENDAM, Civiel Ingenieur te Goes. Namens Kerkmeesters voornoemd,
WOLFAARTSDIJK, 10 Dec. 1860. **MR. C. P. LENSHOEK,**
(21032) Secretaris.

N. G. ROYAARDS, C. Æ. VAN BREDA EN J. P. TER BEEK, Makelaars, zullen op Maandag 21 Januarij 1861, in het *O. Z. Heeren-Logement*, door den Notaris J. MULDER, Verkoopen: N°. 1. Een hecht, sterk en weldoortimmerd **HUIS,** met Arduinsteenen Onderpui, **TUIN** en **ERVE,** op de Prinsengracht bij de Leidschestraat, Buurt CC, 498. — N°. 2. Een dito **HUIS** met Bovenwoning, **TUIN** en **ERVE,** in de Eerste Weteringdwarsstraat bij de Spiegelgracht, Buurt BB, 344. — N°. 3. Een dito **HUIS,** Open Plaats, Bovenwoning, Onderwoning en **ERVE,** in de Lange Leidschedwarsstraat, bij de Leidschestraat, Buurt CC, 565. — Breeder bij Biljetten en te bezigtigen des Dingsdags en Donderdags, alsmede op den Verkoopdag, van 11 tot 2 Ure; N°. 1 met een Toegangbiljet, door een der gemelde Makelaars onderteekend. De Papieren zullen ten gewonen tijde bij genoemden Notaris ter inzage liggen.
(21764)

CHOCOLADE IN SOORTEN.

De ONDERGETEEKENDE berigt het Geëerde Publiek, dat bij hem te bekomen zijn onderscheidene soorten **CHOCOLADE,** van goede Kwaliteit; bijzonder recommandeert hij de **POEDER-CHOCOLADE** om deszelfs Gezonde en Aangename Smaak, die bereid kan worden met Melk of Water bij **H. P. HUNCK,**
(21359) Vijgendam.

Heden verschijnt de JANUARIJ-AFLEVERING van het

BIJBELSCH DAGBOEK,

OF GODSDIENSTIGE OVERDENKINGEN TER BEVORDERING VAN EVANGELIE-KENNIS EN GODSVRUCHT, VOORAL INGERIGT TOT LEIDDRAAD BIJ DE HUISELIJKE GODSDIENST-OEFENINGEN. Naar aanleiding van de Dagteksten, voorkomende in den *Bijbelschen Almanak* voor 1861, door **DR. B. RIENSTRA.**
De Naamlijst van 98 Predikanten, die medewerken, is gedrukt op den Omslag der 1ste Aflevering.
De uitgave geschiedt in maandelijksche afleveringen, voor den uiterst geringen prijs van ƒ 3.65 den ganschen jaargang, terwijl bovendien aan de Inteekenaren te gelijk met de 1ste aflevering *gratis* wordt aangeboden eene schoone Premieplaat, naar de Schilderij van CH. CHANDELLE, voorstellende: *„Zalig de treurenden, want zij zullen vertroost worden."*
De Uitgever beveelt dit Werk ten dringendste aan de hoofden der Huisgezinnen aan, tot leiddraad bij de dagelijksche Godsdienstoefening. Het is daartoe te meer geschikt door de kortheid en bondigheid van zijne vertoogen over elken dagtekst.
De 1ste Aflevering en Premieplaat zijn bij alle Boekhandelaren ter inzage voorhanden. (21722)
LEYDEN. **D. NOOTHOVEN VAN GOOR.**

Obs. 8 pCt. Galveston S.

Je dois rappeler à MM. les porteurs d'Obs. qui ont le désir de toucher sans retard leurs **COUPONS** de Janvier, sur le pied de 8 fl. 25, qu'ils doivent en donner avis, le 29 courant, au plus tard, à M. WERTHEIM & GOMPERTZ.

Au taux actuel du cours de la Bourse (48 à 50 °/₀) la somme de 8 fl. 25 (soit 3 doll. 30), pour un semestre d'intérêt, représente encore plus de 13 °/₀ de revenus, et c'est le résultat de ce calcul qui a déjà engagé la grande majorité des porteurs d'Obs. à donner leur adhésion.

AMSTERDAM, le 27 Dec. 1860. **A. JOLY.** (21723)

OVERKLIFT & C°. te 's Gravenhage, Adverteren dat van af 2 Januarij 1861, ten hunnen kantore zal worden betaald de Intrest der **NEGOTIATIE** van ƒ300,000 ten laste van den Polder NOOTDORP c. a. thans rentende 4 pCt., verschenen 1 September 1860 en betaalbaar 1 Januarij 1861, benevens de ter Aflossing aangewezen Aandeelen in gemelde Negotiatie N°. 86, 102 en 249, met bijbetaling van 4 Maanden Intrest tegen intrekking dier Aandeelen en bijbehoorende Coupons. (21730)

Men verlangt tegen Februarij 1861 in een INSTITUUT van 9 tot 4 Ure, eene **JUFVROUW** van de P. G., in staat om de eerste beginselen der Hollandsche en Fransche Taal grondig te kunnen onderwijzen. Adres onder Letter S. V., bij den Schoolboekhandelaar A. HOOGENBOOM, in de Reestraat. (21734)

ATTENTIE, nog eens na het heugelijk gevierde Kersfeest dit jaar verwachtende vertrouwende, op krachtdadige genomen overdenking en gepaste genomen maatregelen der Heeren Commissarissen machtigen en beschaafde soliede Fondsenhandelaren ter Beurs, ook dat Patroons hun onderdanen tot pligt en stilheid opwekken en voortdurend mogen opwekken, waardoor de eerste oorzaak moet gezogt worden tekeer te gaan voor allen solieden Beursbezoekers hunne zaken geregeld te effektueeren, met inachtneeming het goede Nederland en geruste Godsdienstpligten voor alle welgezinden, zoo lange het nog het heden bekend is, enz.

DE ONDERGETEEKENDE, sedert eenigen tijd verwittigd geworden zijnde dat er lasterlijke geruchten ten zijnen aanzien te dezer stede werden verspreid, vermeende eerst dezelve met een verachtend stilzwijgen te moeten beantwoorden, en aan den tijd te kunnen overlaten derzelver onwaarheid te doen uitkomen. Het schijnt echter, dat sommige Personen, die het Publiek ligtelijk zal kunnen raden, stelselmatig de eene poging voor, de andere na aanwenden hem Ondergeteekende te benadeelen en laaghartig genoeg zijn, daartoe Laster en Eerroof te bezigen. — Het door hem ondergeteekende zoo hoog geachte Publiek wordt op deze schandelijke manoeuvres Zijner Vijanden oplettend gemaakt, waarom hij dan nu ook het stilzwijgen heeft afgebroken, zullende hij met alle middelen, die de Wetten hem daartoe aan de hand geven, deze zijne Lasteraars vervolgen, terwijl geschied en nog geschieden zal.

Aangezien op Jl. Maandag 17 dezer ten 9½ ure des Avonds, in het Lokaal van Publieke Verkooping van Vaste Goederen, door voor eene massa aanwezige personen gebezigd, eerst in het bijzonder, later meer in getal Publieker van waar te kwam ontstaan, den ondergeteekende in aanraking vermits door eenige in gesprek over zekeren Heer HK. LOTZ, timmerman, zijn Huis te laag in prijs en ten processe voering ten onregte zijnen Eisch van tot wederinkoop door de Arr.-Regtbank zoude zijn gewezen, ook op 1 November ten huize van notaris W. P. C. FABIUS zoude zijn voorgevallen het verspreiden dat geheel in strijd der waarheid was. Toen is daar niets voorgevallen wat den wederinkoop belette, dan dat het Geld niet accoord was, vergezeld ging met eene minzame verwijdering des Notariskantoor, met agterlating van HK. LOTZ en zijn welgeformeerden jeugdigen Advokaat, getuigen enz. alwaar die partijvoerders van HK. LOTZ beter hadden gedaan hun vooraf goed te informeeren dan zich met lage uitstrooijingen bezig te houden op openbare Vergaderplaats, mede hun te gaan Informeeren ter Griffie zien en lezen het vonnis. De Eerste Kamer der Arrondissements-Regtbank alhier onder voorgezeten de Edel Achtbare Heer Mr. F. C. GÜLCHER besliste op 28 November jl. naar voorafgaande 14 dagen HK. LOTZ zijn Advokaat breedvoerige beweering 2 ure lang bij de Regtbank ten doel stelde met den Eisch van nog den inkoop voor HK. LOTZ door wien voornoemd Huis in de Palmdwarsstraat op den 30st Maart 1858 verkocht ware geworden. Mr. J. PIJNAPPEL heeft voor HK. LOTZ zich belangstellend, dapper voor een Jeugdig Advocaat lofverdienend gedragen. Zoo mede vroeger dit Jaar in de maanden Maart, April en Mei voor het Kantongeregt, Voorgezeten Mr. J. DE VRIES Jz., het 4de Kanton, toen HENDRIK LOTZ zich poogde, voor zijne handteekeningen qq. Gelden van de Kamersbewoners van het Huis, 2 Jaar vroeger verkocht, in het bezit verkrijgen, en wel door Middel van Zijnen Knecht M. VAN H., door wien werd beweerd bij die eenvoudige Kamerbewoners het Geld onmiddelijk bij de Baas Zijn Advocaat moest brengen. Ziedaar over HK. LOTZ zijne handelwijze en Regtsbeschouwing, door de Regtbank Zijnen Eisch ontzegd en hem Veroordeeld in de Kosten; later zal de Knecht, M. v. H., voor gepleegd misdrijf, te regt staan, voor nota van ligtzinnige Kwade Zamenspreekers van hun te wagten, bij vervolg logen en laster te leeren schuwen, Vriend of Vijand. Tweeden, herhaalde zich het op 8 October jl. over den verongelukten ENST KONING toevallig, omdat destijds Verstrooijder en lasteraar dezer dagen voor de Correktioneele Regtbank was opgeroepen om te regt te staan. Dit een en ander hoopt de Ondergeteekende zal mogen strekken voor een afschuwlijk voorbeeld bij vervolg voor anderen. Eindelijk kwam die massa dan uit gemor in getier, met schijn van oproer, eene samenloop, gezamentlijk op hunne wijze plan beoogd, Echter dat plan dan hun ten eenemaal te moeten zien niet gelukken ter hunner schaamte verijdeld; de aanvoerder, de eerste Blaffer, schrever en getiermaker of ook eerste pretmaker was P. D. L. (wel bekend) eindelijk zoude het wenschelijk zijn, dat J. L, Makelaar en timmerman, voorkomen zou, dat hij zijne afgegeven, geschreven en geteekende Accepten kwam betalen, welligt is door deze wanbetaling de oorzaak van beginsel des wangedrag te komen ontstaan, mogt dan J. L. zijn Accepten voor 31 December 1860 niet hebben komen betalen, zullen daarna te Koop in alle Couranten worden aangeboden, *voor Nota dezes.* Sedert 8 Mei 1857 bestaat die Schuld voor bloote Accepten, ter goeder trouw, maar waarin bedrogen, tot heden met geduldig af te wachten, vruchteloos zonder de minste aanmaning nog vervolgingen, niettegenstaande het aanzienelijk bedrag zijner Acceptens S. V. P. op 11 Julij 1860, aan zijnen Zwager ENST KONING voor de vierde maal ƒ 40 geleend, welke som van ƒ40 dezer dagen door Notaris FRANKE terug betaald, zonder renten ook dien eenvoudigen als eerlijk en braaf bekenden ENST KONING, niet vervolgd nog aangemaand ter zake als oorzaak van laster, niets dan eerstgenoemde wanbetaling.

De Ondergeteekende verklaart bij dezen mijn afgegeven schuld voor of op 20 Mei a. s. uit de ƒ2500 van het nog competerende af te werken Stadhuis van de Wethouder onmiddellijk af en terug te zullen komen betalen, enz., enz. (Was get.) J. LANDERS.

Ten gevolge van 17 dezer daar bekend, dat op Woensdag 19 dezer een Makelaar K. voor de Korrektioneele Regtbank moest te Regt staan, zoo dan werkelijk is geschied, maar is door zijn Advocaat bijgestaan gelukkig vrijgesproken, niet door de pleitrede van Mr. K., door wien alleen den overleden ENST KONING ging afschilderen met bewustzijn als de eenige oorzaak van waar bek. te regt stond B.K., op grond dat het beledigend *Woord*, op 8 Oct. gebezigd zoo in het prosesverbaal in waarheid op en aangegeven, werd ingetrokken zoo door K. als 3 getuigen voor de Regtbank ten aanhore van ruim 30 Makelaars, die hun van de Regtbank indirekt hun gaan wenden ter Beurs, met welk doel hun bekend B. K. in hun midden het doel of het plan hoe wel, ter hunner schaamte en bespotting mislukt op Woensdag 19 dezer ter Beurs, wel verwarring onder waardige geaccrediteerde gepatenteerde beursbezoeker getracht, Wraaken naar den gunstigen afloop voor K. die wel had behooren dankbaar en stille te zijn. Toen op Woensdag niets meer — hoewel gedeeltelijk maatregelen genomen, doch het karakteloze wrakend volk herhaalde tot verbazing op Vrijdag 21 dezer en 3½ uur dat tooneel. Echter andermaal in duigen en verijdeld hun plan, de bedaardheid en vastheid van geest, even als op Woensdag, dijnse niet, noch verschrikte niet zonder weder wraak. De Chef van een alom bekend, sinds zoo een reeks van Jaren solide bestaande Administratie Kantoor, getuigt genoegzaam voor wel gezinden, tot hetwelk einde niets verschrikt nog terug zal houden, gestadig op hetzelve spoor handhavend voort te gaan op die gepaste wijze het voegzaamste. Wijders: als vroeger bekendmaking, zal bij den Aanvang 1861 het 2de Bureau in de Rozeboomsteeg nabij het Spui worden geopend, 14 dagen voor de opening zullen de Sirculaires bij Welgezinde der Hoofdstad worden bezorgd, verwachtende weldenkende beschaafde medewerking dier bestaande uitbreiding, waaraan nog kosten nog moeijten zijn en zullen gespaard worden om aan een ieder waardige bezoeker of begunstiger gepaste voldoening te verleenen, voor Nota.

AMSTERDAM, 24 December 1860. **A. J. ONSTEE & ZOON.** Adres op oude Zijds Voorburgwal over het Stadhuis buurt A. N°. 220 hoofd Bureau Waar thans Geld voor goede Hypotheek van 10—90 mille a 5 PC. Disponibel is. Te koop worden aangeboden 62 zoo klijne als grote Zaken en Affaires ter keuze van den Kooper te Aanvaarden, Wien alle soliditeit waarborgd. Te Huur verkrijgbaar eene massa alle gewenscht wordende Huizen en Kamers, ook te bevragen Differente Buitens in alle oorden van de Nederlanden. Wijders belasten zich bestuurderen met koopen en verkoopen van alle soorten van Effektens, Coupons en dien aangaande Brieven en orders Franco. (21568)

NB. Thans disponibel geaccrediteerde ter Beurs bekende Boekhouders, Klerken met Notariaat en Administratien, Talen, enz. bekend, waaronder met veel Fortuin, ook genegen om te Associeeren. Voor Hotels bekwame en eerste Kelners, waaronder een bijzonder taalkundig bekwaam ongeh. 39 jaar Protestand, bij toeval zonder betrekking voorzien ...edste aanbevelingsbrieven.

PRIJSUITSCHRIJVING.

REGENTEN van het ROOMSCH-CATHOLIJK OUDE ARMEN-KANTOOR te Amsterdam, brengen ter kennis van Heeren Bouwkundigen, zoowel binnen- als buitenslands, dat door hen eene **PRIJSVRAAG** is uitgeschreven voor het ontwerpen van een GESTICHT TOT HUISVESTING EN VERPLEGING VAN R. C. OUDE VROUWEN EN MANNEN te Amsterdam.

Het uitvoerige Programma van deze Prijsvraag met de Situatie-Kaart van het terrein voor den bouw bestemd, is op Franco aanvrage voor belangstellenden verkrijgbaar gesteld bij de Boekh. J. S. DE HAAS, N. Z. Achterburgwal bij de Gasthuismolensteeg, G 315, en A. ZWEESAARDT EN ZOON, Warmoesstraat over de Vischsteeg alhier, tegen betaling van *Een Gulden* per Exemplaar, ten behoeve der Armen.

De uitgeloofde Premien bestaan in: Eene Premie van *Vijftien Honderd Gulden* en twee Premien van *Vijf Honderd Gulden* ieder. De termijn van inzending is bepaald op 31 Mei 1861.

AMSTERDAM, 22 December 1860. (21531)

OPENBARE VERKOOPING, door verandering van Woonplaats, ten overstaan van den te Aarlanderveen gevestigden Notaris J. A. VAN DER LEE, in het Regthuis te Nieuwveen, bij Inzet Woensdag 9 Januarij 1861, bij Afslag Woensdag den 23sten Januarij 1861, des Voormiddags ten 11 Ure, van een hechten, goed onderhouden en welbeklanten **WIND-KORENMOLEN** met **HEERENHUIZING**, voorzien van diverse Kamers en Comoditeiten, Schuur met Paardenstalling en Erf, staande en gelegen in de welvarende gemeente Nieuwveen, nabij Alphen a/d. Rijn.

Te aanvaarden 1 Mei 1861 en inmiddels uit de hand te Koop, bij den Heer D. SCHOUTEN Hz., te Nieuwveen. (20690)

TE HUUR GEVRAAGD tegen 1°. Mei a. s.: Een **HUISJE** of **BOVENHUIS**, met minstens Drie Kamers, Keuken, Kelder, Meidenkamer en verdere Gemakken, den Huurprijs van ƒ 180 's jaars niet te boven gaande; aan een Huisje met Tuintje zal de voorkeur gegeven worden. Adres met Franco Brieven onder de Lett. S. S. bij J. H. SCHELTEMA, Boekverkooper in de Beurssteeg, E 183, te Amsterdam. (21717)

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene beste, nog weinige jaren geloopen hebbende Eikenhouten **MOLENAS**, zwaar 80 bij 80 duim, lang ongeveer 8 el en 2 gr. **MOLENROEDEN**, lang 25 el, een Eiken **STAANDE SPIL**, zwaar 44 bij 44 duim, lang ongeveer 10 el, Eiken **WIND PEULSTAARTBALK**, enz.

Te bevragen bij de Heeren J. BRAKEL, te Gouda en VAN ROOIJEN, te Waddinxveen. (21339)

HUWELIJKS-AANVRAAG.

Een **HEER** van 26 Jaren, P. G., eene zeer Fatsoenlijke Affaire uitoefenende, doch door drukke bezigheden niet van huis kunnende, wenscht uit dien hoofde op deze, meer gebruikelijke, wijze in kennis te geraken met eene **JUFVROUW** van 20 a 25 jaren, P. G., van een zacht Humeur, Gezond Gestel en NIET ONBEMIDDELD, om zoodoende elkander verder te leeren kennen en na wederzijdsch goedvinden beider geluk bevorderlijk te zijn. Hierop reflecterende, wordt men bescheiden verzocht eene aanwijzing Franco te doen geworden onder de Letters H. B. H. bij den Boekhandelaar J. J. VAN UIJE te Doesborgh. Van de stiptste geheimhouding kan men verzekerd zijn. (21390)

Bij P. N. VAN KAMPEN, te Amsterdam, ziet het licht de 1ste Aflevering van:

DE VROUW IN 'T WIT,

DOOR **WILKIE COLLINS**,

SCHRIJVER van: *HET DOODE GEHEIM.*

VERTAALD DOOR W. J. MENSING.

Van dit Werk, dat in Engeland en Amerika, reeds bij de eerste verschijning in het bekende Weekblad van CHARLES DICKENS, getiteld: *All the year round*, een verbazenden opgang maakte, zoodat de lezers naauwelijks de verschijning van een nieuw nommer konden afwachten, werden, na de voltooijing, in weinige weken Vijf achtereenvolgende drukken der afzonderlijke uitgave, in Drie Deelen a ƒ 19, uitverkocht.

De Uitgever is te rade geworden, ten einde het Nederlandsche Publiek niet te lang van dit **MERKWAARDIGE VOORTBRENGSEL** der Engelsche Letterkunde te doen verstoken blijven, de Hollandsche Uitgave in Afleveringen te doen verschijnen, die elkander geregeld om de halve maand zullen opvolgen. Door een Compressen en toch Duidelijken Druk, heeft hij gezorgd dat het Werk in 8 a 9 Afleveringen, ieder van vijf vel druk, a ƒ —.80, zou compleet worden, die te zamen twee Deelen zullen vormen en in de eerste helft des volgenden jaars volledig het licht zullen zien. (21450)

Bij den Boekverkooper JOHANNES MÜLLER, te Amsterdam, is verschenen:

NIEUWE BIJDRAGEN VOOR REGTSGELEERDHEID EN WETGEVING,

verzameld en uitgegeven door Mr. B. J. L. DE GEER en Mr. VAN BONEVAL FAURE. Xde Deel, 4de Stuk. Prijs ƒ 1.85.

INHOUD:

ALGEMEENE REGTSGELEERDHEID, de Leer der Eigendomsverkrijging door verbinding, door Mr. P. R FEITH.

NEDERLANDSCH REGT EN WETGEVING. Bijdrage tot regt verstand van Artikel 157 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering door Mr. L. J. VAN RIEMSDIJK.

OPMERKINGEN, betreffende levering van onroerende zaken en hijpothecatie, door Mr. R. A. J. COLENBRANDER.

AANTEEKENING op de Artt. 20 en 21 van het crimineel Wetboek voor het Krijgsvolk te Lande, door Jhr. Mr. H. P. VAN KARNEBEEK.

LETTERKUNDIGE OVERZIGTEN, BOEKBEOORDEELINGEN, MEDEDEELINGEN, AANKONDIGINGEN EN BERIGTEN. (21761)

Uitgaven van de Wed. D. R. VAN WERMESKERKEN te Tiel:

DE TIJDSTROOM,

MAANDSCHRIFT, GEWIJD AAN LETTEREN, WETENSCHAP EN KUNST.

PRIJS PER JAARGANG VAN 12 NUMMERS ƒ 10.

N°. 1 des Vierden Jaargangs, thans verschenen, bevat:

J. B. RIETSTAP, Eene Schaking in Eer en Deugd (met Plaat). De Geheimzinnige Pasteijen. Een bezoek te St. Petersburg. Syrië en zijne Bewoners. S. M. VAN VELTHOVEN, GEB. BÖESEKEN, de Vrouw van den Zeeman.

CONSTANCE EN ELIZE,

OF DE ONGEHUWDE EN DE WEDUWLIJKE STAAT.

Uit het Fransch van de Schrijfster: »Réalites de la vie Domestique. Twee Deelen gr. 8°., ruim 600 pag. ƒ 5.60. (21736)

In een voornaam **MODE-MAGAZIJN** te 's Gravenhage, wordt GEVRAAGD, tegen Februarij of vroeger, eene **EERSTE MODISTE**, bekwaam in het Mutsen- en Coiffures maken; alsmede twee bekwame **WINKELJUFVROUWEN**, ook eenigzins ervaren in het Vak, de Fransche Taal sprekende en van goede Getuigschriften voorzien, bij wie het laatst in betrekking geweest. Salaris naar bekwaamheden. Adres met franco Brieven, onder Lett. O. I., bij de Boekverkoopers VAN WEELDEN EN MINGELEN, te 's Gravenhage. (21716)

Grondeigenaars!!!

IEMAND van beschaafde Familie, sedert jaren met LANDBOUW, ONTGINNING, VEENDERIJ, enz., bekend, zag zich gaarne het **BESTUUR** over een groot Landgoed of losse Landerijen en Huizen toevertrouwd. De beste Getuigen kunnen worden geleverd.

Adres Lett. M. bij den Boekhandelaar J. M. E. MEIJER, Heerengracht hoek Wolvenstraat te Amsterdam. Brieven Franco. (20915)

BOEKVERKOOPERS-BEDIENDEN,

die **EIGEN ZAKEN** wilt beginnen, men biedt u te Koop aan:

1°. Eene Collectie van 1600 Boekdeelen, **ROMANS**, afkomstig van eene Ontbonden Leesbibliotheek, desverkiezende met 200 Catalogussen.

2°. De **GEREEDSCHAPPEN** eener Complete Boekbinderij, waarbij circa 100 STEMPELS en FILETEN.

3°. Eene partij **COURANTE** en goed geconditioneerde **WINKEL-ARTIKELEN.**

Adres Franco Brieven onder Lett. O. P. Q. bij den Boekh. P. M VAN DER MADE, te Amsterdam. (21758)

Ter Boekdrukkerij van J. H. LAARMAN, Geldersche Kade bij de Stormsteeg, M 53, te Amsterdam, ziet het licht à ƒ 1.50:

KANTOOR- EN KABINET-AGENDA 1861.

Inhoudende: Statistieke en vele andere mededeelingen omtrent Nederland, Noord- en Zuid-Holland, Amsterdam en Rotterdam, enz. enz. enz., benevens eene Spoorwegkaart van Nederland en aangrenzende Rijken. (21464)

NEDERLANDSCH BIJBELGENOOTSCHAP.

UITTREKSEL UIT DE PRIJSLIJST VAN

BIJBELS EN TESTAMENTEN.

BIJBELS, Statenvertaling, in 8°	ƒ 1.50
BIJBELS, " " " in Leer en verguld op Snêe, best Papier	" 4.—
BIJBELS, Statenvertaling, in 12°., met en zonder Psalmen	" 1.— en ƒ 1.4[illegible]
BIJBELS, Statenvertaling, in 24°	" 0.70
BIJBELS met **PSALMEN**, Statenvertaling in 24°.	" 0.90 en " 1.2[illegible]
BIJBELS, Vertaling van M. LUTHER, in 8°	" 1.50 en " 1.8[illegible]
BIJBELS, naar de *Vulgata*, in 8°	" 1.—
OUDE TESTAMENTEN, Statenvertaling, in 8°.	" 1.20
OUDE TESTAMENTEN, " " 24°.	" 0.50
NIEUWE TESTAMENTEN, Statenvert. " 32°.	" 0.20 en " 0.3[illegible]
NIEUWE TESTAMENTEN, Statenvertaling in 12°., 18°	" 0.25
NIEUWE TESTAMENTEN met **PSALMEN**, Statenvertaling, in 12°	" 1.20 en " 1.5[illegible]
NIEUWE TESTAMENTEN met **PSALMEN**, Statenvertaling, in 18°	" 0.65 en " 0.6[illegible]
NIEUWE TESTAMENTEN met **PSALMEN**, Statenvertaling, in 32°	" 0.50 en " 0.6[illegible]
NIEUWE TESTAMENTEN, Vertaling van M. LUTHER, in 8°	" 0.20 en " 0.3[illegible]
NIEUWE TESTAMENTEN, n. de *Vulgata*, in 8°.	" 0.25

Verkrijgbaar in het MAGAZIJN van het HOOFDBESTUUR, Warmoesstraat, J 48, te Amsterdam. De Amanuensis van het Hoofdbestuur Beheerder van het Magazijn.

(21737) **C. B. A. DUSSEAU.**

Bij JOH. ROEM te Alkmaar, komt van de Pers:

I. HOE DE HEER J. A. ALBERDINGK THIJM

NAAR AANLEIDING VAN HET FEESTELIJK HERDENKEN VAN

ALKMAARS ONTZET IN 1573, Constitutie en Historie

in bescherming neemt; door MR. **W. V. D. KAAY.**

II. TEN VIERDAG GERECHTIGD.

FEESTREDE gehouden te **ALKMAAR**, 8 October 1860 door W. J. HOFDIJK.

III. TAFREELEN VAN DE BESCHAVING EN ZEDEN der Oude Volken,

door DR. **J. J. DE GELDER**, Rector te Alkmaar. Tweede Gedeelte. (Vel 11—15, Titel en Voorrede.) (2170[illegible])

VAN DRUTEN & BLEEKER, te Sneek, geven uit:

DE EERSTE AFLEVERING VAN DEN EERSTEN JAARGANG DER TWEEDE SERIE VAN HET

PRAKTISCH VOLKSBOEK

MUSEUM VOOR NATUUR, KUNST EN WETENSCHAP.

EEN MAANDSCHRIFT TER VERSPREIDING VAN NUTTIGE KENNIS, OOK IN HARE TOEPASSING OP HET DAGELIJKSCHE LEVEN.

UIT TE GEVEN ONDER MEDEWERKING VAN **VELE VADERLANDSCHE GELEERDEN.**

Inhoud der 1ste Aflevering. De invloed van den Dampkringstoestand op de gezondheid en den levensduur van den Mensch, door Dr. W. GLEUNS Jr. — De Debuskoop, door A. WINKLER PRINS. — Over het Bier in het algemeen en het Beijersche in het bijzonder, door Dr. B. MEYLINK.

In plaats van om de twee maanden, ontvangen HH. Geabonneerden voortaan ELKE maand eene Aflevering van 32 PAG's compressen druk in roijal 8vo., waar het noodig is opgehelderd door Platen en Houtsnede Figuren.

De Prijs van elke Aflevering is gesteld op slechts 30 Cents.

In het **PRAKTISCH VOLKSBOEK** wordt steeds opgenomen het belangrijkste op het gebied van Natuur, Kunst en Wetenschap, terwijl de Uitgevers moeite noch kosten zullen sparen, om ook aan de Tweede Serie denzelfden bijval te verzekeren, die zoo ruimschoots te beurt is gevallen aan de eerste, waarvan het Tijdschrift voor Staathuishoudkunde en Statistiek in het 7de Deel 7de Stuk o. a. heeft gezegd:

»Is het eene groote verdienste om de Wetenschap door Ontdekkingen te verrijken, het is geene mindere verdienste om de Wetenschap voor ieder toegankelijk te maken; onder de vele loffelijke pogingen daartoe mag de uitgave van dit Werk in de eerste plaats genoemd worden; wij hopen, dat dit heilzame doel moge bereikt worden. . . . . Dit Volksboek worde een Algemeen Huisboek." (20175)

Wheeler & Wilson Manuf'g Co.

SEWING MACHINE.

DE AMERIKAANSCHE NAAI-, STIK- EN ZOOM-MACHINEN

van WHEELER & WILSON M. F. G. Cos. te New-York, zijn voor dezelfde Prijzen en Conditien voorhanden bij hunne uitsluitende Agenten voor Nederland en België

MARTIN KAUFMANN & Co.,

Wolfshoek, 2 281, ROTTERDAM.

Bovenstaande **MACHIENEN** werken met dubbele en onlostornbare Steken, dezelve zijn uiterst elegant van vorm en zijn voor alle Werkzaamheden welke de NAALD (geene ELST) slechts verrigten **KAN** ingerigt. Dezelve worden onder guarantie van soliditeit verkocht en zijn zoo eenvoudig geconstrueerd, dat het aanleeren voor bewerking in een paar Uren geschieden kan.

Nadere Informatien bij bovengenoemde Agenten. PROSPECTUSSEN, zoomede MONSTERS op deze **MACHIENEN** bewerkt, op Franco aanvragen verkrijgbaar. (21411)

AMSTERDAM, Vrijdag 28 December.

Het Hof van Noord-Holland deed heden uitspraak in de reeds meermalen door ons medegedeelde zaak van P. Boomsma, arbeider in de Haarlemmermeer, beschuldigd van poging tot moord. Het hof vereenigde zich met het gevoelen door den Raadsman des beklaagden Mr. J. A. Levy voorgedragen, in zooverre dat het de bedoeling om te dooden verklaarde niet aanwezig te zijn, doch nam aan met het O. M. dat er mishandeling had plaats gehad, en veroordeelde den beschuldigde tot 8 maanden eenzame opsluiting. De veroordeelde heeft zich van dit arrest onmiddellijk in cassatie voorzien.

Met 1 Jan. aanst. wordt op de Rijkstelegraafkantoren te Haarlem en Nijmegen de gewone dagdienst ingevoerd.

243ste STAATS-LOTERIJ. Prijzen van *f* 1000 en daarboven. 5de Klasse 7de Lijst: N°. 10027, 10832, 19787, 13251, 19806 en 19061 ieder *f* 1000.

* 's GRAVENHAGE, 27 Dec. Z. K. H. de Prins van Oranje heeft zich gisteren namiddag ten 2 ure, vergezeld van een aanzienlijk gezelschap met fraaije narresleden, naar het gemeente badhuis te Scheveningen begeven, alwaar den Prins een dejeuner-dinatoir werd aangeboden. Na aldaar eenigen tijd te hebben doorgebragt, is het gezelschap naar de residentie teruggekeerd en heeft bij den Prins het diner gebruikt. H. M. de Koningin heeft eenige oogenblikken later, almede met een sierlijke slede, Scheveningen bezocht.

— Z. D. H. de hertog Eduard van Saksen-Weimar heeft eergisteren de residentie weder verlaten.

— De Schaalcollecte, die gisteren ten behoeve der Armen-Inrigting alhier heeft plaats gehad, ten einde aan behoeftigen werk te verschaffen, heeft de aanzienlijke som van *f* 2634 opgebragt.

* 's GRAVENHAGE, 28 Dec. Gisteren avond hebben H. M. de Koningin en Z. K. H. de Prins Oranje de voorstelling in den koninklijken Franschen schouwburg met HD. tegenwoordigheid vereerd. Het was de vierde voorstelling van Mlle. Vestvali, eerste zangeres van de keizerlijke academie van Parijs, met haar gezelschap; de groote opera Romeo en Julia werd ten tweeden male opgevoerd.

— Heden heeft de adv.-gen. Gregory voor den Hoogen Raad conclusie genomen in de zaak der gemeente Leeuwarden contra de voogden van het Anthony-gasthuis aldaar. De conclusie strekt tot verwerping der voorziening in cassatie en bevestiging van het arrest van het hof van Friesland. De uitspraak is bepaald op 8 Februarij e. k.

* ROTTERDAM, 27 Dec. Ten gevolge van de vele sneeuwbuijen en de vorst is de Maas in die mate overdekt met ijs, dat geene der stoombooten meer naar boven is afgevaren of van daar is aangekomen; zelfs de Belgische spoorstoomboot, die gisteren nog de dienst heeft voortgezet, moest die heden staken. De stoomboot naar Londen is op het bepaalde uur vertrokken en stoombooten naar Havre en de Middellandsche Zee gaan met laden voort om morgen of overmorgen af te varen, hetgeen voor ijzeren stoombooten nog mogelijk is De dienst naar den Moerdijk geschiedt nu over land, en vele andere diligence- en wagendiensten zijn of worden reeds georganiseerd, daar het allen schijn heeft dat de winter niet van korten duur zal zijn.

LAATSTE BERIGTEN.

LONDEN, Donderdag 27 December.

De directeuren der Turksche bank hebben aangekondigd, dat de termijn tot inschrijving voor de Turksche leening verlengd is tot 5 Januarij.

LONDEN, Donderdag 27 December.

Koloniale waren stil. *Rijst* gezocht in de prijzen van 10.6 a 11.3. — Straits *Tin* 130 sh. — *Olie* onveranderd.

Ter Veemarkt werden heden aangevoerd 370 Runderen, 2400 schapen, 90 Kalveren en 120 Varkens; puike Runderen bedongen 5.2; dito Schapen 5.6, dito Kalveren 5.4, dito Varkens 4.8.

Lijnzaad: Zwarte Zee 57 a 58 sh. — *Talk* stil, in loco 60 sh., Jan.—Maart 60 sh., April/Junij 59, Dec. 57.6. Afgeleverd 238 v. en aangevoerd 39

Uit Glasgow is heden uitgevoerd 83,443 £ in goud.

LONDEN, Donderdag den 27sten Dec. Consols 92⅝ a ¾; Mexico 21⅝ a ⅞; Spanje 42 a ¼; Portug. 47 a ¼.

Slotkoersen: Consols 92½; Mexic. 21⅞; 4½ pCt. Peru —; 3 pCts. Dito —; 4½ pCts. Doll. Bonds —; 3¾ pCt. Grenada —; Dito Uitg. —; 2½ pCt. Venez. —; 1 pCt. Dito —; 3 pCt. Port. 47; 3 pCt. Spanje 51; 1¼ pCt. Dito 42¼; Cert. Coup. —; Amort. —; 4½ pCt. Russen —; 5 pCt. Dito —; N. Russen 1860 —; 2½ pCt. Holl. —; 4 pCt. Dito —; Illinois Shares 71; Dito Constr. Bonds 7 pCt. 86½; 5 pCt. Sardinie —; Ecuador —; Dito Landw. —; 5 pCt. Grieken —. — Wissel: Petersburg 3/m. —; Parijs 3/m. —; Hamburg 3/m. —; Amst. 3/m. —.

Na beurs: 3 pCt. Mexik. 21⅝; 1¼ pCt. Spanje 42. Beurs flaauw.

Fijn Goud 77.9, Zilver 61⅜ d. per once.

BERLIJN, Donderdag 27 December.

Aan de *Kreuz Zeitung* wordt uit Weenen gemeld, dat de Keizer de besluiten der conferentie van Gran, reeds heeft bekrachtigd en dat de Hongaarsche landdag bepaald tegen de maand Febr. zal worden bijeengeroepen.

FRANKFORT, Donderdag den 27sten Dec. Slotkoersen:: Metall 5 pCt. 42¼; Dito Nat. 50; Bank-Actien —; 5 pCt. N. W. Loten —; 3 pCt. Spanje 47¼; 1¼ pCt. Dito 40⅝. — Wissel: Londen 116¼; Weenen 80¼

HAMBURG, Donderdag den 27sten Dec. 3 pCt. Russen 48⅜; 3 pCt. Spanje 45; 1¼ pCt. Dito 39; Vereins Bank 98½; Noord-Duits. Dito 80⅝. — Wissel: Londen —.—; Amst. —.—.

PARIJS, Donderdag 27 December.

De *Pays* zegt, dat de algemeene gesteldheid der gemoederen in Italie doet verwachten, dat de partij van Garibaldi de meerderheid zal erlangen bij de op handen zijnde verkiezingen. Het blad zegt verder, dat uit ontvangen mededeelingen schijnt te blijken, dat graaf Cavour voornemens is, ten minste voorloopig, het bestuur te verlaten.

MARSEILLE, Donderdag 27 December.

De telegraphische gemeenschap met Toulon is hersteld.

Brieven van de geallieerde eskaders van Peiho, gedagteekend 10 Nov., alhier ontvangen, melden, dat zij in de golf zullen blijven en zich in de positie van Taku versterken, tot dat het verdrag geheel zal zijn ten uitvoer gelegd.

Uit Gaëta meldt men van 24 dezer, dat de stad dag en nacht wordt beschoten; de vesting beantwoordde het vuur der belegeraars.

Berigten uit Konstantinopel van 19 dezer melden, dat de benoeming van Tsik Pacha tot minister van financien, algemeen met goedkeuring is ontvangen. Hij heeft aan de Europesche financiele commissie blijken gegeven van zijne bekwaamheid. Er wordt beraadslaagd over de afschaffing der verpachting van de tienden, over het consolideren der openbare schuld en over de herziening van het tarief van in- en uitgaande regten. De Porte blijft nu, nadat zij aan Sardinie de in beslag genomen schepen heeft uitgeleverd, haar regt handhaven, om schepen te visiteren die verdacht worden oorlogscontrabande aan boord te hebben. Voortdurend worden daarover scherpe nota's gewisseld.

De *Levant Herald* meldt de ontvangst der eerste gelden van de leening; het blad dringt aan op de verlenging van de bezetting in Syrie, zoowel in het belang der Protestanten als in dat der Katholieken.

TURYN, Donderdag 27 December.

Victor Emanuel is heden ochtend van Napels vertrokken.

De *Perseveranza* meldt uit een goede bron, dat de gemalin van Frans II Gaëta heeft verlaten.

Sardinische 5 pCts. 80.10.

SCHIEDAM, 28 Dec. Moutwijn *f* 12½; Genever *f* 18; Amst. Proef *f* 19¼.

ROTTERDAM, Vrijdag 28 Dec. Portug. 1856/57 43⅜; Russ. Spoorw.-Aand. volgef. 201; Oostenr.Metal. 40¾, ¼, ⅜; Dito Nat. 47½, 46½; Dito Zilver 62.

PER TELEGRAAF

LONDEN, HEDEN, Vrijdag 28 December.

Granen vast doch stil. — *Koloniale artikelen* stil. — *Rijst* vast. — *Raapolie* 42. — *Lijolie* 29.3.

LIVERPOOL, HEDEN, Vrijdag 28 December.

Van *Katoen* zijn 12,000 b. tot iets hoogere prijzen afgedaan.

WEENEN, HEDEN, Vrijdag 28 December.

De *Wiener Ztg.* bevat twee keizerlijke besluiten, houdende, dat voor den tijd der tegenwoordige buitengewone omstandigheden, de bankbiljetten in het Lombardisch-Venetiaansche gedwongen koers zullen hebben, en dat de betaling der renten van de nationale leening zal geschieden in bankbiljetten, met een behoorlijken agio. Beide besluiten worden voorafgegaan door eene motiverende voordragt van den minister van financien.

Bij keizerlijk rescript van 21 dezer aan den president van de Zevenbergsche hofkanselarij, wordt de onverwijlde organisatie van die hofkanselarij en van de regering van Zevenbergen bevolen; vervolgens moet hij, naar aanleiding van eene beraadslaging met uitstekende mannen van verschillende nationaliteiten, godsdienstige gezindten en standen, voorstellen doen wegens de spoedige organisatie van den landdag, wiens competentie binnen de grenzen van het diploma van October, door de grondstellingen van het vroegere Zevenbergsche staatsregt is vastgesteld. Tevens moet hij voorstellen doen over het vraagstuk van het wederinvoeren van de aloude administrative indeeling van Zevenbergen; wijders moet hij voordragten doen ter wederbezetting der civiele en militaire gouverneurs en van de presidenten der geregtshoven en de Szekler en Saksische stoelen.

TWEEDE DEPECHE.

De *Wanderer* bevat een telegram uit Pesth van 27 dezer, meldende, dat in eene algemeene vergadering der burgerij van Pesth besloten is aan de hofkanselarij een adres in te dienen, waarbij verzocht wordt, dat graaf Teleki vrij worde gelaten, of indien dit niet kan verkregen worden, dat hij naar de Hongaarsche regtbanken worde verwezen.

WEENEN, HEDEN, Vrijdag 28 Dec. Wissel Londen 14.43.

BERLIJN, HEDEN, Vrijdag 28 December.

Rogge: Loco 50¼; Dec.—Jan. 50⅞; Voorjaar 50½. *Raapolie*: Loco 11¾; Dec.—Jan. 11⅔; Voorjaar 11⅚.

BERLIJN, HEDEN, Vrijdag 28 Dec. 5 pCt. Metall. 41⅝ p.; Dito Nation. 49½ p.; Dito N. Loten 1860 54½ p.; Stieglitz 5de Serie 88 p.; Dito 6de Serie 98¾ p.; 5 pCt. Eng. Russen —; 3 pCt. N. Dito 60 p.; 4½ pCt. Pruisen —; 5 pCt. Dito 104⅝ p.; Cred. Actien —; Fr. Oostenr. —; N. Oost. Leening —. Wissel: Londen 2/m. —; Parijs 2/m. —; Hamb. 2/m. —; Amst. k. z. —; Idem 2/m. —; Weenen k/z. 67¾ p.; Petersburg. 3/w. —.

HAMBURG, HEDEN, Vrijdag 28 December.

Olie: Dec.—Jan. 25¾, voorjaar 26⅛.

PARIJS, HEDEN Vrijdag 28 December.

De *Moniteur* bevat den tekst van het verdrag met China, en eene dépèche van den Heer Gros, die daarin het in acht genomen ceremonieel beschrijft.

De *Constitutionnel* bevat een artikel van den Heer Boniface, die zegt, gemagtigd te zijn te verklaren, dat het berigt, door den *Times* medegedeeld, onjuist is, volgens hetwelk de raad van ministers alhier beraadslaagd heeft om de gevolgen eener geregtelijke actie tegen te houden.

Hetzelfde blad bevat een brief van den Heer Mirès, daarbij kennis gevende van de verlenging van den termijn van inschrijving voor de Turksche leening en tevens meldende, dat er voor 120,620 obligatien is ingeschreven.

PARIJS, HEDEN, Vrijdag 28 December.

Raapolie: Dec. 111.50, voorjaar 112.

PARIJS, HEDEN, Vrijdag 28 Dec. Fransche 3 pCt. 67.95, 67.75, 67.70; Dito 4½ pCt. —.—; Fr. Oost. Spoorw. 487.50; Cred.-Mob. 740; 3 pCt. Spanje 49½; Dito 1¼ pCt. —; Russ. Spoorweg —; 4½ pCt. Russ. —; Lomb. 462.50. —. Wissel: Petersb. 3/m. —; Londen 3/m. —.—; Amst. 3/m. —; Hamburg 3/m. —.

De beurs verkeert heden in eene ongunstige stemming.

MADRID, Donderdag 27 Dec. 3 pCt. 51.25; 1¼ pCt. Dito 43.20.

TEXEL, HEDEN, Vrijdag 28 December.

Uitgezeild: Wilhelmina Petronella, Scholtens, Triëst. - Constantia Maria, de Jong, Sunderl. - Ida, de Boer, Konstantinopel. - Sirius, Doewes, Napels.

HANDELSBERIGTEN.

Gisteren verkocht van Rogge op levering in Februarij *f* 199; Maart April en Mei *f* 200.

De prijzen van het Vee, besteed ter markt van heden, waren als volgt: Kalveren 1ste kwal. *f* 60 a 80, 2de kwal. *f* 50 a 70, 3de kwal. *f* 40 a 60; Schapen *f* 20 a 24; Varkens 50 a 54 c. per Ned. ℔.

SCHIEDAM, 27 Dec. Rogge: Verkocht 144/2 ℔ Reval *f* 222 6/w. — Moutwijn *f* 12.50; Genever *f* 18.—; Amst. Proef *f* 19.25.

DELFT, 27 Dec. Boter van *f* 48 tot 56 het ¼ vat.

HOORN, 27 Dec. De prijs der kleine Graskaas wat heden *f* 32, Commissie *f* 29, Middelbare *f* 29. Aangevoerd 264 stapels.

BREMEN, 24 Dec. *Tabak*: De verkoopen bestonden deze week uit 114 v. Baay, 57 v. Scrubs, 1490 v. Maryland, 63 v. Virginy, 255 v. Kentucky en 39 v. Stelen. De voorraad bestaat heden uit 3216 v. Maryland, 2960 v. Kentucky, 133 v. Virginy en 2043 v. Stelen.

RIGA, 20 Dec. *Rogge* werd deze week verhandeld tot 98 R. met 10 pCt voor 116, 117 ℔ en thans houdt men 1 R. hooger, en voor 74 ℔ *Haver* heeft men 77 R. bedongen. — *Wisselkoers* op Amst. 175.

PARA, 8 Nov. *Cacao*: De oude voorraad van 10,000 arrobas is opgeruimd tot 6.400 a 6.500 reis voor Hamburg.

HAVANA, 7 Dec. Suiker stil op 9½ a 9¾ R. voor N°. 12. Vrachten flaauw. Wisselkoers op Londen 15 pCt. premie.

BATAVIA, 13 Nov. Sedert de vorige maand bleef de stemming voor *Suiker* zeer flaauw; de meeste fabriekanten wilden niet beneden *f* 15.75 verkoopen, en uit dien hoofde ging er bijzonder weinig om. Te Soerabaya, Passaroeang en Samarang beloopen de verkoopen tot *f* 15.50 voor N°. 16 voor zoover die bekend worden gemaakt, niet meer dan 20,000 picols. Alhier zijn tot denzelfden prijs circa 6000 pic. omgezet en na de mail 5000 picols lage nummers tot *f* 16. — *Koffij* blijft vast te Samarang op *f* 34.50 zonder inbegrip van commissie, tot welken prijs 1500 picols disponibel en 4000 picols leverbaar in December werden afgedaan. Op het oogenblik is aldaar geen disponibele voorraad en biedt ook onze markt niet de minste keuze aan. — *Rijst* is minder gezocht, zijnde dit artikel alhier in verband met onze tegenwoordige vrachtkoersen te hoog in prijs om de uitvoering van orders mogelijk te maken. Onze oogst slechts middelmatig zijnde zoo blijven dientengevolge prijzen door de consumptie gesouteneerd. — *Arak*: Ca. 250 leggers werden verkocht tot *f* 50 a 55 en 500 leggers van een geprefereerden stoker op levering tot *f* 5 boven marktprijs bij de levering. — *Indigo* vindt te Samarang nog gereeden aftrek tot *f* 4.15 voor prima kwal. — Van *Gomelastiek* varieerden de prijzen tusschen *f* 95 a 100, circa 900 pic. werden omgezet. Op het oogenblik zijn tot *f* 96 verscheidene koopers aan de markt. — *Gomdamar*: De afdoeningen bedragen 300 pic. a *f* 22.50 en 150 pic. *f* 23. — *Peper* en *Huiden* zonder noemenswaardigen omzet. — *Invoerartikelen*. Uit hoofde van het ver gevorderde saizoen en het vroegtijdig invallen van den regen-mousson, verkeeren meest alle Lijnwaad soorten in eene zeer gedrukte stemming, en kan daarin voor het begin des volgenden jaars geene verbetering worden verwacht, blijft onze merkt in dezelfde gedrukte stemming. De contante noteringen zijn voor. Hollandsche gebleekte *Calicots* 5/4 *f* 4.40, 6/4 *f* 5.40, 7/4 *f* 6.50; ruwe Calicots 5/4 *f* 5, 6/4 *f* 5.90, 7/4 *f* 6.40. — Ruwe *Drills* genieten eenige vraag. — *Hollandsche Provisien* ruimer aangevoerd en de prijzen meestal iets lager aan te nemen; voor puike Hammen is niet boven *f* 7 en voor Haantjes Bier hoogstens *f* 6.75 te bedingen. — *Metalen* onveranderd en overvoerd. Alleen voor geplet lood, zware soorten, bestaat eenige vraag. — *Arakleggers* blijven bij enormen en toenemenden voorraad onverkoopbaar.

Wisselkoersen nog steeds dalende. Groote transactien op Londen a *f* 11. 6/m. zigt noodzaakten trekkers op Nederland hun papier tot 104 pCt. los te laten. Er werden zeer belangrijke remisen met deze mail gedaan.

Vrachten souteneerden zich: Sedert ons vorig berigt zijn de volgende schepen naa Nederland bevracht: De Argus a *f* 80 voor Suiker, J. M. Kemper te Soerabaya opgenomen a *f* 80 voor Suiker, de Rijnbrandt a *f* 80 voor Suiker Tonia a *f* 80 voor Suiker en *f* 115 voor Arak te Samarang en *f* 85 voor Suiker en *f* 100 voor Arak te Tagal, de Cosmopoliet verkreeg *f* 80 voor Suiker, *f* 75 voor Koffij en *f* 30 voor Tin, de Grootmeester Nationaal a *f* 80 voor Suiker en *f* 70 voor Koffij, de Almonde a *f* 82.50 voor Suiker en *f* 92.50 voor Huiden, de Johannes Christiaan laadt gedeeltelijk te Pekalongan Suiker a *f* 85, de Dionisia Catharina a *f* 80 voor Suiker *f* 70 voor Rijst en de Anna a *f* 80 voor Suiker, *f* 75 voor Specerijen en *f* 70 voor Thee.

Scheepstijdingen.

Gepraaid, 25 Nov., op 3° 20′ N. Br. 22° 44′ W. L.: 2 Anthony's, van Rijn van Alkemade, Rott. n. Bat.; aan boord was alles wel.

AMSTERDAM, 28 Dec. Het stoomschip Rubbens, 25 dezer van hier naar Hull vertrokken, is 27 dito, wegens het ijs, in het Ooster-Dok teruggekomen.

CUXHAVEN, 25 Dec. Het schip Jacoba Gesina, kapt. Kramer, van Hamburg n. Gibraltar en Livorno, is alhier lek binnengeloopen.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 27 Dec.; het schip per telegraaf gemeld.

VLIE, 24 Dec.; Geerdina, Stuik, Engeland. als bijl., vertrok n. Harlingen - Willem I, S., Hamb. - 4 Gebroeders, de Boer, Dyjardk.

HELVOETSLUIS, 27 Dec.; Mercator, v. d. Woude, Brouwershaven.

BROUWERSHAVEN, 27 Dec.; Ternate, Carst Tz., Rott. n. Bat.

DELFZIJL, 22 Dec.; de Hoop, Pott, Grimsby n. Emden. ..., Behrends Engeland n. Leer, beiden wegens ijsgang.

HAMBURG, 25 Dec.; Teutonis, S., New-York.

CUXHAVEN, 25 Dec.; Jonge Gerrit, Hazewinkel, Newc.

FOTÖSUND, 16 Dec.; Julia, Jansen, Holl. n. Gothenburg. - Hilda, Lindberg, Antw. n. id.

ELSENEUR, 24 Dec.; Alexandrine, Wildermann, Stokh. n. Amst.

FALMOUTH, 24 Dec.; Excelsior, Holidaij, Rio-Janeiro n. Rott.

Bij DOVER, 21 Dec.; Staatsraad van der Heuven, Heymeriks, Rott. n. Bat.

ROCHESTER, 24 Dec.; John and Charles, Hopkens! Rott.

KONSTANTINOPEL, 12 Dec.; de Amstel, van Duin, Amst.

NEW-YORK, 11 Dec.; Charles, Deicke, Rott. - Twilight, Gates, id. - Adjuster, Rickmer, id.

MONTEVIDEO, 5 Nov.; Catharina Hermanna, Visser, Amst. — 8 Nov.; Attalante, Kolk, Fernambuck.

BATAVIA, 27 Oct.; Laura en Adèle, van Noël, Singapore. — 28 Oct.; Jan van Brakel, de Roever, Amst. - Almonde, Surie, Singapore. — 30 Oct.; Krimpen aan de Lek, Ouwehand, Canagawa. — 31 Oct.; Broedertrouw, Rotgans, Amst. - Aldebaran, Meyboom, id. - Drie Gezusters, Fischer, id. - Johannes Christiaan, v. Heemstede Obelt, Nieuwediep. - Anna, Bok, King George Sound. — 1 Nov.; Herman. van Velthoven, Hongkong, - Willem de Zwijger, van den Dries, Rott. - Jan Pietersz. Koen, Hugenholtz, Macao. — 3 Nov.; Anna Lena, Zaal, Amst. — 5 Nov.; Dionysia Catharina, v. Sprenkel, Singap.- Amerika, Meermans, Rott., 7 dito n. Soerabaya vertr. — 9 Nov.; 2 Cornelissen, Kreije, Sigap. - Tollens, van Rossem, Cheribon, 14 dito n. Nederland vertr. — 10 Nov.; Cornelia Hendrika, Jaski, Amst. — 11 Nov.; Admiraal Tromp, van Tubergen, id. - Maria Magdalena, Willenbrink, Rott. - Odilia Margrieta, Martini v. Geffen, id. - Davo, Wijtenhorst, Amoy. - Minister Pahud, Kievit, Singap. — 12 Nov.; Valparaiso, Zwaaneveld, Amst. — 13 Nov.; Walcheren, v. d. Heyden, Singap. — Vóór 14 Nov.; Wilhelmina, Ihnen, Newc., N. Z. W.

SOERABAYA, 18 Oct.; Mentor, Duinker, Amst. - Salatiga, Biesthorst, Rott. — 19 Oct.; Billiton, ten Zeldam Ganswijk, Sydney. - Joan Melchior Kemper, Salm, Amst.

MACASSAR, 10 Oct.; Macassar, de Boer, Rott. - Marij Goddard, H aring, id

STRAAT SUNDA, 11 Nov.; H. Liduina, v. Brink, Kanag. n. Londen. — Vóór 14 Nov.; Maleijer, Bok, Cardif n. Singap.

UITGEZEILD.

TEXEL, 27 Dec.; de schepen per telegraaf gemeld.

HELVOETSLUIS, 27 Dec.; Vereeniging, van Noord, Gibraltar. - Normandy, S., Hartlepool.

BRIELLE, 27 Dec.; Three Brothers, Gilbert, Rochester. De Maas is met ijs overdekt.

FALMOUTH, 24 Dec.; Alpha, Zijl, Rott. n. Newry.

LIVERPOOL, 24 Dec.; Osprey, S., Rott.

HARTLEPOOL, 22 Dec.; Jacoba Gesina, Hansen, Amst.

NEW-CASTLE, 23 Dec.; zeilkl.: Margaretha Arendina, de Jong, Malta. - Courier, Meuldijk, Zierikzee. - Adriana Francisca, van Eyk, Vlissingen.

CARDIF, 24 Dec.; Twee Vrienden, Meijer, Rott. - Aeolus, Spilman, Malta.

SORLINGS, 23 Dec.; Noach S. Lotinga, Hubert, Liverpool n. Amst.

NEW-YORK, 8 Dec.; zeilkl.: Johanna Hendrika, van der Weyden, Queenstown.

BATAVIA, 28 Oct.; Landbouw, Kleinenberg, Nederland. - Jacqueline en Elise, Krukkenberg, id. —29 Oct.; Westkapelle, Crucq, id.—30 Oct.; Johanna Christina, Jaski, id. - Anna Helena, Don, id. — 31 Oct.; Theodora Mechtelda, Boelhouwer, Amst. (2 Nov. Straat Sunda gepasseerd). — 1 Nov.; Laura en Adèle, van Noël, Nederland. - Johann Lange, Lamke, id. (den volgenden dag Straat Sunda doorgezeild). — 3 Nov.; Vooruit, Kool, id.-Henriette, v. Loenen, Amst. — 4 Nov.; Johanna en Geertruida, Flens, Nederl. — 5 Nov.; Anna, Bok, id. — 6 Nov.; Maria, v. Wulven, id. - Bezoekie, Rusman, id. — 8 Nov.; Krimpen aan de Lek, Ouwehand, Rott.—10 Nov.; Electra, Wegman, Amst. - Argo, van Teutem, Rott. — 12 Nov.; de Zwerver, Frantzen, Padang en Nederland. — 13 Nov.; Ortelius, Groote, Soerabaya.

SOERABAYA, 19 Oct.; Patriarch Samhiri, Lion, Nederland, via Bezoekie en Passaroean. - Voorwaarts, Kerkstra, id. via id. — 25 Oct.; Stad Middelburg, Ouwehand, id. via Passaroean. — 26 Oct.; Oldenbarneveld, Forley Duwel, id. via Bezoekie. - Hebe, Kiehl, id. via Probolingo. — 30 Oct.; Dorothea, Gantschow, id. via Bat. — 31 Oct.; Maria Elise, van der Putte, id. via Passoeroean. - Joan, la Seur, id. via id.

SAMARANG, 21 Oct., Zeelandia, Blaakhert, Nederland. - Jacob Roggeveen, Vos van Marken, id. — 23 Oct., de Zwaan, van Hemert, id.

BANJOEWANGIE, 12 Oct., Honigbij, van der Valk, Manilla.

TAGAL, 24 Oct.; Pantalon, Nepperus, Nederland.

PASOEROEAN, 15 Oct.; Maria Charlotte, Schmitt, Nederl — 23 Oct.; Wilhelmina, Blekking, id. - Jacob en Anna, Petersen, id. - D. T. Visser, v. d. Linden, id. — 25 Oct.; Prinses Amelie, Groeneveld, id. - Brederode, Kruymel, id. — 29 Oct.; Jeannette Cornelia, Verhoeven, id.

CHERIBON, 25 Oct.; Wilhelmina, van Dale, Nederl. — 27 Oct.; Maria Anna, v. Monnom, id. n. Samarang. — 3 Nov.; Tollens, van Rossem, id. en Bat. - Zeenimph, Graadt van Roggen, id., Samarang en Tagal.

PROBOLINGO, 30 Oct.; Amicitia, Gaaff, Nederland.

DOORGEZEILD.

STRAAT SUNDA, 23 Oct.; Johanna Maria Christina, Gorter, Passaroean n. Amst. — 24 Oct.; Otto, Rotgans, Bat. n. Nederl.-Noach, Wierik, id. n. id. - Maria Catharina, de Bos, Cardif n. Singapore. — 30 Oct.; Jacob Roggeveen, Vos van Marken, Bat. n. Amst. - Nederwaard, Kwakkelstein, Cardif n. Singapore. — 2 Nov.; Pantalon, Nepperus, id. n. id. - Johanna en Christina, Jaski, id. n. Amst.

Rivierberigten.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN:

A. Grenshauser, Boreas, n. Manheim. -T. Schleiss, Frankfort N°. 23, n. Frankfort en Bieberich. - J. H. Berns, Cöln N°. 16, n. Keulen. - J. T. Wilson, Niederrhein N°. 11, n. Dusseldorp en Duisburg. - E. Buchner, Mainz N°. 1, n. Mainz.

ARNHEM, 27 Dec. Rijnhoogte 1 el 4 p. 5 d., gev. 7 d.

KEULEN, 27 Dec. Rijnhoogte 6 vt. 8 d. Keulsch. Het drijfijs neemt toe.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Chile, Grell: 9780 pic. Suiker, Kreglinger en C°.

DANTZIG, Aeolus, Dekker, 1 partij Tarwe, Eltzbacher en C°. 1 partij Erwten, Order.

NANTES, Rembrandt, S.: 50 last. Boekweit, van Duuren.

Prijscourant der Effecten.

VRIJDAG 28 DECEMBER.			Laagste koers.	Hoogste koers.	Geboden koers.
AMSTERDAM. Thesaurie	5	pCt.	102¾		
Nederl. Kanaal Noordzee	3	„			
Nederl. Bank	4	„	174		
NEDERLANDEN. Werk. Schuld	2½	„	$62\frac{5}{16}$	$62\frac{7}{16}$	$62\frac{7}{16}$
Dito Dito	3	„	75	75⅛	75⅛
Dito Dito	4	„	97¾	97⅞	97⅞
Oost-Ind. Leening	4	„	96		
Amortisatie Syndicaat	3½	„			
Handelmaatsch. op rescontre					
Dito à contant	4½	„			
Dito Leening 1858	4	„			
Aand. Holl. Spoorweg					
Leening Idem	4½	„	99½		
Rijn Dito	4½	„	100¾		
Dito 2de Leening	4½	„			
BELGIE. Cert. Adm. Belg. Bank	4½	„			
Dito bij Rothschild	2½	„	51¼		
FRANKRIJK. Certificaten	3	„			
SPANJE. Obligatien	1¼	„	40⅝	41	40⅝
Dito	3	„	49		
Dito Binnenlandsche	3	„	$47\frac{13}{16}$	$48\frac{3}{16}$	47⅞
Amortisable Schuld			22½		
Bewijzen Coupons			5⅞	$5\frac{15}{16}$	
PORTUGAL. Obligatien	3	„	44¼	44½	44¼
Dito 1856/1859	3	„	43	$43\frac{3}{16}$	$43\frac{1}{16}$
Dito Uitgestelde					
RUSLAND. Oblig. bij Hope & C°.	5	„	100⅞	101	101
Dito Dito 1828/29	5	„	100	100¼	100
Certif. Dito 1831/33	5	„			
Dito Dito 1840	4	„			
Dito Origin, 2de, 3de, 4de Leen.	4	„			
Dito Dito 5de „	5	„			
Dito 5de Serie	5	„	84		
Dito 1855 6de Serie	5	„	92¼	92⅞	92⅝
Dito Adm. te Hamburg	5	„			
Dito te Londen	5	„			
Dito Dito	4½	„			
Dito Dito bij Hope & C°. 1860	4½	„	87¾	88¼	88
Dito Dito	3	„	59⅜		
Inschrijvingen in Assignatien	6	„			
Certificaten van Dito	6	„			
Spoorweg-Actien	5	„	199	200	199
Hypotheek	4½	„			
POLEN. Aandeelen 1835 fl. 500			165		
Obligatien	4	pCt.	75⅝		
PRUISEN. Obligatien	4½	„			
Dito 1859	5	„			
Aandeelen 1854	3½	„			
OOSTENRIJK. Oblig. bij Goll & C°.	5	„			
Dito Dito	4	„			
Dito Metalliek	5	„	39⅞	40½	40⅛
Dito Dito	2½	„	22	$22\frac{3}{16}$	22
Dito Rente Amst.	5	„	61¼	61⅝	61⅝
Dito Nationale 1854	5	„	46¼	46⅞	$46\frac{7}{16}$
Weener Bank-Actien		*f*	558	564	560
Dito Aand. fl. 250, 1839		„	206	[illegible]	
Dito Dito fl. 250, 1854	4	pCt.	176	178	
Dito Dito fl. 500, 1860	5	„			
Pr. Oost Spw. Oblig. bij Hope	5	pCt.			
BEIJEREN Spoorweg Aandeelen		*f*			

Gren. 13½, ⅝; Dito Uitg. 5⅜, 7/16; Mexik. 19¼, ⅜, ⅜; Illinois Oblig. Constr. Bonds 7 pCt. 89½; Galv. Spoorw. 37½; Louis. 5 pCt. 100⅝.

Koers van het Geld: Beleening 3, Prolongatie 3, Disconto 3 pCt.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Effecten-Societeit,

Y. DE KOCK, *President.* BOON HARTSINCK, *1ste Secretaris.*

De hernieuwde daling in Oostenr. fondsen heeft heden over het algemeen wederom nadeelig op den stand der overige effecten gewerkt. Alleen was in genoemde soorten de omzet zeer levendig.

Laatste Prijzen ten 5 ure: Integralen 62 7/16; Spaansche 1¾ pCt. 40⅝; Binnenl. 3 pCt. 47⅞; Metall. 5 pCt. 40⅜; Dito Nation. 46 11/16.

Het algemeen beurs-comité voor publieke fondsen alhier heeft van den president van het Engelsch comité van Spaansche Amerik. fondsen in dato 30 Oct. uit Parijs berigt ontvangen, dat de afgevaardigde minister van Grenada aldaar, zich niet gemagtigd gevoelde, om over de door Engeland voorgestelde conditien van conversie, met Z. E. te onderhandelen, doch het ingediende stuk naar Bogota zoue opzenden.

Prijzen der Coupons: Metall. *f* 19.70; Dito Nat. *f* 27.65; Div. Eng per £ *f* 11.67½; Eng. Russen per £ *f* —.—; Fransche *f* 55½; Belg. *f* 55¾; Pruis. *f* 35; Hamb. Russen *f* 33⅞; Russen in Z. R. *f* —; Papieren R. *f* 34; Poolsche in Fl. *f* 27½; Napelsche —.—; Spaansche *f* 2.41 Amerikaansche Dollars *f* —. ⅞

Graanenmarkt.

Van Tarwe alleen bij gerijf verkocht: 128 ℔ b. Pools. *f* 430.

Rogge ruim prijsh.: 117 ℔ Riga *f* 194; 116 ℔ jar. Petersb. *f* 194; op levering in Maart, April en Mei *f* 200.

Koolzaad onveranderd; op 9 vat in April 73 £.

Lijnzaad zonder handel.

Raapolie dadelijk niet williger, op levering prijshoudend; op 6/w. *f* 43; vlieg *f* 41¾; in de stad *f* 43¾; Mei 1861 *f* 41½ a ¾; Sept. en Oct. *f* 41¾ a *f* 42; Nov. en Dec. *f* 42 a ¼.

Lijnolie dadelijk en op levering onveranderd; op 6/w. *f* 32¼; vlieg. *f* 31; Maart 1861 *f* 31¼; April *f* 31½; Mei *f* 31¾; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 32½.

Hennepolie 6/w. *f* 38¼; vliegend *f* 37.

Raapkoeken *f* 82 a 86, Lijnkoeken *f* 12¾ a 15½.

Tegen Maandag 31 Dec. zijn wegens zeeschade in publieke veiling aangeslagen 25 last n. Poolsche Tarwe, 117 en 123, 124 ℔.

Wisselkoersen.

		Geld.		Papier	
Londen	kort. . . . . ″		à	11.75	à
Id.	2 maanden. . . . . ″	11.65	″		″
Id.	3 maanden. . . . . ″		″		″
Hamburg	kort. . . . . ″	35⅛	″		″
Id.	2 maanden. . . . . ″	35⅛	″		″

Gouden en Zilveren Speciën.

10-Guldenstukken *f* 9.65 a 9.75; Ger. Ducaten *f* 5.50 a 5.60; Engelsche Souv. *f* 11.70 a 11.80; Pistolen *f* 9.50 a 9.60; Louis d'Or *f* —.— a —.—; St. v. 20 fr. *f* 9.25 a 9.35; Piasters *f* 2.55 a 2.60; St. v. 5 fr. *f* 2.33 a 2.36; Brabandsche Kroonen *f* 2.65 a 2.70; Fransche Dito *f* 2.70 a 2.75; Pruis. Thaler *f* 1.75 a 1.78; Baren Goud en Speciën a *f* 1442.60 per Ned ℔ fijn 9¼ a 10½ pCt.; Zilv. 900 tot 300 *f* 104.20 a 105.

ADVERTENTIEN.

P. J. OOLGAARDT en W. F. WESTERMANN, Makelaars, presenteeren als last hebbenden van hunne Meesters, op Woensdag den 9den Januarij 1861, des Avonds ten Zes Ure, in de *Brakke Grond*, in de Nes te Amsterdam, aan de meestbiedenden te Verkoopen:

610 Doozen en 30 Kisten Nieuwe SMIRNA **VIJGEN.**
100 Vaatjes **KRENTEN.**
30 Balen Nieuw FRANSCH **ANIJSZAAD.**
11 Kisten **NOTENMUSCAAT.**
EN
16 Kisten **KANEEL.** (21753)

Liggende en te zien als nader bij Notitie zal worden aangewezen.

LAPPEN.

Tegenwoordige **BUCKSKIN** en **LAKEN MANTELSTOFFEN**, ook de kwaliteit zijnde voor Pantalons en Paletots, zoo zullen, als voor deze laatsten geschikt, eene **PARTIJ LAPPEN** tot SPOTPRIJZEN worden uitverkocht; mijne gewone vlotte manier van handelen is bekend. Te beginnen 28 December tot en met 5 Januarij. Van des Morgens 8 tot 12 Ure.

MANTELS worden uitverkocht van af *f* 3, voor Kinderen natuurlijk nog minder.

(21725) **J. C. NOOTEBOOM DELGORGE,** Heerengracht bij de Heisteeg, KK 118.

OCCASIE-PIANINO

Nieuw 3 Snarig, ½ Oblique, IJzeren Bouten, Stangen en Platen, uitmuntende Toon en Speelaard, fraaije Palissanderhouten Kast, etc. etc., tot den Prijs van ***f* 330**, met Schriftelijke Guarantie. Adres Kalverstraat D 11 bij de Osjessluis te Amsterdam. (21712)

Franco Brieven. **BRIX VON WAHLBERG.**

IJSBAAN naar het *KALFJE*,

OP DEN AMSTEL.

De ONDERGETEEKENDE eene **BAAN** hebbende laten vegen, neemt de vrijheid zich aan te bevelen in de Gunst van HH. Liefhebbers van Schaatsenrijden.

(21776) **J. G. DIECKMAN.**

CONSEIL D'ADMINISTRATION DU CHEMIN DE FER VARSOVIE-VIENNE.

Le paiement des INTÉRÊTS DES OBLIGATIONS de la Société (second semestre 1860) a lieu à partir du 1r Janvier prochain:

à Varsovie, à la Caisse Générale du Chemin de Fer.
″ Berlin, chez Monsieur F. MART. MAGNUS.
″ Bruxelles, chez Messieurs BRUGMANN FILS.
″ Amsterdam, chez Monsieur L. R. BISCHOFFSHEIM.
″ Paris, chez Messieurs BISCHOFFSHEIM GOLDSCHMIDT & Cie.

L. R. BISCHOFFSHEIM adverteert, dat de COUPONS der bovenvermelde **OBLIGATIEN**, vervallende 1 Januarij 1861, ten Kantore van de Associatie Cassa met *f* 3.52 per Coupon zullen worden betaald.

Amsterdam, 26 December 1860. (21782)

FINALE UITVERKOOP.

Door verandering van Affaire en Woonplaats zullen in **DEN CONCURRENT**, Nieuwendijk bij den Dam, alle nog voorhanden **ARTIKELEN**, bestaande in GALANTERIEN, KRAMERIJEN, enz., tot Lage Prijzen finaal worden UITVERKOCHT. (21721)

STAD- EN BUURTGENOOTEN!

Het reine witte Kleed, dat onze Stad overdekt, drukt loodzwaar op Honderden onzer STADGENOOTEN en baart Droefheid, Ellende en Rouw, want het smoort den Arbeid van hen, die het eene uur moeten werken om het andere uur te kunnen eten en leven. Ambachts Sjouwerlieden, Weduwen en een tal Kinderen, ruim 400 GEZINNEN van die Klasse in deze Buurt behooren tot de BEHOEFTIGEN en een zeer groot deel daarvan verkeeren met hunne Kinderen in de **NIJPENDSTE ELLENDE**, door gebrek aan.... alles.

Te schetsen wat in mijne betrekking daar gezien wordt, zal ik niet; de kieschheid verbiedt dat; maar te moeten zien, zonder genoegzame oogenblikkelijke hulp te kunnen bieden, dat brengt mij tot den uitroep: Helpt mij om in deze Buurt te kunnen helpen, waar zoo veel armoede door mij wordt gezien, en weest gerust, dat mijne bekendheid met die gebreklijdenden van dien aard is, om het aan de waarlijk Hulpbehoevenden en Hulpverdienenden te besteden.

DE BUURT-COMMISSARIS IN BUURT U.

(21689) Adres: Binnenkant 107, alhier.

VERMIST:

Een Verz. ZAK GELD, waarin

f 700 aan **MUNTBILLETTEN**. . . . . . . ad *f* 10
3 Stuks ″ . . . . ad ″ 50
N°. 802 L, 193 B G, 728 B V,
1 **COUPON** Ned. Schuld 3 pCt. N°. 13372 1 Sept. 1860.
1 ″ ″ ″ 2½ ″ ″ 14901 1 Julij 1860.
1 ″ Amort. Synd. N°. 10440 1 Oct. 1860.
1 ″ Oostenr. bij GOLL & C°. L CC 4484 1 Julij 1860.
1 **BANKBILLET** ad *f* 100 N°. 641 22 Sept. 1834.
2 ″ ″ ″ 60 ″ 216 12 Jan. 1855.
6 ″ ″ ″ 40 ″ 687, 753, 229, 643, 651, 433.
4 ″ ″ ″ 25 ″ 815, 17, 151, 693.

Een ieder wordt verzocht deze Stukken niet te ontvangen, maar daarvan bij voorkomen aangifte te doen aan het Commissariaat van Policie van de 2de Sectie te Amsterdam. (21727)

In de Gemeente FIJNAART en HEYNINGEN worden gevraagd **TWEE HULPONDERWIJZERS**, één daarvan bepaaldelijk bestemd, om aan het hoofd te staan eener afdeeling voor meer uitgebreid Lager Onderwijs, waar de Beginselen der Fransche Taal en die der Wiskunde zullen Onderwezen moeten worden, en die mitsdien bevoegd moet zijn om daarin Onderwijs te geven, tegen genot eener Jaarwedde van *f* 500, voor dezen, en van *f* 250 voor dien, voor gewoon Lager Onderwijs.

SOLLICITANTEN vervoegen zich in Persoon, of met Franco Brieven, met overlegging der vereischte stukken, vóór den 8sten Januarij 1861, bij den Burgemeester der voornoemde Gemeente.

Burgemeester en Wethouders van Fijnaart c. a.:

De Secretaris, **W. A. LAURENSE.** De Burgemeester, **A. MARIS Cz.**

(21621)

WILLIGE VERKOOPING.

De Notaris H. J. VAN MENS te Ouderkerk a/d. Amstel, zal op Dingsdag 8 Januarij 1861, des Voormiddags ten 9 Ure voor het Huis van de overledene Jufvrouw de Wed. W. STORTENBEEKER, in het Dorp Ouderkerk voormeld, presenteren te verkoopen: Een nette en zindelijke **INBOEDEL**, waaronder diverse Mahoniehouten, Gladhouten en Geschilderde **MEUBELEN**, Gouden en Zilveren Voorwerpen, Lijnwaden, Mans- en Vrouwenkleederen, welgevulde Bedden met hun toebehooren, zwaar Koper, Tin, enz., en een kapitale, nieuw gemaakte Speelwagen en een Rolwagen. Zijnde alles daags vóór den Verkoopdag te bezigtigen. (21756)

DOOR VERANDERDE BETREKKING

wordt TE KOOP aangeboden, om met Mei aanstaande te aanvaarden, een ruim, goed en net onderhouden **HEERENHUIS**, van alle Gemakken voorzien, met groote vruchtbaren **TUIN, SCHUURTJE** en **ERF**, staande in een fraai en welvarend Dorp, en alleraangenaamst gelegen aan een ruim Vaarwater, met veel Stoom- en Scheepvaart, in de Provincie Noord-Holland; desverkiezende met een werkzaam aandeel in eene soliede en winstgevende Zaak. Nadere informatien onder Lett. D. D., met Franco Briefjes bij den Boekhandelaar A. C. ROLFF, Utrechtschestraat bij de Prinsengracht, Z 841, te Amsterdam. (21735)

Men verlangt voor de opleiding van Drie of Vier jonge kinderen als GOUVERNEUR EXTERNE een beschaafd **JONG MENSCH**, P. G., liefst bekend met de muziek. Adres franco onder Letters D. V. bij den Kantoorboekverkooper R. C. LEPPER, Rokin, N°. 169. (21733)

ZELDZAAM GOEDKOOP

zijn de **VISITEKAARTEN**, die vóór Nieuwjaar bij **GEBROEDERS KOSTER**, Leliegracht, RR 78, worden afgeleverd, want men betaalt voor 100 Stuks slechts *f* 1.50, voor 200 Stuks slechts *f* 2.50, voor 300 Stuks slechts *f* 3 en men ontvangt daarbij Gratis op den Koop toe: **EENE WELGELIJKENDE PHOTOGRAPHIE** op Papier van onzen zoo gevierden Volksdichter TOLLENS, door **J. W. KAISER**, welke afzonderlijk *f* 1.50 kost. De Kaartjes zijn uitmuntend. (21149)

IEMAND, in de gelegenheid zijnde eene **ZEER WINSTGEVENDE FABRIEKZAAK** OVER TE NEMEN, waarvan hij eene grondige kennis bezit, zoekt tot dat einde eenen **COMPAGNON**, die successivelijk *f* 6 Mille fourneren en zich desverkiezende met de Kantoorwerkzaamheden belasten kan. Brieven Franco onder Lett. A. B. 28, Bureau Handelsblad. (21800)

WORDT GEVRAAGD

te Amsterdam of in eene der nabij gelegen plaatsen voor **TWEE MEISJES**, van 10 tot 15 Jaren, gelegenheid tot INWONING en het ontvangen van behoorlijk Onderwijs en Beschaafde Opvoeding, hetzij in eene Kostschool, hetzij in een Fatsoenlijk Gezin. Adres met Franco Brieven onder Lett. A. X., waarin opgave van voorwaarden en volledige informatien, bij den Boekhandelaar J. H. GEBHARD en C°., Rokin te Amsterdam. (21762)

KOOPT EN LEEST.

OUDERS en VOOGDEN, OUD-GEDIENDEN, MILITAIREN van alle Rangen en toekomstige Soldaten, en gij allen die iets wilt weten, hoe het zoo al in het krijgsmansleven toegaat, koopt en leest het in de meeste Boekwinkels voorhanden Werkje:

SOLDATEN GRAPPEN.

Eerste en Tweede **BUNDEL**, bevattende ieder Zes Verhalen; waarvan de prijs slechts 25 Cents per Bundel is, ergo iedere Grap nog maar Vier Centen kost. (20245)

GROOTBOEKEN, JOURNAALS, MEMORIAALS,

SMAL EN BREED REKENINGPAPIER, REKENING-COURANTPAPIER, ALMANAKKEN, AGENDA'S, enz. tot billijke Prijzen, te bekomen bij

GEBROEDERS KOSTER,

(21268) Leliegracht, RR 78.

Bij KEMINK & ZOON, te Utrecht, komt van de pers:

Mr. E. H. KARSTEN,

DE PARLEMENTAIRE ENQUÊTE

IN DE CONSTITUTIONELE STATEN. à *f* 2. (21740

HET DUBBELE HUIS EN ERVE

staande en gelegen op de Keizersgracht tusschen de Spiegel- en Vijzelstraten, Buurt X, N°. 634, ter Publieke Veiling aangeslagen tegen den 14 Januarij 1861, zal **NIET** geveild worden, zijnde uit de hand verkocht.

Het **KOETSHUIS** en **PAARDENSTAL** in de Vijzelstraat tusschen de Heeren- en Keizersgrachten, Buurt X, N°. 541, zal mede alsdan **NIET** geveild worden, maar is UIT DE HAND TE KOOP; te bevragen bij den Makelaar G. VAN DER WEYDEN Jr., op de Keizersgracht bij de Spiegelstraat, BB, N°. 30. (21773)

Bij J. H. L. Dreckmeier,

Hoogstraat, hoek O. Z. Voorburgwal. K 506,

is verkrijgbaar alle soorten van **CACAO-KOEKEN** van 5 Ons, met verdeeling van gebruik, voorzien van Etiquet; **CHOCOLAAD** in soorten met en zonder Vanille; **POEDER-CHOCOLAAD** de Flesch van 5 Ons *f* 1, Halve 50 Cts.; geconcentreerde **WATER-CHOCOLAAD** Pakjes van 32 Koekjes a 60 Cts.; heele, halve en kwart Stokjes **VANILLE**, 1ste kwaliteit. (21767)

Bij G. F. CALLENBACH, te Nijkerk, is verschenen en alom verkrijgbaar gesteld:

AANDACHT OP HET GEBED DES HEEREN,

door **C. C. CALLENBACH**, Pred. te Nijkerk.

TWEEDE DRUK. 20 Cent.

25 Exempl. *f* 3.75. — 50 Exempl. *f* 6. — 100 Exempl. *f* 10.

DE EMPIRISCHE METHODE

op de wonderen van het Evangelie toegepast,

ONBEVOEGD EN ONHOUDBAAR BEVONDEN

door **L. G. JAMES**, Pred. te Breda. 20 Cent.

IETS VOOR JEUGDIGE VRIENDEN EN VRIENDINNEN DER ZONDAGSCHOLEN.

Naar het Fransch, door **C. F. SCHÖTTELNDREIËR.**

Met Een Plaatje. DERDE VEEL VERMEERDERDE DRUK. 15 Cent.

50 Ex. a 12½ Ct. — 100 Ex. a 10 Ct. (21770)

DOOR PLAATSGEBREK ZIJN WIJ GENOODZAAKT VELE ADVERTENTIEN TOT EEN VOLGEND NOMMER TE LATEN LIGGEN.

SCHOUWBURGEN, CONCERTEN, ENZ.

STADS SCHOUWBURG. Zaturdag 29 Dec. (Holl. Ab. en Dipl. niet gangbaar): *De Liefde onder alle Standen, of Wasschen, Strijken en Beminnen*, oorspronkelijk blijspel met zang in 1 bedrijf, door D. F. v. H. Daarna door het Italiaansch Opera Gezelschap eene 2de voorstelling van: *La Traviata*, opera in 4 bedrijven, Muziek van G. Verdi. (7 u.)

Tekstboekjes der Opera in de Italiaansche en Hollandsche taal zijn verkrijgbaar bij de Erven VAN MUNSTER, Warmoesgracht, en des avonds aan den Schouwburg, a 25 Cents.

STADS SCHOUWBURG. Maandag 31 Dec. (N°. 58 van het Ab.) eene laatste voorstelling van: *Karel de Twaalfde*, historisch tooneelspel in 5 bedrijven of 15 tafereelen. (6½ u.)

Verwacht op Dingsdag 1 Jan., *Gysbrecht van Aemstel*, gevolgd door: *De Bruiloft van Kloris en Roosje*, waarin de Heer J. Tjasink, in de rol van Thomasvaêr, den Nieuwjaarswensch zal voordragen.

THÉATRE FRANÇAIS, sur le Singel. Samedi 29 Dec.: 2e représentation de: *L'Etourneau*, comédie-vaudeville en 3 actes de Mrs. Bayard et Léon Laya. On commencera par: *Les Deux Veuves*, comédie en 1 acte, par Mr. Félicien Mallefille.

Lundi 31 Decembre. Relâche.

Entrée *f* 1. (8 heures.)

SALON DES VARIETES, in de Nes. Zaturdag 29 December Eene 1ste voorstelling van: *Vader en Dochter*, tooneelspel in 3 bedrijven, 6 tafereelen, naar het Hoogduitsch.

Entrée 75 Cts. in vertering, 50 Cts. zonder vertering. (8 Ure.)

J. E. DUPORT.

SALON DES VARIETES, in de Amstelstraat. Zaturdag 29 Dec. Eene wederopvoering van: *Armoede en Grootheid*, tooneelspel is 5 bedrijven naar het Hoogduitsch van Kotzebue. Gevolgd door: *Frosine*, vrolijke vaudeville in een bedrijf, waarin Mevr. Roos, zes verschillende karakters zal vervullen.

Entrée 75 Cts. in vertering. (8 ure.) **BOAS & JUDELS.**

Plaatsen zijn aan het bureau te bespreken.

Diploma's niet gangbaar.

GRAND THEATRE DES VARIETES, in de Amstelstraat. Zaturdag 29 Dec. *De Schipbreuk van La Perouse*, drama in 5 bedrijven of 7 tafereelen, naar het Fransch door J. F. K., met dansen, koren, nieuwe decoratien, enz. Muziek van L. W. Luers.

Entree 75 Ct. in vertering, Gaanderij 40 Ct. Om de uitgebreidheid der voorstelling aanvang ten 7½ ure. **A. VAN LIER Jz.**

Verwacht Donderdag 3 Jan. Eerste der 3 voorstellingen door het Koninkl. Italiaansch Opera-Gezelschap van Berlijn, Directie Eugène Merelli: *Il Barbiere di Seviglia*, opera in 4 bedrijven, Muziek van Rossini.

FRASCATI.

ZONDAG 30 DECEMBER 1860.

GROOT INSTRUMENTAAL CONCERT.

waarop zich zullen doen hooren:

De Heeren A. IBURG, W. C. DEN DEKKER, J. W. KLEINE en H. HEUCKEROTH.

2ten und 4ten Satz aus der Sinfonie von Jos. Haydn. Loveleij Ouverture (nach Silcher's Gedichte) von Schindelmeister. Fantaisie sur des motifs de l'Opéra le Diamants de la Couronne van J. M. Coenen. Scene de l'Ombre grand air du Pardon de Ploesmel transcrite pour Clarinetto en mit voor te dragen door den Heer J. W. Kleine.

Entrée *f* 1, gedeeltelijk in vertering. Aanv. 7½ Ure.

J. EDUARD STUMPFF.

FINALE UITVERKOOP.

Wegens vertimmering mijner **MAGAZIJNEN** worden nog circa 500 Gros **SPEELKAARTEN**, volgens de reeds door de Stad geannonceerde prijzen uitverkocht, alsmede een groot Assortiment **GROOTBOEKEN, JOURNALEN, MEMORIAALS, COPIJ-, CASSA-** en **COPIEERBOEKEN**, tot de minst mogelijke prijzen, voorts heeft de Ondergeteekende de eer zich aan hare Geachte Begunstigers te recommanderen, tot het vervaardigen en leveren van: ADRES-, NIEUWJAARS- en VISITEKAARTEN, REKENINGEN, WISSELS, QUITANTIEN enz., POST- en SCHRIJFPAPIER waarop de Firma gratis wordt gestempeld. Echte ALIZARIN-INKT, STALEN SCHRIJFPENNEN in meer dan Honderd Dessins en al wat in hare Affaire voorkomt tot de Civielste Prijzen.

WED. S. J. SAKS,

DAM HOEK VISCHSTEEG N 4. (21771)

NB. Het **KANTOOR-ALMANAK** en **HANDELS-AGENDA** voor het Jaar 1861 is à 60 Cents te bekomen.

Bij A. C. KRUSEMAN te Haarlem, verschijnt: DE EERSTE AFLEVERING VAN:

DA COSTA'S KOMPLEETE DICHTWERKEN,

UITGEGEVEN ONDER TOEZIGT VAN

J. P. HASEBROEK.

DA COSTA'S KOMPLEETE DICHTWERKEN zullen vervat worden in twee of drie fraaije Boekdeelen, aan welker uiterlijken vorm de Uitgever het zich ten pligt maakt alle zorg te wijden.

[illegible] zullen worden uitgegeven in ongeveer Twintig maandelijksche Afleveringen, elk van Vier vellen druks. Het werk zal dus binnen twee jaren [illegible] zijn. [illegible] Aflevering kost 80 Cents.

[illegible] **PORTRET** van den Dichter zal, tegen den Prijs van 25 Cents, in den loop [illegible] uitgave aan de INTEEKENAREN

[illegible] uitgave gegeven worden vermeld.

STATEN-GENERAAL.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

'SGRAVENHAGE, Zitting van Donderdag, 27 December 1860.

Is ingekomen een Kon. besluit, waarbij aan den heer Rochussen eervol ontslag wordt verleend als Minister van Kolonien.

De Commissie van Rapporteurs gereed zijnde met haar verslag over de credietwet voor het Departement van Kolonien, zoo wordt bepaald, dat de discussien daarover zullen plaats hebben onmiddellijk na die over de reeds aan de orde gestelde hoofdstukken.

Thans is aan de orde de

Beraadslaging over de Staatsbegrooting Dienstjaar 1861.

En wel de algemeene beschouwingen.

De heer FRANSSEN VAN DER PUTTEN wenscht het doel en de strekking zijner gedrukte nota over de financiele kwestie nader toe te lichten, en de beantwoording des Ministers van Financien te bestrijden. Als inleiding doet hij uitkomen, dat alleen zucht naar waarheid en pligtsbetrachting hem hebben geleid in de uiteenzetting der financiele gesteldheid. Ook voor de Regering zijn die beide zaken: waarheid en pligtsbetrachting dringend noodig. Ook de toestand van ons vaderland verdient thans meer dan ooit onze ernstige overweging, hetzij met of zonder verband tot den politieken toestand van Europa. Er is groote behoefte aan inwendige versterking en hij hoopt dat de Koning steeds zóó in de vervulling der Staatsdienaren moge voorzien, dat daardoor het noodwendig vertrouwen tusschen Regering en Vertegenwoordiging worde bevorderd en dat er eene meer spaarzame huishouding worde ingevoerd. Reeds verleden jaar heeft hij betoogd, dat wij geenszins zijn op den weg van spaarzaamheid. Dit klemt te meer thans, nu de omstandigheden nog bedenkelijker zijn dan toen, doordien de financiele toekomst zoo zeer is bezwaard. Komende tot de verdediging zijner nota, had hij mogen verwachten, dat zij door den Minister van Financien met heuschheid ware ontvangen en met liefde tot de waarheid zou zijn beantwoord. Geenszins had hij zulk een wederantwoord verwacht als in de Memorie van Beantwoording, waarbij de Minister zich, zonder iets te wederleggen, bepaalt tot te zeggen, dat de cijfers in de nota opgegeven niets kunnen bewijzen wat spreker wenschte aan te toonen; terwijl de juistheid der opgave van de Regering dat er, met het einde van 1861, *f* 37,000,000 voor spoorwegen en waterwegen beschikbaar zijn, gestaafd wordt door de bijvoeging van het vermoedelijk batig slot van 1861. Spreker ziet hierin strijd èn met de aanspraak des Ministers van Financien bij de aanbieding der begrootingswetten, èn met de gedrukte stukken.

Spreker treedt in eene verdere uiteenzetting der cijfers in zijne nota genoemd en toont aan dat de uitgaven van 1861 die van 1860 met 1½ millioen overschrijden. Hij meent dat men, door de meerdere uitgaven voor de Oost-Indische behoeften zelve noodzakelijk in de naaste toekomst niet meer op 30 millioenen als Oost-Indische baten zal kunnen rekenen. Verder doet hij uitkomen dat van 1847 tot 1859 64 millioen door de gestadige klimming der begrooting voor gewone behoeften is verzwolgen. Dat is de weg dien wij betreden hebben en welken wij weder zullen betreden. Spreker dringt nader aan op de indiening der Nederlandsche en Oost-Indische comptabiliteits-wetten. Hij acht het pligt om niet alleen te letten op het tegenwoordige, maar ook de toekomst voor oogen te houden. Ten slotte zegt Spreker dat, wanneer volgende begrootingen op denzelfden voet mogten geschoeid zijn als de tegenwoordige, hij waarschijnlijk in de noodzakelijkheid zal zijn ze niet goed te keuren.

De heer SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE heeft met de grootste belangstelling de rede van den vorigen Spreker gehoord. Hij gelooft echter dat niemand der leden door het verschil in de cijfers tot afstemming der begrooting zal worden gebragt. Hij zal niet als opposant optreden, maar hij wenscht toch er de aandacht op te vestigen hoe nuttig de oppositie is, dat het wezen is en de kracht van het constitutioneel stelsel, ook dan als men de best mogelijke Ministers heeft. Daarin alleen toch is een waarborg gelegen voor een goed beheer, opdat geen bestuur, hoe goed het ook moge zijn, in slaap gerake. De eerste vraag moet zijn, mag men eene begrooting beoordeelen buiten de cijfers, of eigenlijk om politieke redenen? Dit is eigenlijk eene oiseuse kwestie want, om eene platte uitdrukking te bezigen, die den hond wil slaan zal ligt een stok vinden. Hij die welligt in eene vorige betrekking eene andere meening was toegedaan, zou er misschien later van afwijken. Maar men spreekt altijd van Engeland. Het parlement dáár heeft meer souvereine magt dan wij, maar er is geen voorbeeld bekend dat, zelfs bij den felsten strijd, eene begrooting werd afgestemd om redenen buiten de cijfers gelegen. Welke partij ook aan het hoofd staat, men zal daar den geregelden gang van zaken niet belemmeren. Als hij gesproken heeft van oppositie, dan hoopt hij dat die oppositie hier altijd zal betrachten het *fortiter in re suaviter in modo*; dat zij de waardigheid aan de natie en zich zelve verschuldigd, steeds in het oog zal houden.

Zij zal toch die waardigheid altijd verliezen, wanneer de hartstogten in de plaats van de rede komen; dit is echter het gewone wapen der minderheid. Zij wil door kracht van woorden winnen wat niet door kracht van argumenten te verkrijgen is. Er is hierbij een gevaarlijk punt. Onze natuur is boos en wij gelooven ligtelijk het kwade. Daarom laat Beaumarchais dan ook zeer juist aan Basile zeggen: "calomniez, calomniez, il y en reste toujours quelque chose." Bij al dat aanhoudend smalen is geen bestuur mogelijk. En wat is de climax: men begint met te zeggen: ik ben gemoedelijk overtuigd, men gaat voort te zeggen, dat het niet te doen is om den persoon, maar om de zaken, hetgeen spreker wel eens doet denken aan het "ôtez-vous de là, afin que je m'y mette." Maar het ergste is als men zegt wantrouwen te koesteren; meestal steunt dit toch op insinuatien, onderstellingen, onbewezen aantijgingen, die spreker doen denken aan eene soort van waanwijsheid, alsof men het zelf beter weet. Er zijn echter daadzaken aangeduid. Hij zal niet spreken van de cijfers. Wat de eene minister heden bestrijdt, keurt hij misschien morgen goed. Men zegt wel dat het logisch redeneren is op cijfers, maar spreker zegt, dat geen logica zoo bedriegelijk is als die op cijfers gegrond. Het is evenwel erger, als men zegt: gij zijt ontrouw aan uwe beginselen. Maar spr. vraagt: Wie uwer, wanneer gij u uwe vroegere jaren herinnert zal thans over alles evenzoo denken als vroeger. Wat spreker eischt is goede trouw en niet het maken van speculatie van de veranderingen, die men ondergaat. En dan is hij het eens, wat men van lord Pal. erston zeide, die vroeger lord John Russell had bestreden en thans met hem in hetzelfde kabinet zat, namelijk dat hij den naam van staatsman niet zou verdienen, als hij nu nog hetzelfde dacht als vroeger; dit zou stilstand zijn.

Een ander bezwaar is de homogeneïteit. Als men zegt homogeneïteit in liefde voor Vorst, Land en Grondwet, ja, dan eischt hij, dat alle Ministers daarin homogeen zijn; maar als men verder wil gaan, dan bestaat er geen ander middel dan een Caesar of Robespierre aan het hoofd te stellen, die de koppen liet afslaan van hen, die het niet met hen eens waren. Spreker verlangt geen homogeneïteit in alle zaken, want het verschil van denkbeelden is juist het eenige middel, waardoor de Ministers hunne zelfstandigheid kunnen handhaven. Spr. vraagt: Hebben wij dan ooit die vermeende homogeneïteit bezeten? Hij stelt zich voor het jaar 1848, toen er drie mannen aan het hoofd stonden, die veel hebben bijgedragen tot verandering onzer Grondwet, en die toen op de eerste banken der zoogenaamde liberalen zaten. Naauwelijks waren zij aan het bestuur, waren zij ja, homogeen in liefde voor Koning en Vaderland; maar was er toen ook homogeneïteit op andere punten? Hebben wij toen eenheid gekregen? Neen. Spr. acht dit ook niet noodig; want, wanneer alle Ministers trouw aan hun pligt voldoen, dan is meer schakering van denkbeelden noodig tot behoud van ieders zelfstandigheid, dan eene onbereikbare eenheid.

Met het oog op deze begrooting heeft hij een punt, dat hij liefst afzonderlijk zou behandelen, en wel betreffende het XIde Hoofdstuk. De hoofdzaak, waarop het hier aankwam, was toch niet de contracten of de pensioenen, maar de vraag nopens vrijen arbeid of het gedwongen cultuurstelsel. Nu heeft men die kwestie gepraejudiciëerd, alvorens men de verschillende denkbeelden heeft leeren kennen. Hij betreurt dit, daar hij zich overtuigd houdt, dat hier de Minister en de groote meerderheid [illegible] Eerste Kamer overeen hadden gestemd.

Een tweede punt betreft de spoorwegen. Hij behoort niet tot hen die daaromtrent eene nadere wet verlangen; hij gelooft dat de Minister wijs heeft gedaan met niet eene fictie te willen leveren. Hij had echter wel gewenscht een staat, waardoor men waarborgen zou geven, dat het voornemen bestaat alle lijnen te gelijk te beginnen, en niets te doen waardoor aanleiding zou worden gegeven tot exploitatie van staatswege. Hij gelooft dat de Minister wijs handelt met zoo krachtig mogelijk met de spoorwegen door te gaan, en meent dat, als hij werkelijk 13 millioen in 1861 kan besteden, er bij de kamers geene zwarigheid zal bestaan, om in den loop van 1861 nog 3 millioen toe te staan.

Hij heeft gehoord, dat er stemmen zijn opgegaan, die in de gegeven omstandigheden eene ontbinding wenschen. Spreker brengt dit alleen ter sprake, omdat hij vertrouwt, dat de Ministers genoeg staatslieden zullen zijn, om aan zulk een denkbeeld geen gevolg te geven. Eene ontbinding acht hij eene ernstige zaak, omdat dit bij ons nog weinig toepassing heeft gevonden, en er een groot beginsel aan is vastgeknoopt. Hij verwacht hierop geen antwoord, maar meent toch de Ministers en ook vooral den Minister van Binnenl. Zaken te mogen aanmanen, om toch meer dan hunne voorgangers gevolg te geven aan den kreet, om de uitgaven te besnoeijen. Hij weet wat hierop geantwoord zal worden; maar dit antwoord voldoet hem niet geheel. Hij heeft toch in 1843 en 1844 de begrooting van binnenlandsche zaken, ten bedrage van 4½ millioen, slechts noode toegestaan gekregen, omdat de meerderheid er tegen was; hij zegt *noode*, want op het oogenblik der stemming zeiden drie Limburgsche leden, dat zij den Minister niet wilden laten vallen en daarom *voor* zouden stemmen. Hij meent, dat nu te veel gebruik wordt gemaakt van de ruime middelen, om tot stand te brengen wat minder noodzakelijk is.

Ten slotte zegt spreker: het verderfelijke van den tegenwoordigen tijd is, dat men altijd verandering wil in de hoofdbeginselen; maar vergeet, dat men wel bestaande mannen kan slijten, maar niet altijd in staat is andere bekwamer mannen te vinden. Hij meent, dat sedert 1848 reeds 60 Ministers zijn benoemd of herbenoemd. Is dit nu een kwaad uit een financieel oogpunt, nog grooter kwaad is dit, omdat het in een klein land onmogelijk is altijd goede staatslieden te vinden. Dit brengt hem tot den raad, om wel te bestrijden als het hoofdbeginselen betreft, maar om niet het bestuur omver te werpen, alleen om wisseling van personen te verkrijgen.

De heer COST JORDENS dringt er op aan, dat het Ministerie nu meer dan ooit ernstig aan bezuiniging denke; hij stemt deswege geheel in met den vorigen spreker, en hij acht het goed de regering te herinneren, dat zij die les niet vergete. Hij wenscht dan ook te constateren, dat de begrooting van 1861 ruim een millioen hooger is dan de vorige begrooting, ofschoon hij niet deelt de becijferingen van den heer Fransen van der Putte. Hij wijst er op, dat jaar op jaar de uitgaven voor de gewone staatsdienst vermeerderen, en gelooft dat die waarheid, dat er een millioen meer dan voor de loopende dienst zal moeten worden uitgegeven, in de gewisselde stukken te zeer op den achtergrand is geraakt.

De heer ANDRINGA DE KEMPENAER zal zich niet op het politick terrein begeven, dat door den heer Schimmelpenninck van der Oije is betreden, maar enkele punten behandelen, als: 1°. over den korten tijd tot onderzoek van de begrooting bij deze Kamer. De Regering schuift dit op de Tweede Kamer; maar spreker kan die meening niet deelen. Die Kamer heeft toch zoo langen tijd niet aan de begrooting besteed. Hij wijst voorts op de hooge belangstelling, door die Kamer betoond in al de gewigtige onderwerpen, die bij de begrooting te pas kwamen, en kan niet in de verte aannemen, dat de Tweede Kamer deswege een verwijt moet worden gedaan. Maar hij wijt het ongerief aan de Regering zelve, wanneer zij in het eerste deel der zitting meer ontwerpen aanbiedt, dan in een kort tijdsverloop kunnen tot stand komen. De Tweede Kamer heeft het bewijs geleverd, dat zij alles wilde afdoen wat zij maar kon; maar de begrooting moest ook afgedaan worden, en deze vorderde tijd. — 2°. In § 7 van het voorloopig verslag wordt gewezen op de tegemoetkoming in den financielen toestand van sommige gemeenten. Spreker moet dit punt op nieuw aanbevelen. Op het oogenblik, dat er vele millioenen ongebruikt in de schatkist voorhanden zijn, zou bij velen het denkbeeld kunnen opkomen, dat zij zwaarder belast zijn dan noodig is. Spreker herinnert, hoe de tegenwoordige Minister van Financien, als lid in de andere Kamer, het vraagstuk van den financielen toestand der gemeenten met klem heeft uiteengezet, en hoe hij dit zelfs de question brûlante heeft genoemd. Spreker meent, dat men dit punt niet moet uit het oog verliezen. — 3°. Leest spreker voor § 11 der laatst gewisselde stukken, waaromtrent de Regering verklaart, dat ook naar hare meening het punt van vertrouwen in de verschillende hoofden der departementen, zich gereedelijk laat afscheiden van de stemming over de Hoofdstukken der staatsbegrooting. Spreker zal, na de uitmuntende rede van den heer Schimmelpenninck v. der Oije, dit punt laten rusten; maar hij zou de stelling van het voorloopig verslag kunnen omkeeren. Hij is toch menigmaal in de noodzakelijkheid geweest, om een Hoofdstuk der begrooting af te stemmen; maar als hij dit ook nu mogt doen, dan zou het verre zijn van daardoor wantrouwen te willen te kennen geven. Door § 11 van het voorloopig verslag is toch niets geprejudicieerd.

De heer VAN NISPEN VAN PANNERDEN zal niet spreken over de kwestie of het afstemmen om redenen buiten de begrooting gelegen, wenschelijk is of niet. Hij zal alleen spreken over de inrigting van sommige Hoofdstukken. Hij ontvouwt de meening in de stukken voorkomende, om bijzondere wetten voor te dragen voor zaken, die over meer dan een jaar loopen. De Regering zegt, dat dit noodeloozen omslag zou geven. Spr. bestrijdt dit, vooral met het oog op de Eerste Kamer. Voor de Tweede Kamer is dit minder het geval, omdat die over de artikelen stemt, maar de Eerste moet over elk Hoofdstuk in zijn geheel stemmen. — Ten andere deelt spreker de meening van den heer de Kempenaer over den korten tijd aan de Eerste Kamer ter behandeling van de begrooting gelaten. Dit is niet de schuld der Tweede Kamer, die vele andere ontwerpen had te onderzoeken. — Spreker terugkomende op het punt der afzonderlijke wetten voor speciale onderwerpen, zegt dat, als dezelfde sommen bij afzonderlijke wetten worden bepaald, dit niets afdoet tot het beginsel, dat de begrooting waarheid moet zijn. Ook in art. 121 Grondwet, ziet hij geen bezwaar tegen afzonderlijke wetten. Hij dringt voorts aan op de comptabiliteitswet voor Nederland. Met leedwezen heeft hij gezien, wat deswege in de Memorie van Beantwoording gezegd is. Die wet wordt geeischt door de Grondwet, en is tevens eene dringende behoefte. Dit is nog meer waar voor de comptabiliteitswet voor Indie. Dit is een van de eerste en gewigtige onderwerpen die behandeld dienen te worden, en spreker hoopt, dat beide wetten spoedig onder handen zullen worden genomen.

De MINISTER VAN FINANCIEN begint met op te merken, dat de spreker uit Zeeland twee hoofdbeginselen op den voorgrond heeft gesteld, namelijk betrachting van waarheid en pligt. Dit is de Minister geheel eens, en hij hoopt dit nimmer uit het oog te verliezen, en daarom zal hij ook antwoorden aan den heer Fransen van der Putte, in de hoop van hem te overtuigen van de waarheid. — De waarheid verschilt echter naar de wijze van opvatting; zij is subjectief bij den een en den ander, maar zoo veel is zeker dat die het eenvoudigste is, ook de meeste presumptie voor zich heeft dat hij de waarheid betracht. Daarom heeft hij ook de nota van den heer Fransen van der Putte eenvoudig beantwoord. Die spreker is niet billijk geweest omtrent hetgeen door den heer Cost Jordens reeds is aangevoerd. De Minister kan niet dan herhalen wat reeds in de Memorie van Beantw. is gezegd over de dwaling, waarin de steller van de nota vervallen is. Hij verdedigt ook nader de verzekering, dat er op het einde van 1861 37 millioen zal aanwezig zijn. De Minister had dit vroeger niet hooger, maar minder, 34 millioen, geschat; later mogt hij het op 37 millioen stellen, en thans zou hij bijkans durven zeggen, dat het bedrag bij de 40 millioen zou zijn, en wel door de meerdere opbrengst der middelen tot eene som van 1½ millioen, en doordien het batig slot van de Oost over 1860, dat in 1861 beschikbaar komt, ook 1½ millioen meer zal bedragen. — De Minister zal zich nu niet verdiepen in bespiegelingen over de toekomst. Hij heeft meermalen gezien dat men vele zwarte wolken in het verschiet ducht, maar dat als zij eenmaal overgedreven zijn de zwarte zijde van het tafereel vermindert. Maar het ergste resultaat, waartoe die spreker gekomen is, is dat men sedert 1847 jaarlijks uit de Oost-Indische baten 5 millioen gebruikt. Welnu, dit is juist de voorspelling van den Minister van Financien van 1844, dat wij na 1850 5 millioen zouden moeten dekken uit de Oost.

Wat betreft den aandrang van den heer van Nispen van Pannerden nopens de comptabiliteitswet, zoowel voor het moederland als voor de kolonien, beroept zich de Minister op de deswege aan de Tweede Kamer gedane verklaring. De Regering zal zich gelukkig achten als zij aan dit verlangen zal kunnen voldoen. Die wetten liggen ter tafel, maar er is tijd noodig om alles volledig te onderzoeken, zoowel voor de Regering als voor de Kamers. Als zij die voordragt voor het moederland in Februarij a. s. aanbiedt, durft zij niet vermoeden dat deze in de tegenwoordige Zitting nog zou kunnen worden afgehandeld. Dezelfde verklaring is voor de kolonien in de Tweede Kamer gedaan, en de Minister is overtuigd dat, wie ook Minister zal zijn, dezelfde verpligting zal worden nagekomen.

Wat het aangemerkte van den heer Cost Jordens aangaat, die wilde constateren dat de begrooting voor 1861 een millioen hooger zal zijn dan die van het vorige jaar, en dat de Regering dit te zeer op den achtergrond zou hebben gesteld, — zegt de Minister, dat dit zeker niet in zijn doel lag, maar hij moet toch wijzen op de vorderingen der wetenschap. De maatschappij gaat steeds vooruit; meerdere behoeften vorderen telkens grootere uitgaven. Maar vooral mag niet uit het oog worden verloren, dat de waarde van het geld zooveel minder is dan vroeger. Men kan met een gulden niet meer doen wat men daar vroeger mede deed. De Minister vraagt het aan allen in gemoede af, of zich niet in de provincien en in de gemeenten hetzelfde verschijnsel opdoet van toeneming van uitgaven, en wel door diezelfde oorzaken. Voor het overige is het voorgeslagen eindcijfer der begrooting verminderd, ook o. a. vermits het bedrag voor de kanalisatie van Groningen vervallen is.

De Minister beaamt het door den heer de Kempenaer gezegde, dat er voor deze begrooting een korte tijd van onderzoek voor de Eerste Kamer is gelaten, maar de Minister heeft deswege geene beschuldiging tegen de andere Kamer ingebragt. De Regering kon niet anders dan de begrooting zoo spoedig mogelijk indienen bij de Tweede Kamer; zij was zelfs dit jaar eenige dagen vroeger dan gewoonlijk gedrukt. Maar dan ook is de verdere loop buiten de Regering. De Tweede Kamer bepaalt de orde harer werkzaamheden en hare recessen. Als de Regering nu ook geene andere wetten aanbood, dan zou er niets tot stand kunnen komen, want de Kamers zijn takken der wetgevende magt, niet enkel om begrootingen aan te nemen.

Wat de opmerking aanbelangt dat er zooveel geld renteloos in kas is, de Minister deelt die geheel, maar hij laat aan kundige financiers hier over te bepalen of het goed zou zijn nu te amortiseren om, als het geld later noodig mogt zijn, schuldbrieven uit te geven. Wat de zaak zelve betreft, overweegt de Regering de middelen om op eene of andere wijze daarin te voorzien.

Over het wenschelijke om afzonderlijke groote werken bij afzonderlijke wetten vast te stellen, hij laat dit punt ter beantwoording over aan zijn ambtgenoot voor Binnenlandsche Zaken. Hij hoopt dat de zaak zoo zal kunnen worden geleid, dat geene dienstvermenging behoeft plaats te hebben. Hij voor zich heeft een grooten afkeer van supplementaire begrootingen, maar hij wil niet vooruitloopen op latere beslissingen. De Minister meent hiermede genoegzaam beantwoord te hebben hetgeen hier ter sprake is gebragt.

De heer VAN SWINDEREN zal een enkel woord in het midden brengen, maar vooraf opgeven waarover hij niet zal spreken. Hij zal niet treden in de cijferkwestie van den heer Fransen van der Putte. Hij zal niet in beschouwing treden over de kwestie of het wenschelijk is begrootingen af te stemmen, om redenen buiten de begrooting. Hij zal niet spreken over de tegenstelling van hartstogt en rede. Hij zal niet spreken over de waardeering der middelen van de oppositie, noch over laster, noch over eigenbaat, noch over waanwijsheid. Hij zal zich ook niet inlaten met de kwestie van homogeniteit. Evenmin over de credietwet voor het Hoofdstuk XI. Ook niet over het zestigtal Ministers dat wij na 1848 gehad hebben. Hij zal slechts een woord ontleenen aan hetgeen de heer Fransen van der Putte gezegd heeft over de noodzakelijkheid der betrachting van waarheid en pligt, en dat de waarheid gebood te doen uitkomen dat er noodzakelijkheid bestaat tot het gemeen overleg tusschen Regering en Vertegenwoordiging. Het was dat eenige maar gewigtige, dat Spr. wilde doen uitkomen.

De heer VAN RIJCKEVORSEL had zich niet voorgesteld deel aan de beraadslagingen te nemen. Hij had toch bij de twee belangrijke wetten nopens de spoorwegen met al de kracht die in hem was, zijne financiele beschouwingen ontwikkeld, en op het gevaar gewezen voor 's lands financien, als zij werden aangenomen; hij had dan ook beide afgestemd. Hij is geen vriend van napluizen, daarom heeft hij zich voorgesteld nu geene financiele beschouwingen voor te dragen. Hij zou ook het woord niet hebben opgevat als de Minister van Financien hem niet de eer had gedaan hem te herinneren aan zijne laatste bestrijding van de spoorwegwet en gewezen had op de zwarte, donkere wolken die hij, Spr., had geschetst, en die nu verdwenen waren. Spr. zal nu niet andermaal op de verre toekomst wijzen, maar alleen daarop dat tegenover die donkere wolken de Minister destijds eene lichtzijde had doen uitkomen, als het ware een windje dat die wolken verdreef, en wel de voorspiegeling van 50 millioen. Maar wat is daarvan nu gebleken? In de andere Kamer heeft de Minister gezegd dat hij geene verzekering kon geven of die som op het einde van 1861 in de schatkist zou zijn. Spr. heeft bij bedoelde gelegenheid gezegd dat de verzekering in de lucht hing. En thans blijkt uit de gewisselde stukken dat die verzekering geheel verdwenen is. Uit dit alles leidt Spr. af dat men dus niet te veel op de becijferingen des Ministers van Financien mag rekenen, maar die met voorzigtigheid moet nagaan. Hij zal echter niet zeggen dat hij dit jaar de begrooting zal afstemmen.

De MINISTER VAN FINANCIEN zegt dat hij den heer Rijckevorsel volstrekt niet heeft bijgebragt als degeen die donkere wolken verspreid had over onze financien; hij bedoelt den heer Fransen van der Putte. En wat nu de zaak zelve betreft, merkt de Minister op, heb ik alleen dit gezegd dat het cijfer van 34 millioen bij de beraadslaging over de spoorwegwet genoemd, gehandhaafd kon worden. Ik heb ook niet gesproken van [illegible] millioen batig slot of van 50 millioen. Wat is het geval? De Minister heeft bij de behandeling van de spoorwegwet gezegd dat er op het einde van 1861 34 millioen in kas zou zijn. Bij de begrooting heeft hij gesproken van 37 millioen, en nu heeft hij gezegd dat het vooruitzigt bestaat dat dit cijfer tot 40 millioen kan klimmen, en dit is zeer natuurlijk, want in de Tweede Kamer kon hij nog niet opgeven het batig slot van 1861, maar wel dat van 1860.

De heer VAN RIJCKEVORSEL is dit laatste eens, maar herinnert den Minister, dat deze wel degelijk bij de spoorwegwet gezegd heeft dat op het einde van 1861 50 millioen in de schatkist aanwezig zou zijn.

De MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN beantwoordt de gemaakte aanmerking voor zooveel aangaat de inrigting en het bedrag der begrooting, bijzonder wat het 5de hoofdstuk aangaat. Hij gelooft dat het de pligt der Regering is om op de begrooting voor het volgend jaar te brengen al wat men weet dat moet worden uitgegeven. Dit wordt volledigheidshalve geëischt, maar het is ook noodig ten einde de Regering een overzigt van het geheel erlange. Het zou gevaarlijke gevolgen kunnen doen ontstaan als het geheel aan het oordeel van de vertegenwoordiging wierd onttrokken. Wat het cijfer aangaat, ontkent hij geenszins dat het hooger dan vroeger is, maar men vergete daarbij niet, dat vroeger door afzonderlijke aanvullingswetten het oorspronkelijke cijfer zeer is gestegen. Of opregtheid en wezenlijkheid door het vertoonen van een lager cijfer worden bevorderd, meent hij te mogen betwijfelen. Ook hij wenscht zooveel mogelijk zuinigheid te betrachten, maar hij weet niet of hij zijn pligt zou doen door een lager cijfer voor te dragen.

Hij wijst er toch op, dat sedert een aantal jaren de prijzen van materialen aanmerkelijk zijn gestegen, en dat ook de nieuwe wetgeving omtrent armwezen en onderwijs, hoogere uitgaven dan vroeger vorderen. Bovendien, de te groote zuinigheid van vorige jaren, die toen noodzakelijk was om het evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven niet te verbreken, moet thans ook in de schaal worden gelegd. Er worden nog vele uitgaven gebiedend gevorderd, o. a. om te verhoeden dat binnen korten tijd de vaart van onze grootste koopsteden naar zee zal gestremd zijn. Voorts komt in aanmerking, dat de kosten voor de telegrafie een tot 4 ton op dit hoofdstuk zijn gestegen, waartegen ruime inkomsten overstaan, die men echter op het hoofdstuk van Binnenlandsche Zaken niet aantreft. Als men dat alles te zamen trekt, dan moet de Minister zeggen, dat het onmogelijke; om een lager cijfer te verkrijgen, niet kan worden geëischt. Hij stelt zich verder voor om, bij de behandeling van zijn hoofdstuk, over de bijzonderheden uit te weiden.

De heer HUIJDECOPER VAN MAARSEVEEN is, tot zijn leedwezen, niet volkomen voldaan over het antwoord door de Regering gegeven, nopens

de voorziening in de behoeften der gemeenten. Hij geeft het toe, dat de zaak is van moeijelijken aard, maar zij is van groot gewigt, zoodat het wenschelijk is dat zoo spoedig mogelijk door de Regering aan die behoefte worde voldaan. Hij verlangt dit des te meer, omdat die behoefte ontstaan is ten gevolge van maatregelen door de Regering genomen, als 1°. afschaffing van den accijns op het gemaal; 2°. de wet tot regeling van het armbestuur; en 3°. die nopens het onderwijs.

De heer VAN NISPEN komt terug op zijne meening dat de Grondwet veroorlooft een hoofdstuk in verschillende ontwerpen te vervatten. Hij acht dit, met het oog op de openbare werken wenschelijk en merkt aan, dat de Minister hem ten deze het antwoord is schuldig gebleven.

De MINISTER VAN BINNENL. ZAKEN geeft het den vorigen spreker volkomen toe, dat de Grondwet zich tegen de verwezenlijking van het door hem ontwikkelde denkbeeld niet verzet, maar die bevoegdheid is toch altijd gegeven met het oog op hetgeen vroeger geschiedde. Intusschen hebben alle vorige regeringen denzelfden weg als de tegenwoordige bewandeld, d. i. om zooveel mogelijk op de begrooting te plaatsen. Hij geeft het toe, dat het welligt noodig zijn zal, ook na later aanvullingswetten vast te stellen. Zoo is het zijn voornemen aan den wenssh van de Tweede Kamer te voldoen, om een afzonderlijk voorstel voor het scheepvaart-kanaal in Groningen aan te bieden, en zoo is het evenzeer zijn voornemen een afzonderlijk voorstel te doen nopens de Aspersche sluis, omdat de Regering niet bij magte was die kosten in de begrooting op te nemen. In hoever het nu wenschelijk is om alle nieuwe werken in afzonderlijke voordragten voor te stellen, zal hij in nadere overweging nemen, maar hij aarzelt om op dit oogenblik daarop een toestemmend antwoord te geven.

De MINISTER VAN FINANCIEN antwoordt aan den heer Huydecoper, dat hij niet behoeft te twijfelen aan de waarheid en opregtheid van de verklaring door de Regering in haar antwoord gegeven, dat het haar streven is om in de behoeften der gemeenten te voorzien.

De heer VAN ANDRINGA DE KEMPENAER wil de discussie thans niet langer rekken, maar stelt zich voor om, bij de behandeling van de wet op de middelen op de kwestie nopens de ophooping van kapitalen in de schatkist terug te komen.

De heer FRANSSEN VAN DER PUTTEN treedt op nieuw in eene ontwikkeling van de cijfers zijner Nota, naar aanleiding van het antwoord van den Minister. Hij verheugt zich zeer over den gunstigen toestand onzer financien, gelijk mede over de verrassende mededeeling, bij deze discussien gegeven, maar dat was eene reden te meer, om niet tot onvoorzigtigheid of zorgeloosheid te geraken, omdat de mogelijkheid bestaat, dat die toestand kan veranderen.

De algemeene beraadslagingen worden hierop gesloten.

Hoofdstuk I (Huis des Konings) en Hoofdstuk II (Hooge collegien van Staat), worden, zonder beraadslaging, met algemeene stemmen *aangenomen*.

Hoofdstuk III (Departement van buitenlandsche zaken). De heer VAN RIJCKEVORSEL heeft met het meeste genoegen § 2 der Memorie van Beantwoording gelezen, waarin gezegd wordt: "Tot de beantwoording der gemaakte aanmerkingen nopens onze handelsbetrekkingen overgaande, neemt men de vrijheid in het midden te brengen, dat de Regering zich werkelijk, zooveel in haar vermogen is, beijvert om in het belang van onzen handel meerdere vrijgevigheid ten onzen aanzien in het handelsstelsel van andere Rijken te verwerven, en dat zij dit ook in het bijzonder ten opzigte van het Fransch-Engelsche handelsverdrag heeft gedaan en nog doet; dat reeds van den aanvang af de gezanten te Londen en te Parijs daaromtrent de meest aanbevelende voorschriften hebben ontvangen, en dat zij de Regering dan ook volkomen hebben op de hoogte gehouden van hetgeen met betrekking tot dit onderwerp bekend is geworden en tot uitvoering gebragt." Maar met teleurstelling heeft hij onlangs vernomen, dat er onderhandelingen tusschen Frankrijk en Belgie aanhangig zijn ten gevolge van het Fransch-Engelsche tractaat. Daarin schijnt die nabuurstaat ons voor te zijn geweest. Spreker neemt op nieuw de vrijheid krachtig aan te dringen dat ook wij dienen voort te gaan om die voordeelen te bedingen waarop wij aanspraak hebben. Het is bekend, dat hij niet is een voorstander van wijdloopige onderhandelingen over tractaten en het wederkeerig wikken en wegen van te verleenen voordeelen, hetgeen hij vroeger wel eens knutselen met tractaten heeft genoemd. Maar iets anders is het in ons algemeen belang te bedingen die voordeelen, welke aan begunstigde natien worden toegekend. Nu zal men misschien antwoorden dat die voordeelen meestal tegen een aequivalent moeten verkregen worden, en wij niets hebben aan te bieden bij ons zoo matig tarief, — maar dan moet Spreker daarop vooral wijzen, dat wij dat liberaal tarief laten gelden om te doen uitkomen, dat wij reeds onverpligt die aequivalenten gegeven hebben en wij dus te meer aanspraak hebben op deelgenootschap in de voordeelen aan andere natien verleend.

Een ander punt van bezwaar zijn de onderhandelingen over de vermindering der Rijntollen. Het is bekend, dat er eene vergadering der Rijnoeverstaten te Karlsruhe is gehouden, om te overwegen wat tot vermindering der Rijntollen moet gedaan worden. Van Nederland is niemand officieel tegenwoordig geweest. Nederland is toch ook een Rijnoeverstaat en Nederland betaalt een dubbel regt, omdat wij na 1850 onze rijnvaartregten hebben opgeheven. Hem dacht dat de Minister van Buitenlandsche Zaken moest bezitten een officieel berigt, en nu moeten wij ons vergenoegen met een geheim officieus berigt, dat de Minister niet kan overleggen. Het berigt in het antwoord medegedeeld, komt hem ook zeer duister voor. Hij leest daar: "dat besloten is dat, zoowel bij op- als afvaart, Pruissen, Beijeren en Baden, van 1 Maart 1861 af, slechts 1/10 zullen heffen van de scheepvaartregten bij de Mainzer-conventie voor de opvaart vastgesteld, en Nassau en Hessen 1/6; terwijl men in eens aan een enkel tolkantoor het geheele bedrag ook voor de andere kantoren zal kunnen betalen." Van het 1/20 en 1/4 regt wordt niet gesproken. Zal daarvan ook 1/10 moeten worden betaald? Spreker verstaat de zaak zoo, dat het 1/4 en 1/20 ook geheel zijn opgeheven, en dat alleen van het geheel of half regt 1/20 zal worden betaald. Van het recognitieregt wordt niet gesproken, en dat is een groot bezwaar voor de scheepvaart. Uit particuliere informatien heeft hij vernomen, dat het recognitieregt nog niet is afgeschaft. De Regering zwijgt daarover geheel. Dus een van beiden: òf onze gezant heeft verzuimd ons te informeren, òf hij heeft verkeerd geinformeerd. Hij leidt daaruit het gevolg af, dat niet met die activiteit is gehandeld, die wij het regt hebben van onze diplomatie te vorderen ter bewaking der Nederlandsche belangen en ter verzekering der voordeelen van onzen handel en scheepvaart.

De heer FRANSEN VAN DER PUTTE bespreekt, naar aanleiding der gewisselde stukken, de aangelegenheden van Japan, en schetst het belang daarvan èn uit het oogpunt van onzen handel èn van onzen invloed in die streken. Hij zou wenschen, dat een diplomatiek agent die belangen aldaar vertegenwoordigde en dat de Minister van Buitenlandsche Zaken zich die belangen aantrok.

De MINISTER VAN BUITENLANDSCHE ZAKEN (voor zoover verstaanbaar) waardeert zeer de wenken, door den heer van Rijckevorsel gegeven. Hij verklaart, dat hij de bevordering van de Nederlandsche handelsbelangen van het grootste gewigt acht, en dat zij onder gewone omstandigheden de meeste behartiging verdienen. Hij beschouwt dit ook als zijne taak, zoo niet politieke kwestiën in de eerste plaats de aandacht vorderen. Deze treden dan natuurlijk op den voorgrond. Hij kan evenwel niet zoo gaaf instemmen, dat die handelsbelangen niet genoeg zouden worden behartigd. Hij moet ook opmerken, dat de onderhandelingen tusschen Belgie en Frankrijk in betrekking tot het door die laatste mogendheid met Engeland gesloten tractaat, niet sedert lang zijn aangeknoopt. De berigten deswege verspreid, waren onjuist. Die onderhandelingen zijn eerst kortelings aangevangen. En wat betreft de deelname in de voordeelen van het tractaat, hier bedoeld, en de kwestie van het equivalent, zoo moet de Minister, even als in de Memorie van Beantwoording opmerken, dat de tariefs-verminderingen, welke Engeland bij dat tractaat aan Frankrijk heeft toegekend, ook door Nederland worden genoten, en dat in Frankrijk, waar tot nog toe geene andere vreemde natie de aan Engeland toegekende gunsten deelachtig is geworden, evenwel thans ook reeds stappen zijn gedaan om ten dien aanzien met het Fransche gouvernement in overleg te treden.

Wat de Rijntollen betreft, doet hij opmerken, dat de bijeenkomst te Karlsruhe niet was eene bijeenkomst der Rijnoeverstaten, maar van leden van het Zollverein, die belang hebben bij de afschaffing der doorvaartregten. Dat belang is in zekeren zin vreemd aan Nederland, want, toen wij onze doorvoerregten afschaften, is er ook geene conferentie belegd, maar deden wij dit uit eigen beweging. Hetzelfde heeft thans plaats gehad. De Minister zegt, dat het tarief voor de opvaart gereduceerd is op 1/10; dus 1/10 vermindering van het geheele regt. Overigens gelooft de Minister niet, dat er onderscheid gemaakt is tusschen het tarief van af- en opvaart. Voor het overige stemt de Minister gaarne in met den wensch tot afschaffing van het recognitieregt. Maar toch zijn de deskundigen het eens dat Nederland nog meer belang heeft bij de vermindering der Rijntollen en doorvoerregten dan bij het recognitieregt, hoewel meerdere verligting des te beter is. De twee deskundigen uit Amsterdam en Rotterdam, te Karlsruhe tegenwoordig en die de Minister gesproken heeft, waren ook van dit gevoelen. In antwoord op den heer van der Putte, nopens de aangelegenheden van Japan, doet de Minister opmerken dat deze nog steeds door het departement van Kolonien worden behandeld, onze Nederlandsche Commissaris moet staan onder de bevelen van den Gouverneur-Generaal. Het zou dus niet wenschelijk zijn om deze zaak te verdeelen over twee Departementen.

Hoofdstuk III wordt hierop met algemeene stemmen *aangenomen*.

Hoofdstuk IV (Departement van Justitie). De heer VAN ANDRINGA DE KEMPENAER heeft met genoegen opgemerkt, dat de Minister heeft voorgesteld den aanbouw voor een afzonderlijk nachtverblijf in de gevangenis te Leiden. Wat in de andere Kamer den Minister als een grief is tegengeworpen, wenschte hij toe te juichen; maar hij wenschte, dat deze maatregel meer algemeen mogt worden toegepast, en bepaaldelijk in de strafgevangenis te Leeuwarden, waaromtrent de vorige Minister van Justitie aan Spr. eene toezegging had gegeven. Het zou hem aangenaam zijn door den Minister te worden ingelicht, of hij bereid is aan die toezegging gevolg te geven.

De heer FRANSSEN VAN DER PUTTE rigt twee vragen tot den Minister 1°. Waarom het ontwerp betreffende de verbetering van het hypothecair stelsel door hem is ingetrokken; 2°. tot welke bemoeijingen behoort de wet betrekkelijk de tucht op de koopvaardijschepen, en welke is de werking van die wet?

De heer TONCKENS keurt af het besluit, in den aanvang van dit jaar genomen, waarbij beambten der policie, zonder dagvaarding, als getuigen in strafzaken knnnen worden opgeroepen. Mogt daaraan bezuiniging zijn verbonden, hij noemt het, zoo niet onregtvaardig, dan toch zeer onregtmatig, en gelooft dat het weinig strekt om de achtbaarheid van de justitie te verhoogen.

De MINISTER VAN JUSTITIE heeft met genoegen gehoord de goedkeuring, die door den heer de Kempenaer is geschonken aan den maatregel tot den aanbouw van inrigtingen van afzonderlijk nachtverblijf in de gevangenissen. Hij hecht daaraan te meer waarde, omdat hij dat oordeel beschouwt als uitgebragt door een zeer bevoegd deskundige, dat hij veilig kan overstellen tegen de bestrijding van andere deskundigen in de Tweede Kamer. Omtrent de regeling van het onderwijs in de gevangenissen, ook door den heer de Kempenaer ter sprake gebragt, had hij bij de behandeling der begrooting in de andere Kamer, daaromtrent niet die inlichtingen verkregen, welke een nader onderzoek der zaak hem had verschaft. Het is hem thans overtuigend gebleken, dat op de bestaande regeling moet worden teruggekomen, vooral wat het toezigt op dat onderwijs betreft, en dat deze zaak niet kan gewrongen worden in de bepalingen van de wet op het lager onderwijs. — Overgaande tot de beantwoording van den heer Fransen van der Putten, verklaart de Minister, dat de intrekking der wet op het hypothecair stelsel alleen heeft plaats gehad, omdat het onderzoek dier wet hem, toen hij nog lid der Tweede Kamer was, heeft geleid tot de overtuiging, dat daarin beginselen ten grondslag lagen, waarmede hij zich niet onverwijld kon vereenigen. De volle verantwoordelijkheid dier wet kon hij bij zijne optreding niet op zich nemen, en alvorens zoodanige wet op nieuw in te dienen, wenscht hij dat onderwerp, in overleg met zijn ambtgenoot van financien, in nadere overweging te nemen. Maar hij moet toch opmerken, dat, mogt hem het voorregt zijn gegund, dat ook deze Kamer de wet nopens de regterlijke inrigting goedkeurde, aan de invoering daarvan met allen aankleve van dien, zooveel arbeid is verbonden, dat hij aarzelen moet eene bepaalde belofte af te leggen omtrent de invoering van wetten, daarmede niet regtstreeks in verband staande.

Wat de werking van de wet op de tucht der koopvaardijschepen betreft, die werking wordt met naauwkeurigheid nagegaan, en ook de noodzakelijkheid tot wijziging dier wet is reeds in meer dan één opzigt gebleken. Evenwel gelooft hij dat het raadzaam zal zijn daarmede nog vooreerst te wachten. Omtrent hetgeen door den heer Tonckens behandeld is, verklaart de Minister met zijne zienswijze niet in te stemmen, daar het besluit, waarop die spreker heeft gedoeld, strekt om stijging van geregtskosten zooveel mogelijk tegen te gaan. Hij merkt op, dat dat besluit niet van hem afkomstig is, maar dat hij het gaarne verdedigt, omdat daardoor eene aanzienlijke bezuiniging voor de schatkist is verkregen.

Het Hoofdstuk in stemming gebragt, wordt hierop met algemeene stemmen *aangenomen*; en de zitting verdaagd tot morgen ochtend ten elf ure.

Gemeenteraad van Amsterdam.

Avondzitting van Donderdag 27 December.

Voorzitter Mr. J. Messchert van Vollenhoven.

Tegenwoordig 30 leden.

Afwezig de HH. Cats Bussemaker, Fabius, Heemskerk, van Heukelom, Muller, Molster, v. d. Oudermeulen, Schimmelpenninck en Splitgerber.

Het comité-generaal heden ochtend aangevangen en ten 8 ure hervat, duurt tot 9½ ure, als wanneer de openbare vergadering weder wordt geopend.

Aan de orde stelt de voorzitter de voordragt van B. en W. betreffende het nemen eener beslissing omtrent art. 6 al. 3 van het raadsbesluit betreffende de aflossing der 5 pCt. stedelijke schuld.

Hierop is ingekomen een voorstel tot wijziging ingediend door den Heer Wolterbeek.

Deze Heer adstrueert zijn voorstel kortelijk. Hij herinnert, dat het voorstel van B. en W. strekt om de inschrijvingen aan te nemen; hij echter is van meening, dat de raad meer in zijn geheel zal blijven door de inschrijving niet aan te nemen en stelt daarom voor, dat de raad besluite: 1°. de inschrijving niet aan te nemen; 2°. dat het bepaald blijft dat de 5 pCts. stedelijke schuld en de losrenten van 1845 zullen worden afgelost, en 3°. dat B. en W. zullen worden uitgenoodigd om een nieuw voorstel aan den raad te doen, wanneer de gelegenheid daartoe hun geschikt zal voorkomen.

De voorzitter verklaart, dat B. en W. zich met dit voorstel vereenigen, hetwelk in behandeling wordt genomen.

De Heer Jolles, ofschoon tegen tegen het voorstel, zou echter wenschen dat het laatste gedeelte van alinea 3 werd weggelaten, want dat dit zou kunnen strekken om de zaak op de lange baan te schuiven.

De Heer Wolterbeek en B. en W., stemmen toe in de weglating dezer woorden.

De Heer Mendes meent dat door B. en W. uit te noodigen, een nieuw voorstel in te dienen, de gelegenheid wordt afgesneden om het vroegere voorstel weder ter tafel te brengen. Hij wenscht dus dat men leze *des noods* een nieuw voorstel.

Na eenige woordenwisseling is besloten om te lezen een nader voorstel.

In stemming gebragt wordt het aldus gewijzigde voorstel aangenomen met 18 tegen 12 stemmen, (*voor* de HH. Insinger, Koenen, Gulcher, Mendes, Corver Hooft, Berg, Brouwer Ancher, Luden, Herckenrath, Teding van Berkhout, de Geer, van Limburg Stirum, Momma, Bicker, Feith, Veeckens, Wolterbeek en de voorzitter; *tegen* de HH. Broms, Cool, Beuker, van Bosse, Heshuysen, Boelen, Jolles, Asser, Keer, Rijnders, Bienfait en van Vlissingen).

Daarna is met eenparige (28) stemmen goedgekeurd het rapport der financiele commissie op de voordragt van B. en W., omtrent het verleenen eener schadeloosstelling aan Mej. J. Wegter.

Aan de orde wordt nu gesteld de voordragt van B. en W. om het honorarium der stads geneeskundigen te brengen van ƒ300 op ƒ400. Zij wordt bestreden door de HH. Veeckens, Gulcher, van Vlissingen, Keer, Insinger en Feith en verdedigd door de HH. Herckenrath, Rijnders, Wolterbeek en den Voorzitter. In stemming gebragt, verklaarden zich 14 leden voor en 14 tegen, zoodat de stemmen staakten en in eene volgende vergadering eene nieuwe stemming zal plaats hebben.

De Heer Momma wenscht een verzoek tot B. en W. te rigten. Hij zegt dat na het ongunstig oordeel in het voorloopig verslag van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, over het wets-ontwerp betreffende de doorgraving van Holland op zijn smalst, voorkomende, het te vreezen is, dat de Kamer zich niet met het ontwerp zal vereenigen. Hij heeft ook vernomen, dat er concessie is gevraagd tot aanleg van dien waterweg, maar dat dit verzoek is geweigerd, na dat het provinciaal bestuur en dat van Amsterdam waren gehoord. Op grond daarvan wenscht hij, dat B. en W. aan den raad mededeeling doe van de over deze kwestie sedert het voorjaar gewisselde stukken. De voorzitter verklaart zich bereid om den wensch aan B. en W. over te brengen. Hij kan nu niet beslissen. Hij kan echter zeggen, dat die stukken niet van dien aard zijn, dat zij grooten invloed op de zaak kunnen uitoefenen. Later echter zal hij, na overleg met het dagelijksch bestuur, op de interpellatie antwoorden.

De Hr. Veeckens herinnert dat bij de staten is besloten, om binnen eenige weken na het reces, het wetsontwerp op de doorgraving van Holland op zijn smalst in behandeling te nemen. Hij herinnert aan de blijken van belangstelling door het gemeentebestuur en door de gemeente zelve in de zaak betoond. Hij meent echter, dat men om de beschuldiging te weren, dat men bij de zaak inslaapt, zijne stem weder moet doen hooren en wel zeer ernstig. Nu is het nog tijd. Hij stelt dus voor, dat op nieuw een adres aan de Staten-Generaal worde gerigt en dat men daarin doe uitkomen, dat de handel het kanaal door Holland op zijn smalst verkiest boven het Noord-Hollandsch kanaal, hoe ook verbeterd, en vooral ook aantoone dat dit verkorte kanaal niet alleen is in het belang van Amsterdam, maar ook in dat van het rijk. Hij wenscht, dat burgemeester en wethouders worden uitgenoodigd zoodanig adres te ontwerpen en aan den raad ter goedkeuring aan te bieden.

De voorzitter zegt dat de raad niet beter deze laatste zitting van het jaar kan eindigen, dan door het voorstel aan te nemen en te besluiten nog eens de stem van Amsterdam over deze zaak met nadruk te doen hooren, gelijk het reeds door Rotterdam is geschied. Hij stelt voor, dat de Raad de motie van den Heer Veeckens bij acclamatie aanneme; hetgeen geschiedt.

Daarna is de raad ten 10½ uur gescheiden.

GEDRUKT TER DRUKKERIJ VAN HET ALGEMEEN HANDELSBLAD.